

WALPO

Politiikan tutkimuksen klubi ry

HALUAISITKO?

- Työkokemusta ja kontakteja
- Tuntuvia lisäänsioita
- Laatus opiskelijaelämään

Tule Legioonaa!

Liity netissä: www.legioona.com

LEGIOONA

JATKUVAAN SATUNNAISEEN TARPEeseen.

Klubissa kuultua

"Kyllä minä olen jutellut 10-vuotiaana setien kanssa netissä"

Taru Suojaranta

"No onhan rajaton valta nyt ihan mahtavaa"

Jannika Saario

Politiikan tutkimuksen
klubi ry:n sitoutumaton
äänenkannattaja

Päätoimittaja

Deniz Kacar
(dejuka@utu.fi)

Toimittajat

Lassi Vainio
Antti Laine
Nina Savela
Saska Heino
Ville Okkonen
Virva Viljanen
Enni Saikkonen
Lasse Winter
Milla Ikonen
Juuso Koskinen
Henri Sundholm
Sebastian Koskinen

Kannen kuva

Deniz Kacar

Taitto

Lassi Vainio
Deniz Kacar

Ilmoitusmyynti

Riikka Laaninen
(riikka.laaninen@utu.fi)
Justus Koski
(jumikos@utu.fi)

Levikki

100

Julkaisija

Turun yliopiston Politiikan tutkimuksen klubi ry
(P-klubi)
Rehtoripellonkatu 4A, 2. kerros
20500 Turku
www.p-klubi.fi

Painopaikka

Uniprint

Sisällys

- 4 **Pääkirjoitus**
Deniz Kacar
- 5 **Puheenjohtajan palsta**
Juha Laurila
- 6 **Demokratian kutsu kuuluu taas - kuka siihen vastaa?**
Nina Savela
- 9 **Odyссеian aamu koittaa?**
Lassi Vainio
- 12 **"Arabikadulla tapahtuu nyt jotain suurta"**
Lassi Vainio
- 14 **Julkisen talouden ajojahti - huomioita 1990-luvun alun lamasta ja nykytilanteesta**
Ville Okkonen
- 17 **Takaako hyvinvointivaltio vapauden ja tasa-arvon?**
Saska Heino
- 19 **SATA-komitean suurin saavutus?**
Milla Ikonen
- 22 **Hyvinvointivaltio vai paremminvointivaltio? - Kokoomuksen eri puolet**
Juuso Koskinen
- 24 **Eurooppalaisen työväenliikkeen vaiheita - maailmansotien välisestä ajasta Unkarin kansannousuun**
Ville Okkonen & Henri Sundholm
- 28 **Irrationalismin aave**
Sebastian Koskinen
- 30 **Kannattamisen politologiaa**
Lasse Winter
- 32 **Muutama lisäys seksuaalisuuskeskusteluun**
Sebastian Koskinen
- 36 **Ritarin tarina**
Antti Laine
- 40 **Nykyajan orjamarkkinat ja sen näkymättömät uhrat**
Virva Viljanen
- 42 **Naisen euro on 87 senttiä, maahanmuuttajanaisen 20**
Enni Saikkonen

Tehtiin pääkirjoitus

"Tehtiin lehti. Nauttikaa"

Näin kuuluu erään kilpailevan julkaisun uusimman numeron pääkirjoitus kokonaisuudessaan. Mustan kahvin voimalla valvotun yön jälkeen tuntuisi houkuttelevalta itsekin ratkaista pääkirjoituksen iänikuinen riesa näin yksinkertaisesti, mutta valitettavasti olen tuoreesta numerosta aivan liian ylpeä tehdäkseni niin. Tuntuisi samalta kuin vihkiä valtameriristeilijä kiljukanisterilla.

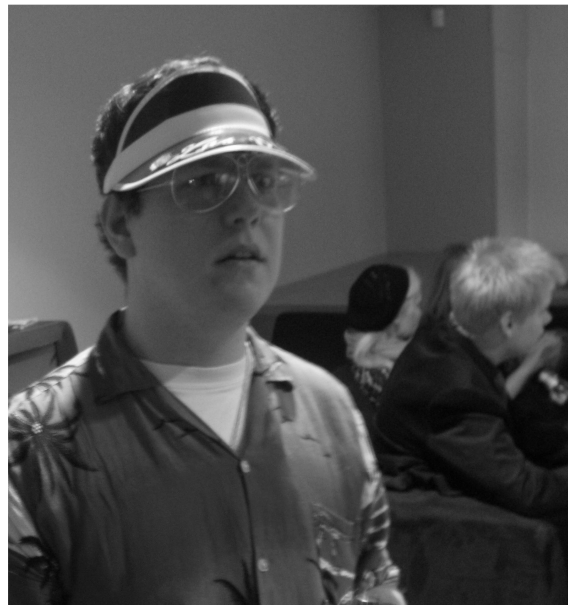
Valtio-opin professori Henri Vogt puhui taannoin fukseille viisaasti, että vaikka on hänen tehtävänsä opettaa opiskelijansa ajattelemaan, on lopultakin opetettavien itsensä vastuulla ruokkia ajatteluaan raakamateriaalilla. Viime aikoina se ei onneksi ole ollut vaikeaa. Vaikka osa kevään runsaista tapahtumista maailmanpolitiikassa saattaa olla valitettavia ja surullisia, ovat kuluneet kuukaudet olleet juuri ajattelun kehittämisen kannalta riemujuhlaa valtiotieteilijöille. Olemme todistaneet kotimaassamme historialliset eduskuntavaalit ja "jytyn", sekä ihan oikeita vallankumouksia ja sisällissotia arabimaissa. Japanin katastrofi taas herätti värikästä keskustelua ydinvoimasta, eikä Osama bin Ladenkaan enää ole kuurupiilon maailmanmestari, vaikka vuotta ei ole ehtinyt vielä kulua kuin viisi kuukautta.

Kevään toisesta, toimituksessa jo "kaikkien aikojen Walpoksi" tituleeratusta lehdestämme ei myöskään puutu monipuolista ravintoa kirkkaille mielille. Vaikka Walpoon ei tätä nykyä tietoisesti aseteta teemoja, tuntuu se toistuvasti löytävän sellaisia itse: tällä kertaa puolet lehdestä käsittelee tavalla tai toisella arabimaiden kumouksia tai hyvinvointivaltion käsitettä. Lisäksi tarkastellaan esimerkiksi maahanmuuttajanaisten kohtaamia ongelmia, työväenliikkeen historiaa ja ihmiskauppaa, sekä analysoidaan jalkapallokannatuskulttuuria valtio-opin

teorioin.

Ylpeyden lisäksi pääkirjoituksiin on syytä panostaa myös siksi, että jotkut todistettavasti niitä myös lukevat. Kun viimeksi peräänkuulutin lehteen oikeistolaista näkökulmaa, on sellaista nyt vihdoinkin tarjolla ainakin yhden jutun verran. Järjestelmä on responsiivinen.

Jos edellinen Walpo tuoksui tuoreelta musteelta, tuoksuu tämä napalmilta ja voitolta. Tehtiin lehti - ja tehtiin pääkirjoituskin. Nauttikaa. •

Päätoimittaja Deniz Kacar

Lukukauden ehtoosta

POLITIIKAN TUTKIMUKSEN opiskelijalle tämän vuoden odotetuin päivä koitti 17.4. Suomi sai uudet Helsingin herrat. Yliopistoyhteisö odottaa nyt sekavin tuntein muutoksen tuulia. Itse toivon, että nuo puhurit tulevat kohtelemaan niin opiskelijaa, kuin yhdistystämme armollisesti. Tälläkin hetkellä Helsingin säätytalolla määritellään niitä linjoja, joiden puitteissa me kamppailemme askellamme seuraavan neljän vuoden ajan. Se on pitkä aika. Toivon, että niinkin pitkä, etten ole enää seuraavien eduskuntavaalien aikaan seuraamassa klubin päivystysdebatoita ja vääntöä studentin preferenssijärjestyksestä hallituskokoonpanon suhteen, vaikka juuri sitä näistä ajoista kaipaamaan jäänkin.

Toinen toiveeni on että me opiskelijoina pystymme aktiivisella koulutuspolitiikalla yhä edelleen tulevaisuudessa vaikuttamassa siihen, mitä valtiovalta korkeakouluopiskelijalle tarjoaa. Kaikkea ei tarvitse purematta niellä, tarjottiin sitten keppiä tai porkkanaa. 94 prosenttia vaalien ehdokkaista kannatti opintotuen sitomista indeksiin. Äänestäjän muisti on lyhyt – opiskelijan ei.

Päivät totisesti karkaavat kuin villit hevoset yli vuorten. Näin sanoi Bukowski ja oli oikeassa. Yhdistystoimijan kevät on mennyt kuin pikakelauksella. On hoidettu lähes päivittäisiä juoksevia asioita, kokoustettu viikottain, humalluttu milloin mistäkin, ollaan oltu poikkitieteellisiä, verkostoiduttu, johdettu toimikuntia, järjestetty valmennuskursseja ja koettu pisin kevätkokous tämän yhdistyksen historiassa. Vapustakin jotenkin ihmeen

kaupalla selvittiin. Toivon hartaasti että tämäkin, pienien virallisten lehvien reunustama, ajanjakso on ollut itse kullekin jäsenelle arvokas ja riemuisa palanen omaa nuoruuttaan. Tässä yhteydessä haluan myös esittää ehdottomat kiitokseni, hienosti hoidetuista kahdesta kvartaalista, niin hallitukselle kuin myös muille aktiiveille!

Lukukausi on todella saavuttanut ehtoopuolensa, niin kuin on myös P-klubin kevätkin. Pieni hengähdys ennen syksyn bakkanaaleja tekee meille kaikille varmasti hyvää. Uutta klubikertaa odotellessa on hyvä antaa mielen ja haalareiden tuulettua. Sitä ennen on kuitenkin aika sukeltaa kiljuun ja vastaanottaa kesä! •

Puheenjohtaja Juha Laurila

Demokratian kutsu kuuluu taas

Kuka siihen vastaa?

Teksti: Nina Savela

Ihmismassoja kadulla, liikehdintää avoimuuden ja demokratian puolesta, sekä entisten hallitsijoiden kaadettuja patsaita. Siinä missä vuonna 1989 itäisen Euroopan entisiä kommunistisia maita kumoutui yksi toisensa jälkeen domino-nappuloiden tavoin kommunistisesta ideologiasta kohti länsimaista demokratiaa, saatiin samankaltaista ilmiötä todistaa 22 vuotta myöhemmin myös arabimaissa.

TUNISIASTA leviämään lähtenyt, ”jasmiinivallankumouk- seksi” kutsuttu, elintarvikkeiden hinnankorotuksista, kor- keasta työttömyydestä, korruptiosta ja huonoista elinolosuhteista johtunut kansalaisliikehdintä levisi myöhemmin muihin arabimaihin. Kosmeettisiin uudistuksiin kyllästynyt kansa antoi aluksi lähtöpässit maata vuodesta 1987 hallinneelle Zine al-Abidine Ben Alille ja pakotti myöhemmin suuren osan hallitukses- ta jättämään tehtävänsä. Kumous oli suuri yllätys tilannetta vaka- vastikin seuranneille, sillä olihan Tunisia ulkopuolisille tunnettu arabimaailman ”onnellisina kasvoina” ja turistikeitaana, missä nai- set ovat poikkeuksellisen tasa-arvoisia maan muslimitaustaisuudes- ta huolimatta, ja palvelusektorin osuus kansantaloudesta on lähellä länsimaista tasoa. [1][2] Kuitenkin kehittyneimpiin arabimaihin kuuluvalla Tunisialla nähdään olevan tulevaisuudessa hyvät edelly- tykset demokratiaan. Se on muun muassa päässyt mukaan EU:n lä- hentymisohjelmaan, eikä uskonnollinen fundamentalismi ole maassa ollut vahvoilla.[1]

Egyptissä liikehdintä johti 30 vuotta vallassa olleen presi- denti Hosni Mubarakin eroon tavalla, josta kirjailija Sonallah Ibra- him totesi: ”Tällaista ei ole nähty Egyptissä sitten 1919 suurten mielenosoitusten jälkeen. Silloin oli kaduil- la miehiä ja naisia, muslimoja ja kristittyjä sekä rikkaita ja köyhiä vaatimassa brittiläi- sen miehitysvallan loppua.” Liberaalien ta- hojen ajaessa tuolloin maallistumista ja länsimaalaistumista, perusti Hassan al-Ban- na vuonna 1928 muslimiveljeskunnan, po- liittisen, uskonnollisen ja yhteiskunnallisen liikkeen, joka vastusti näitä pyrkimyksiä ve- doten islamin heikentyvään asemaan. Vaikka liike on Egyptissä ol- lut vuodesta 1954 laiton järjestö, on se kuitenkin maan suurin ja järjestäytynein oppositioliike. [1][3] Egyptissä demokratiaa kannat- tavien piirissä sen vanhoillisuutta ja islamin korostamista on kam- moksuttu, mutta vaikutusvaltaisena järjestönä muslimiveljeskunta tulee kuitenkin osallistumaan maan tulevaisuuden suunnitteluun. Egyptin uusi sotilasjohto, joka on vakuuttanut olevansa sitoutunut rauhanomaiseen demokraattiseen vallansiirtoon, on jo luvannut va- paat vaalit järjestettäväksi. Nähtäväksi jää, viekö Egyptin tie kohti demokratiaa vaalien jälkeen, vai tarjoaako vallitseva tilanne vaikut- tamisväylän jyrkän siiven islamisteille. Pessimistit muistavat yhä vuoden 1979 Iranin vallankumouksen, jossa kansanliikehdinnän tu- kahdutti lopulta islamilainen vallankumous. [4]

Siinä missä Egyptin ja Tunisian tilanteissa demokratialle voisi löytää edes jonkinlaisia rakennuspalikoita puolueiden, opposi- tioryhmien ja kansalaisjärjestöjen muodossa, eivät valmiudet Liby- assa ole samalla tasolla. [5] Libyan diktaattorina vuodesta 1969 toimineen Muammar Gaddafin ajama aatteellinen järjestelmä, jota tämä itse kutsuu ”islamilaiseksi sosialismiksi”, eräänlaiseksi sekoi- tukseksi arabinationalismia, hyvinvointivaltiota ja suoraa demokra- tiaa, ei käytännössä ole osoittautunut yhtä ideaaliksi kuin miltä se itse diktaattorin korvissa on kuulostanut. [6] Libyan valmiudet de- mokraattiseen järjestelmän luomiseen lähiaikoina nähdään hyvin huonoina. Italian siirtomaavallan alla ollut, mutta vuonna 1951 itse- näistynyt maa joutui jo pian itsenäistymisen jälkeen Gaddafin hal- linnon alle. Aikaa ei tällöin ole ollut kehittää puoluejärjestelmää ja

kansalaisyhteiskuntaa, puhumattakaan siitä, että maa olisi saanut minkäänlaista kokemusta demokratiasta. Tämä ja vahva heimous- kollisuus ennustavat Libyalle pitkää siirtymää kohti demokrati- aa.[7]

Arabimaiden vallankumouksien tapauksessa on kyse en- nen muuta nuoren sukupolven liikkeestä, jolle tietokoneet, sosiaali- nen media, kännykät ja al-Jazeera ovat jo useita vuosia olleet arkipäivää. Lisäksi mielenosoittajien toiveita vapaammasta ja ny- kyaikaisemmasta yhteiskunnasta ei nyt siivitä mikään tarkasti mää- ritelty poliittinen tai uskonnollinen ideologia, vaan kyseessä on enemmänkin halu irrottautua korruption ja harvainvallan aiheutta- masta taloudellisesta ahdingosta arabimaissa, joissa alle 30-vuo- tiaista keskimäärin miltei kolmannes on nuorisotyöttömiä. [8] Demokratian kutsuun halutaan siis vastata.

Itä-Euroopasta arabimaihin

Arabimaiden vallankumousten on nähty toistavan Itä-Euroopassa 1980-luvun lopulla nähtyjen kansannousujen kaavaa. Tšekkoslova- kian samettivallankumouksessa, kommunistisen hallinnon rauhan- omaisesti kaataneessa liikkeessä, on nähty yhteneväisiä piirteitä

Tunisian jasmiinivallanku- moukseen. Romanian veri- nen kansannousu, joka lopulta päättyi maan presi- dentin, diktaattori Nicolae Ceaușescun teloitukseen, toimii joillekin peilinä Li- byan tämänhetkiseen tilan- teeseen. Ehkäpä

”Itä-Euroopan maille vallankumoukset olivat siis eräänlainen päätepiste, kun taas arabimaissa vallankumoukset ovat enemmänkin prosessin alku kohti demokratisoitumista.”
- Poliittisen historian lehtori Louis Clerc

”Itä-Euroopan ihmeelliseksi vuodeksi” kutsuttu liikehdintä, joka mahdollisti entisten kommunististen maiden suhteellisen rauhan- omaisen siirtymisen kohti demokratiaa, koetaan arabimaiden ta- pauksessa optimistisena suuntana, jota kohti niiden toivotaan kykenevän tulevaisuudessa etenemään. [9]

Parhaassa tapauksessa kansan kyllästyminen vuosikym- meniä jatkuneeseen alistamisen, sensuurin ja poliittisesti toisinajat- televien vangitsemisen värittämään ilmapiiriin voi johtaa rauhanomaiseen demokratiakehitykseen kuten Itä-Euroopan mais- sa 22 vuotta sitten nähtiin. Niillä tosin oli jo ennestään kokemuk- sia demokratiasta. Siinä missä arabimaiden hallitsijoina ovat toimineet yksittäiset diktaattorit, oli entisten Itä-Euroopan maiden miehitysvallan takana Neuvostoliitto ja kommunistinen ideologia.

- Itä-Euroopan maiden vallankumouksissa taustalla oli suuri historiallinen perintö, jota kuitattiin pois lopulta vallanku- mouksien muodossa. Itä-Euroopan maille vallankumoukset olivat siis eräänlainen päätepiste, kun taas arabimaissa vallankumoukset ovat enemmänkin prosessin alku kohti demokratisoitumista, sanoo Turun yliopiston poliittisen historian lehtori Louis Clerc.

Myös johtajuuden muoto on tämänhetkisissä vallanku- mouksissa erityyppinen kuin mitä se vielä vuoden 1989 kumouk- sissa oli. Valtio-opin professori Henri Vogt näkee, että vuoden 1989 vallankumouksissa oli esimerkiksi Saksan demokraattisessa tasavallassa havaittavissa puutetta vahvasta johtajuudesta, joka on verrattavissa arabimaiden kumouksien tilanteisiin. Tšekkoslova- kian ja Puolan kohdalla nähtävissä oli sen sijaan selkeä toimintake-

hikko ja selkeämpi johtajuus.

Vallankumouksien jälkeen selkeän johtajuuden puute voi synnyttää tilanteen, jossa ryhmä, joka parhaiten pystyy kokoamaan kumouksen hajauttaman kansan tai hyötymään syntyneestä valta-tyhjiöstä, määrää todennäköisimmin tulevaisuuden tavoitteet. Nähtäväksi jää siis se, kuinka arabimaissa valta myöhemmin järjestäytyy.

Mallia Turkin "euroislamista"?

Demokratia ja islam on saatettu nähdä paikoin ristiriitaisena yhtälönä. Miljoonille muslimille Turkki on kuitenkin osoitus siitä, että demokratia ja islam, läntinen elämäntapa ja muslimikulttuuri voidaan sovittaa yhteen. Maassa hallitseva islamtaustainen konservatiivinen AK-puolue, maallisuutta korostava perustuslaki ja islamin oppi nivoutuvat yhteen hallinnossa. [10] Poliittisen historian lehtori Clercin mukaan arabimaissa on omat tapansa järjestää demokratia, mikä ei välttämättä näyttäyty samankaltaisena demokratiana, johon me länsimaissa olemme tottuneet. Tämä on omiaan nostattamaan kysymyksen demokratian luonteesta. On kuitenkin mahdollista, että vallankumoukselliset arabimaat kehittyvät demokratian osalta Turkin suuntaan. Tämän ovat nostaneet esille myös arabivallankumoukselliset.

- Turkissa islamin uskonto on järjestäytynyt riittävän demokraattisesti, vaikka se on samalla maallistunut. Siellä ei lisäksi ole enää suuria puolueita, jotka ajaisivat teokratiaa, Clerc huomauttaa.

AK-puolueen johdolla Turkki on jatkanut lähentymistä kohti Euroopan unionia ja sen ajama malli on nähty myös länsimaissa myönteisenä. Kriitikot tosin huomauttavat, että Turkin kehitys yksipuoluevallasta ja armeijan vallankaappauksista demokratiaan oli prosessina pitkäkestoinen ja AK-puolueen on edelleen nähty ajavan varsin islamilaisia arvoja, kuten naisten huivien käytön rajoituksen poistamista ja naisten aviorikosten kriminalisointia. [1]

Ominaista on myös turkkilainen sekularismi, joka on vaikuttanut sen poliittisessa järjestelmässä jo sen itsenäistyttyä vuonna 1923. Suuntaus, jossa yhteiskunta on irrottautunut uskonnollisista instituutioista, on haluttu säilyttää näihin päiviin asti ja sen vahvat perinteet ovat oleellisesti osa Turkin hallintoa. Professori Vogtin mukaan Turkin kaltaisen demokratiamallin onnistuminen siihen pyrkivien arabimaiden kohdalla edellyttääkin

"Kysymyksenä on se, kuinka sekularismi, demokratia ja uskonto näissä maissa kyetään yhdistämään."

- Valtio-opin professori Henri Vogt

hallinnon toimivuutta kaikilla ulottuvuuksilla.

- Kysymyksenä on se, kuinka sekularismi, demokratia ja uskonto näissä maissa kyetään yhdistämään.

Itä-Euroopan kehitys antaa toivoa?

Puhuttaessa Itä-Euroopan maiden demokraattisesta kehityksestä kommunismin romahtamisen jälkeen, huomauttaa professori Vogt, että vaikka kehitys on edennyt pääsääntöisesti hyvin, olisi se voinut mennä paremminkin. Monissa Itä-Euroopan maissa kuilu köyhien ja rikkaiden välillä on yhä suuri ja entisistä neuvostovalloista Slovenialla, Romaniassa ja Bulgariassa voidaan havaita ongelmia muun muassa korruption saralla. Poliittisessa ja taloudellisessa prosessissa on tapahtunut paljon kehitystä, mutta kommunismin romahtamisen myötä ne ovat joutuneet aloittamaan kulttuurisen identiteettinsä rakentamisen paikoin alusta. Toisin kuin poliittisella ja taloudellisella saralla, ei muutosta kuitenkaan ole odotettavissa yhtä nousujohteisesti.

- Uusien sosiokulttuuristen käyttäytymismallien oppiminen ja niiden heijastuminen esimerkiksi puoluekenttään saattaa viedä aikaa, Vogt toteaa.

Voidaanko tästä pääpuolin positiivisesta demokraatiakehityksestä toivoa samaa suuntaa myös arabimaihin? Clerc näkee, että demokraatiakehitys on entisissä kommunistisissa hallinnoissa lähtenyt liikkeelle hyvin, vaikka toisaalta näillä mailla on ollut myös valmiutta ja halua siihen. Arabimaiden tilanne on kuitenkin lähtökohtaisesti eri.

- Pohjois-Afrikassa ja Lähi-idässä matka on pidempi, vaikka maakohtaiset erot ovat todella suuret. Emme voi niputtaa yhteen Egyptiä ja Jemeniä, Marokkoa ja Libyaa, tai jopa Tunisiaa ja Algeriata. Väestönkasvu, historialliset perinteet ja yhteiskunnalliset järjestelmät ovat erilaiset. Itä-Euroopassa demokraatiakehitykselle löytyivät valmiit raamit, kun ne taas arabimaissa ovat vasta kehittymässä. Tilanne kehittyy varmasti eri nopeudella eri maissa. Siinä missä Tunisia näyttää kehittyvän nopeammin, on Libyalla taas erittäin pitkä matka demokraattiseen järjestelmään.

Entisistä neuvostotasavalloista joillakin mailla oli myös jo ennestään demokraattiset piirteet. Vaikka Itä-Euroopan melkoisen rauhanomaiset siirtymiset demokratiaan loisivatkin optimistisuutta arabimaiden suuntaan, on historiasta opittu, ettei muutos muista hallintamuodoista kohti demokratiaa ole välttämättä nopea. Arabimaissa demokratisoitumisen prosessit ovat päässeet alkuun vasta 1900-luvun puolivälin jälkeen.

- Euroopassa muutos kesti 150 vuotta. Ei voida odottaa, että asiat arabimaissa kehittyisivät heti, Clerc huomauttaa. •

Lähteet:

- [1] http://yle.fi/radio1/asia/puheenvuoroja/arabimaiden_vallankumous_28672.html
- [2] http://fi.wikipedia.org/wiki/Tunisian_kansannousu
- [3] <http://fi.wikipedia.org/wiki/Muslimiveljeskunta>
- [4] http://fi.wikipedia.org/wiki/Iranin_vallankumous
- [5] <http://www.hs.fi/artikkeli/1135264232732>
- [6] http://fi.wikipedia.org/wiki/Muammar_Gaddafi
- [7] Turun Sanomat 27.3.2011
- [8] Turun Sanomat 25.3.2011
- [9] http://fi.wikipedia.org/wiki/It%C3%A4-Euroopan_vallankumoukset_1989
- [10] <http://fi.wikipedia.org/wiki/Turkki>

Odysseian aamu koittaa?

Teksti: Lassi Vainio

Libyan lentokiellon vertailukohtana Bosnian sota

Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvosto teki päätöksen Libyan ilmatilan sulkemisesta maaliskuussa verrattain nopeasti sen jälkeen, kun diktaattori Muammar Gaddafi alkoi kukistaa mielenosoituksia voimatoimin. Tämä käy ilmi erityisesti vertailussa Bosnian sodassa 1992-1995 YK:n asettamaan ja Naton valvomaan lentokieltoon. Ottamatta kantaa siihen, miten Libyan tilanne kehittyi, kollektiivisen turvallisuuden doktriinin mukainen päätös saatiin aikaiseksi aiempaa nopeammin.

ULKOMINISTERI Alexander Stubb piti Helsingin Sanomissa 19. maaliskuuta YK:n Libyaan vastaan kohdistamaa ilmaiskupäätöstä historiallisena. Stubbin mukaan kyseessä on ”ennakkotapaus, joka lisää kansainvälisen yhteisön vastuuta puuttua asioihin, kun ihmisoikeuksia rikotaan ja ihmisiä tapetaan.”¹

Lentokielto on historiallinen myös valmistelunsa nopeuden puolesta. Kylmän sodan kahtiajaon pitkään lamauttama turvallisuusneuvosto ei itäblokin murtumisenkaan jälkeen kyennyt toimimaan tarpeeksi ripeästi. Erityisen hyvin tämä tuli ilmi Bosnian sodassa 1990-luvun alkupuolella. Euroopan yhteisön ulkoministerit ehdottivat turvallisuusneuvostolle lentokiellon asettamista taistelualueille 12. syyskuuta 1992². Turvallisuusneuvosto kuitenkin hyväksyi ilmatilan valvonnan edellyttämät sotatoimet oikeuttavan päätöslauselman 816 vasta 1. huhtikuuta 1993. Nato aloitti lentokieltoa valvovan ”Deny Flight” -operaationsa kaksi viikkoa myöhemmin.³ Aikaa ensimmäisistä lentokieltoa koskevista vaatimuksista sen käytännön toteuttamiseen oli kulunut seitsemän kuukautta.

Libyan kohdalla kansainvälinen yhteisö on reagoinut kiistatta nopeammin. Vaikka Stubb kommentoi Genevessä 28. helmikuuta, että ”minkäänlaisia keskusteluja mahdollisesta sotilaallisesta väliintulosta Libyassa ei kuitenkaan vielä ole ollut”, kertoi EU:n ulkoministeri Catherine Ashton taustalla harkittavan Libyan ilmatilan sulkemista⁴. Sulun toteuttava päätöslauselma 1973 hyväksyttiin 17. maaliskuuta, ja ilmaiskut alkoivat ”Odyssey Dawn” -sotilasoperaation myötä kaksi päivää myöhemmin⁵.

Onko kansainvälinen yhteisö oppinut jotakin? Onko liian positiivista ajatella, että kerrankin uhkaavaan kansanmurhaan puututaan ajoissa? Vai onko kyse vain yhdestä uudesta lännen imperiaalistisesta interventtiosta muslimimaahan?

Tätä kirjoitettaessa Libyan tilanne on avoin. Kukaan ei vielä tiedä, mikä käytännön merkitys lentokiellolla ja ilmaiskuille tulee olemaan, kukistuuko Libyan diktaattori Muammar Gaddafi – eikä kuinka monta ihmishenkeä tämä kaikki vaatii.

Systeemiteoreettista tarkastelutapaa soveltaen voidaan tarkastelu kuitenkin keskittää siihen konversointiprosessiin, jonka kautta päätös lentokiellosta saatiin aikaiseksi. Järjestelmän syötteitä ovat toisaalta olleet Libyan mellakat, kapinointi ja Gaddafin kansaan kohdistamat hyökkäykset, toisaalta kaikkien näiden tapahtumien länsimaihin kohdistama poliittinen paine tehdä jotakin. Tuotos on tästä näkökulmasta turvallisuusneuvoston päätöslauselma 1973, joka asettaa Libyan lentokieltoon. Päätöslauselman

käytännön toteuttamisen vaikutukset, ”outcome”-prosessi, jää tässä tarkastelun ulkopuolelle.

Bosnian sodan lentokielto

Sinänsä puolustukselliselta kuulostava lentokielto on hyökkäyksellinen toimi. Tehokas ilmatilan valvonta edellyttää vastapuolen ilmatorjunnan lamauttamista ja ilmaherruuden saavuttamista. Teoreettisesti lentokielto voidaan nähdä rauhaanpakottamisen muodoksi, jossa keinot rajataan ilmavoimien käyttämiseen. Lentokielolla voidaan pyrkiä välittömiin tavoitteisiin, kuten tulitauon saavuttamiseen, tai vaihtoehtoisesti luomaan tarvittavat olosuhteet pitkän aikavälin poliittisen ratkaisun aikaansaamiseksi.⁶

Jugoslavian sodan lentokielto on YK:n historiassa merkittävä. Asettaessaan lentokiellon valvonnan Naton vastuulle huhtikuussa 1994 kyseessä oli ensimmäinen kerta, jolloin YK:n turvallisuusneuvosto todella pyysi sotilaallista väliintuloa⁷. Tilanne oli myös Natolle uusi: Pohjois-Atlantin puolustusliitto toimi ensimmäistä kertaa sotilaallisesti oman alueensa ulkopuolella⁸.

Euroopan unioni ei tarttunut johtajuuteen Jugoslavian tilanteessa. Unionin tosiasiallinen kyky sotilaallisen turvallisuuden valvomiseen osoittautui heikoksi, ”vaikka kyse oli unionin oman lähialueen eskalaatioherkstä kriisistä.”⁹ Selitykseksi on esitetty kylmän sodan päättymisen välittömässä läheisyydessä esiin nousutta uutta eristäytymispolitiikkaa (”new isolationism”), jonka on nähty vaikuttaneen sekä EU-maiden että USA:n hitaaseen reagointiin Bosnian kriisissä¹⁰. Keskeinen merkitys oli myös sillä, että turvallisuusneuvoston pysyvistä jäsenmaista Venäjä vastusti pitkään sotatoimet mahdollistavaa päätöslauselmaa.

Kroatian ja Slovenian tasavallat julistautuivat itsenäisiksi Jugoslaviasta 25. kesäkuuta 1991. Serbia vastusti valtion hajoamista. Varsinaisesti Bosnian sota alkoi maaliskuussa 1992 Bosnia-Herzegovinan julistauduttua itsenäiseksi. Bosnian serbivähemmistö nousi kapinaan ja serbit aloittivat sotatoimet pyrkien poistamaan muslimit ja kroaatit hallitsemiltaan alueilta. Euroopan yhteisö pelkäsi aluksi separatististen valtioiden tunnustamisen johtavan etnisten konfliktien syvenemiseen. Saksan tunnustettua Kroatian ja Slovenian valtiot joulukuussa 1991 ei muille maille jäänyt kuitenkaan vaihtoehtoja yhtenäisen linjan säilyttämisen vuoksi. EY:n tunnustus muutti hajoavan valtion sisäisen etnisen konfliktin kansainväliseksi selkkaukseksi, johon YK saattoi puuttua tavoitteenaan aselepo osapuolten välillä.¹¹

Kesän 1992 aikana turvallisuusneuvosto asetti päätöslauselmiensa myötä kovia talouspakotteita Serbialle. Serbien teh-

tyä useita ilmaiskuja Bosnian muslimialueille nämä keinot alkoivat kuitenkin näyttää liian pehmeiltä, ja vaatimukset alueen ilmatilan sulkemisesta voimistuivat. Pitkällisen keskustelun jälkeen turvallisuusneuvosto hyväksyi 9. lokakuuta 1992 lentokiellon asettavan päätöslauselman 781. Bosnian serbien johtaja Radovan Karadžić vastasi päätöslauselmaan toteamalla jo päättäneensä lopettaa ilmaiskut. Päivää myöhemmin hänen ilmavoimansa pommittivat kolmea kylää.¹²

Päätöslauselman 781 sanamuotojen ja poliittisen tahdon välillä oli ristiriita. Ongelma kiteytyy Helsingin Sanomien tilannetta käsittelevän uutisen otsikkoon ja ingressiin: ”YK kielsi sotilaslennot Bosnia-Hertsegovinan yllä - Turvaneuvosto ei vielä uhkaa voimatoimilla” (10.10.1992)¹³. YK siis kielsi sotilaslennot Bosnian ilmatilassa, mutta antoi valtuudet vain seurata ja valvoa kieltoa rikkovia lentokoneita, ei ampua niitä alas. Se oli sanktio ilman uskottavaa pelotetta.

Vasta 1. huhtikuuta 1993 turvallisuusneuvosto hyväksyi päätöslauselman 861, joka valtuutti lentokiellon valvomiseen käytännössä tarvittavat toimet, oikeuden käyttää sotilaallista voimaa lentokieltoa rikkovia yksiköjä vastaan. Nato aloitti ilmatilan sulkuja valvovan operaationsa kaksi viikkoa myöhemmin, 12. huhtikuuta 1993.

Lentokielto Libyassa

Libyan mellakat alkoivat tammi-helmikuun vaihteessa. Libyan johtajan Muammar Gaddafin väkivaltaiset toimenpiteet levottomuuksien taltuttamiseksi yltyivät helmikuun viimeisellä viikolla¹⁴.

Tripolia¹⁶. Seuraavana päivänä YK:n turvallisuusneuvosto kokoontui ja länsimaat alkoivat harkita Libyan vastaisia pakotteita¹⁷.

Kapinalliset näyttivät aluksi olevan voitokkaita, mutta tuuli alkoi kääntyä. Tiedot Libyasta olivat epävarmoja ja epäselviä, mutta Gaddafin joukot näyttivät pysäyttäneen ja lyöneen takaisin kapinallisten etenemisen useilla rintamilla maaliskuun ensimmäisten viikkojen myötä. Yhä keskeisempään rooliin näytti nousevan Libyan hallituksen joukkojen ilmaherruus ja kapinallisia moukaroiivat ilmaiskut. Maaliskuun 17. päivään mennessä Gaddafin joukot näyttivät saaneen haltuunsa lähes koko Libyan länsirannikon valloitetuun kapinallisilta Zawiyani ja Ras Lanufin kaupungit. Kapinallisten hallussa oli enää Itä-Libya keskiössään kapinapääkaupunki Bengasi, joka sekin odotti hyökkäystä¹⁸.

"Bosnian serbien johtaja Radovan Karadzic vastasi päätöslauselmaan toteamalla jo päättäneensä lopettaa ilmaiskut. Päivää myöhemmin hänen ilmavoimansa pommittivat kolmea kylää."

Taustalla vaatimukset kansainvälisen yhteisön sotilaallisesta puuttumisesta tilanteeseen alkoivat voimistua. Lauantaina 26. helmikuuta YK:n turvallisuusneuvosto oli hyväksynyt pakotepäätöslauselman, jossa Gaddafi ja osa hänen perheenjäsenistään asetettiin matkustuskieltoon ja heidän ulkomaissa pankeissa sijainneet varansa jäädytettiin, mutta tämä oli Libyan yhä kiihtyvän konfliktin kannalta lähinnä kosmetiikkaa. 28. helmikuuta uutisoitiin kansainvälisen yhteisön pohtivan Genevessä ensimmäisen kerran mahdollisuutta lentokiellon asettamisesta Libyan ylle. Yhdysvallat oli käynnissä olevien Irakin ja Afganistanin kriisien myötä varovainen puuttuakseen enää yhteenkään uuteen konfliktiin.

Euroopan unionista ei tälläkään kertaa ollut johtavaksi sotilaalliseksi toimijaksi. Vielä 8. maaliskuuta EU epäroi Libyan kapinallishallinnon tunnustamista – EU:n ulkoministeri Catherine Ashton arvosteli EU-parlamentin liberaaliryhmää sen kutsuttua Libyan opposition edustajia vierailulle ja näin antaneen oppositiolle välillisesti koko EU:n hyväksynnän¹⁹. Hankkeen johtoon nousivatkin yksittäiset kansallisvaltiot, Ranska ja Britannia.

Arabiliitto ilmoitti kannattavansa lentokieltoa yksimielisesti hätäkokouksessaan 12. maaliskuuta²⁰. Tällä lieene ollut ratkaiseva merkitys lentokiellon aikaansaamiselle, vaikka ilmaiskujen aloittamisen jälkeen liiton kanta horjuikin hetken. Kuten Bosnian lentokiellon kohdalla, myös osalla turvallisuusneuvoston pysyvistä jäsenmaista oli epäilyksensä. Venäjä ja Kiina suhtautuivat pitkään kielteisesti sotilaalliseen puuttumiseen ja pidättäytyivät äänestämästä lopullista päätöslauselmaa hyväksyttäessä.

Turvallisuusneuvosto hyväksyi lentokiellon asettavan päätöslauselman lopulta 17. maaliskuuta. Kaksi päivää myöhemmin länsiliittouma aloitti ilmaiskut Libyan hallituksen joukkoja vastaan. 28. maaliskuuta mennessä kapinalliset olivat valloittaneet takaisin Bin Jawadin, Ras Lanufin, Bregan ja Uqaylan kaupungit. Kansainvälisen yhteisön sotilaallisella interventioilla näytti siis ainakin lyhyellä tähtäimellä olleen seurauksia. Operaation johto siirrettiin virallisesti kokonaan Natolle maaliskuun lopussa.²¹

Miksi kansainvälinen yhteisö reagoi nyt nopeammin?

Historialliset analogiat sisältävät aina ongelmia. Kansainvälisepoliittiset tilanteet eivät koskaan toistu samanlaisina. Bosnian sodan etninen konflikti oli hyvin erilainen kuin Libyassa tällä hetkellä tapahtuva kansannousu. Väitettä kansainvälisen yhteisön nopeutuneesta reagointikyvystä vääristää sekin, että Jugoslaviassa YK oli puuttunut tapahtumiin jo aiemmin eri keinoin: alueelle oli lähetetty humanitaarista apua ja rauhanturvaajia sen perille saamisen varmistamiseksi. Toisaalta

turvallisuusneuvoston Gaddafia vastaan asettamat pakotteet ennen lentokieltoa voidaan nähdä vastaavanlaisiksi ”pehmeämmiksi” keinoiksi.

Nopeampaan toimintaan vaikutti todennäköisesti myös se, kuinka irrationaaliseksi johtajaksi Gaddafi nähdään. Erimielisyyksistään huolimatta kansainvälinen yhteisö on määritellyt Gaddafin lähes yksimielisesti arvaamattomaksi diktaattoriksi. Tunneperustaisesti interventio kansaa armottomasti murhaavan hallitsijan Libyaan hahmottuu näin huomattavasti hyväksyttävämpänä kuin Yhdysvaltojen hyökkäykset Afganistaniin ja Irakiin – riippumatta siitä, millaisia todelliset intressit toiminnan taustalla saattavat olla. Erityistä legitimitettä soti-laalliselle puuttumiselle toi myös Arabiliiton myönteinen suhtautuminen lentokieltoon, vaikka tämä kanta ilmaiskujen käynnistyttyä rakoilikin.

Verrattuna Bosnian sodan serbijohtajiin, Karadžićiin ja Slobodan Miloševićiin, Gaddafi omaa vuosikymmeniä pitkän historian hirmuhallitsijana. Diktaattoreja hekin olivat, mutta vielä vuonna 1992 oli vain vähän tietoa siitä, millaisiin toimenpiteisiin johtajat hajoavassa Jugoslaviassa ryhtyisivät. Brutaali Srebrenican verilöyly vasta odotti toteutumistaan tullakseen tapahtuneeksi heinäkuussa 1995.

Joukkomurhien suhteen kansainvälisen yhteisön voi ajatella omaavan kollektiivisen muistin: Srebrenican kaltaisten tapahtumien ei haluta toistuvan. Toisaalta tämä muisti on hyvin valikoiva – samalla kun länsiliittouma pommittaa Libya, on Norsunluurannikolla käynnissä täysimittainen teurastus. Neljä kuukautta kestäneet taistelut ovat vaatineet satojen siviilien

hengen.²²

Jugoslavian ja Libyan väliltä löytyy vielä yksi yhtymäkohta. Jugoslavian yhtenäisyyden lopulta hajoamissotiin johtanut horjuminen alkoi vahvan johtajan, maata yksinvaltaisesti vuosikymmeniä hallinneen Josip Titon kuoltua. Aika näyttää, mitä tapahtuu Libyassa, mikäli Gaddafi syöstään lopullisesti vallasta. •

Lähteet:

1, Stubb: YK:n ilmaiskupäätös historiallinen. Helsingin Sanomat 19.3.2011. Online.
URL: <http://www.hs.fi/ulkomaat/artikkeli/Stubb+YKn+ilmaiskup%C3%A4%C3%A4%C3%B6s+historiallinen/1135264742812> [Viitattu 20.3.2011.]
2, EY ehdottaa lentokieltoa Jugoslavian taistelualueille. Helsingin Sanomat 13.9.1992.
3, Kramlinger, George D. (2001): Sustained Coercive Air Presence. Provide Comfort, Deny Flight, and the Future of Airpower in Peace Enforcement. Air University Press, Maxwell Air Force Base, Alabama, s. 42.
4, Gaddafi kiistää yhä Libyan kansannousun. Helsingin Sanomat 1.3.2011.
5, Gaddafin vastainen liittouma aloitti voimakkaat ilmaiskut. Helsingin Sanomat 19.3.2011. Online.
URL: <http://www.hs.fi/ulkomaat/artikkeli/Gaddafin+vastainen+liittouma+aloitti+voimakkaat+ilmaiskut/1135264739774> [Viitattu 20.3.2011.]
6, Kramlinger (2001), s. 16.
7, Rittberger, Volker & Zangl, Bernard & Staisch, Matthias (2006): International Organization. Polity, Politics and Policies. Palgrave Macmillan, New York, s. 131.
8, Lentokielto on Natolle historiallinen hetki. Helsingin Sanomat 2.4.1993.
9, Hakovirta, Harto (2002): Maailmanpolitiikka. Teoria ja todellisuus. Kustannus 54, Tampere, s. 128.
10, Heywood, Andrew (2007): Politics. Palgrave Macmillan, New York, s. 160.
11, Kramlinger (2001), s. 39-40.
12, Kramlinger (2001), s. 41.
13, YK kielsi sotilaslennot Bosnia-Hertsegovinan yllä. Helsingin Sanomat 10.10.1992.
14, Ks. esim. Gaddafin joukot ampuivat mielenosoittajia. Helsingin Sanomat 19.2. ; ”Poliisit ampuvat tappaakseen.” Helsingin Sanomat 21.2.2011 ; Gaddafi järjesti joukkomurhan. Helsingin Sanomat 22.2.2011.
15, Gaddafin uhkailu järkytti libyalaisia. Helsingin Sanomat 23.2.2011.
16, Gaddafin tuki käy vähiin. Helsingin Sanomat 24.2.2011.
17, Länsimaat kaavailevat pakotteita. Helsingin Sanomat 26.2.2011.
18, Bengasi odotti hyökkäystä. Helsingin Sanomat 17.3.2011.
19, Ashton suuttui EU-parlamentin libyalaisvieraista. Helsingin Sanomat 9.3.2011.
20, Arabiliitto kannattaa Libyan lentokieltoa. Helsingin Sanomat 13.3.2011.
21, Kapinalliset valtasivat Libyassa kaupunkia. Helsingin Sanomat 28.3.2011.
22, Norsunluurannikolla paljastui verilöyly. Helsingin Sanomat 3.4.2011.

NUMMEN PYÖRÄ

Hyvän palvelun Pyöräkauppa koko perheelle!

Polkupyöräily on entistä hauskeempaa laadukkailla ja oikein valituilla välineillä.

Asiantuntijana löydämme juuri sinulle sopivan polkupyörän. Tule koeajamaan!

NISHIKI

HELKAMA

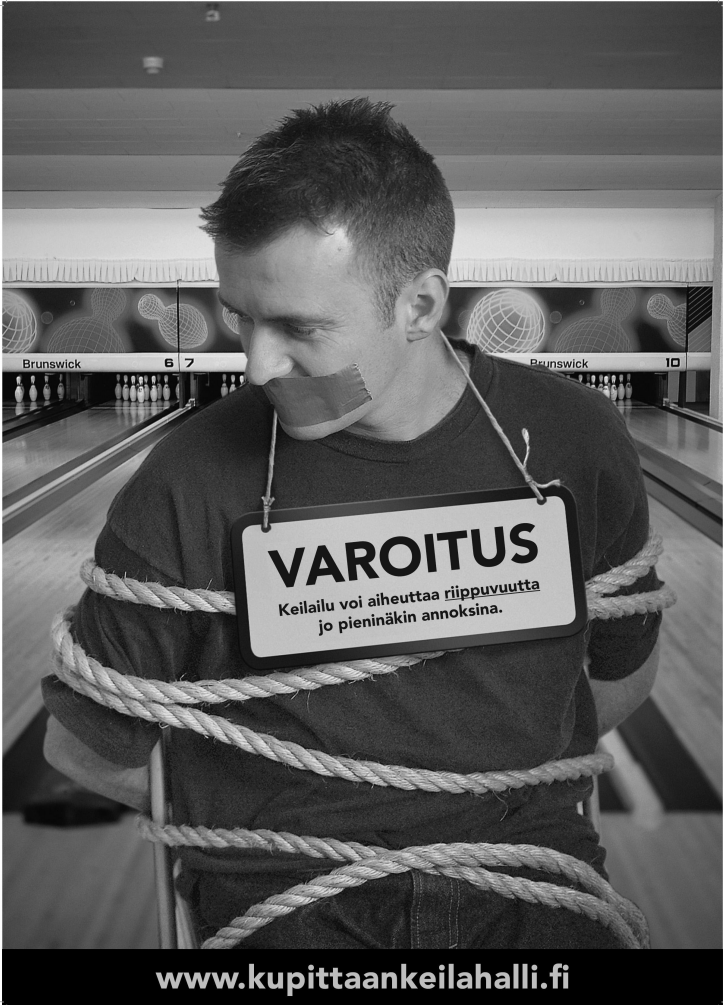
FELT

TUNTURI®

Crescent

Avoimna ark. 10 - 18, la 10 - 14.30
Hämeentie 44, 20540 Turku www.nummenpyora.fi

Kuvassa Nishiki 401 sh. 749,-

VAROITUS
Keilailu voi aiheuttaa riippuvuutta jo pieninkin annoksina.

www.kupittaankeilahalli.fi

WALPO • 11

"Arabikadulla tapahtuu nyt jotain suurta"

Teksti: Lassi Vainio

Publicum III veti kuuntelijoita luentosalin portaille asti kun ulkoministeri Alexander Stubb (kok) luennoi 1. maaliskuuta otsikolla "Suomi, EU ja maailmanpolitiikan uudet valtasuhteet". Poliittisen historian oppiaineen järjestämässä tilaisuudessa keskiöön nousi erityisesti kansanvälisen järjestelmän painopisteen ja instituutioiden murros.

STUBB aloitti luentonsa taustoittamalla nykyhetken maailmanpoliittista tilannetta kylmän sodan loppua tarkastelemalla. Kaksinapaisuudesta on siirrytty moninapaiseen maailmaan. Teesejä historian lopusta ja liberaalin demokratian voitokulusta Stubb ei kuitenkaan ollut niellyt.

"Maailmassa on noin 200 valtiota, joista 85 on demokraatioita."

Ulkoministeri hahmotteli kahta vaihtoehtoista kehitystrendiä, kansallisvaltioiden aseman vahvistumista tai vallan diffuusiota, jakautumista laajemmin maailmanpoliittisessa järjestelmässä. Joko "kansallisvaltioilla on kivaa keskenään", tai sitten kansainväliset organisaatiot, kuten Yhdistyneet kansakunnat ja Euroopan unioni, nousevat yhä merkittävämpään asemaan. Todellisen kehityksen Stubb arveli löytyvän näiden ääripäiden väliltä.

"Maailmanpolitiikan megatrendejä" on ulkoministerin mukaan löydettävissä kolme. Ensimmäiseksi kansainvälisen politiikan asialista on muuttunut. Puhtaasti sotilaalliseen turvallisuuteen liittyvät kysymykset ovat jäämässä taloudellisten, ympäristöön liittyvien ja humanitaaristen ongelmien taustalle. Toiseksi globaaleissa valtasuhteissa on tapahtumassa voimakas muutos: painopiste siirtyy erityisesti taloudessa yhä enemmän Aasiaan. Kolmanneksi kehityskuluksi Stubb näki kansainvälisten instituutioiden murroksen. Esimerkiksi hän nosti YK:n ja erityisesti sen turvallisuusneuvoston, jonka rooli on nykyisellään ongelmallinen.

"YK:n on uudistuttava, tai valta valuu muualle."

Pohjois-Afrikan ja Lähi-idän kuohunnan Stubb koki enustamattomaksi ja suorastaan historialliseksi.

"Vaatimaton analyysini on, että arabikadulla tapahtuu nyt jotain suurta. Taustalla on työttömien, koulutettujen, nuorten miesten ja naisten frustraatio tilanteeseen, jossa ei ole minkäänlaisia näkymiä paremmasta tulevaisuudesta."

Päästyään mielialheeseensa, Euroopan unioniin, ulkoministeri alleviivasi erityisesti Lissabonin sopimuksen merkitystä. Hän nosti viisi seikkaa ylitse muiden: oman presidentti- ja ulkoministeri-instituution, diplomaattikunnan sekä oikeushenkilöstatuksen ja turvatakuiden luomisen EU:lle.

"Turvatakuut menevät paperilla pidemmälle kuin Naton vastaavat."

Suurimmiksi haasteiksi Stubb koki jäsenmaiden puhumisen yhdellä äänellä sekä talouskriisin myötä sisämarkkinoita uhkaavan protektionismin, "eurooppalaisen impivaaralaisuuden".

Suomen kansainvälisen menestyksen avain on ulkoministerin mukaan entistä aktiivisempi ulkopoliitikka. Stubbin mukaan sitä on tehtävä "kaksilla raiteilla". Toisaalta Suomen on oltava mukana kehittämässä ja edistämässä EU:n yhteistä ulkopoliitiikkaa, toisaalta vaalittava kahdenvälisiä suhteita kaikkialle.

Erityisesti Venäjän kohdalla Stubb korosti jonkinlaista talousaktivismia verraten sitä Neuvostoliiton ajan kauppavaltuuskuntiin.

"Venäjän silmissä olemme paras naapurimaa." •

Kuva: Timo Niitemaa

"Vaatimaton analyysini on, että arabikadulla tapahtuu nyt jotain suurta. Taustalla on työttömien, koulutettujen, nuorten miesten ja naisten frustraatio tilanteeseen, jossa ei ole minkäänlaisia näkymiä paremmasta tulevaisuudesta."

- Ulkoministeri Alexander Stubb

Turun Työpuku Oy

**TEOT OVAT
KAUNEINTA
PUHETTA.**

Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret
www.koktail.com

Julkisen talouden ajojahti

Huomioita 1990-luvun alun lamasta ja nykytilanteesta

Teksti: Ville Okkonen

SUOMEN julkinen talous selvisi 1900-luvulla sisällissodan, toisen maailmansodan ja suuren syösykierrelaman kriisivuosista. Nyt julkisen talouden kestävyyttä ”uhkaa” ikärakenteen muutos, koska tapahtunut syntyvyyden lasku nostaa vanhusten osuutta väestössä. Tilanne on samankaltainen kaikissa länsimaissa. Erilaisista pelotteluista huolimatta voidaan kuitenkin kyseenalaistaa väitteet, joiden mukaan Suomi on dramaattisessa ja poikkeuksellisessa kriisissä. Päinvastoin, julkisen sektorin rahoituksen vahvistamiseen on varauduttu hyvin, ja työeläkeyhtiöiden varallisuuden arvo on yli 125 miljardia euroa. Julkisyhteisöiksi luetaan valtio, kunnat, sosiaaliturvarahastot ja työeläkelaitokset. Julkisen sektorin alijäämä puolestaan tarkoittaa julkisyhteisöjen yhteenlaskettujen tulojen ja menojen erotusta.¹ Vaikka Suomen julkinen talous sukelsi talouskriisiin vuoksi alijäämäiseksi vuonna 2009², vajetta ei tulisi liioitella. Suomen julkisen talouden kestävyysvaje on lukuisiin muihin maihin verrattuna pieni ja mahdollisuudet pienentää vajetta paremmat kuin muilla mailla.³ Palkansaajien tutkimuslaitoksen ennustepäällikkö Eero Lehto ei syytä totea julkistalouden kritiikkiin sisältyvän ”tiettyä tarkoituksenmukaisuutta, jolla tähdätään julkisten menojen tuntuviin etupainoihin leikkauksiin ja huomion kääntämiseen pois verotuksesta.”⁴

Joka tapauksessa alijäämä on kurottava umpeen, mutta keinot on erilaisia. Valtionvarainministeriön joulukuussa 2010 julkaisussa *Julkisen talouden valinnat 2010-luvulle* -raportissa väitetään, että Suomen julkisessa taloudessa on 10,5 miljardia euroa kestävyysvajetta. VM esittää suositukseksi 6 miljardin euron menoleikkauksia ja rakenneuudistuksia.⁵ Synkistelyä selittää VM:n matalat kasvuennusteet. Sen sijaan PT:n mukaan vuonna 2014 saavutetaan 5,5 miljardin euron ylijäämä, ja tulevaisuudessa väestön ikääntymiseen on käytettävissä resursseja,⁶ minkä vuoksi suuria uudistuksia ei tule toteuttaa epävarmojen tulevaisuudennäkymien pohjalta.⁷

Eräs mittari julkisen talouden kestävyyydestä on sen varallisuus suhteessa bkt:hen. Suomessa julkisen talouden varallisuus suhteessa bkt:hen oli vuonna 2007 112,6 % ja Ruotsissa 68,2 %. Mittasuhteista kertoo se, että EU-keskiarvo oli noin 30%.⁸ Menneisyydessä kertynyttä ylijäämää on mahdollista käyttää tulevaisuudes-

sa ikäsidonnaisten hoivamenojen ja eläkkeiden maksamiseen. Tämän vuoksi EU:n komission kestävyysvajelaskelma on liian synkkä: se ei huomioi julkisen sektorin varallisuutta ja eläkerahastoihin kertyneitä säästöjä.⁹ Tällaisia huomioita eivät tietenkään tee ne, joiden ideologisenä motiivina on vähentää rikkaiden ja hyvätuuloisten verotusta ja kaventaa julkista palveluverkostoa. Nähtäväksi jää onko hyvinvointivaltion alasajo kapitalistisen kehityksen tuleva pysyväisluonteinen piirre. Aikoinaan läntisen ihmiskasvoisen kapitalismin tekijöitä olivat vakaa talouskasvu ja vahva työväenliike.

Yksi hyvinvointivaltion idea oli säätykierron lisääminen, mitä varten tarvittiin erilaisia koulutuksellisia ja sosiaalisia instituutioita. Tasa-arvoideologian ajatuksena oli ehkäistä sosiaalisen aseman periytyminen vanhemmilta lapsille, jotta yksilöillä olisi mahdollisuuksia ponnistella oman asemansa parantamiseksi. Voidaankin todeta, että todellinen yksilöllistyminen toteutui vasta hyvinvointivaltiossa: esimerkiksi yhtenäinen peruskoulu turvasi jokaiselle yhtäläisen suojan rahan ja perheen sosiaalista määräysvaltaa vastaan. Kelan tutkimusprofessori Heikki Hiilamo korostaa, että yhteiskunnassa jossa syntymässä saadut etuoikeudet eivät periydy, kaikkien on yritettävä parhaansa.¹⁰ Suomalaisella sosiaalipolitiikalla ja tulonsiirroilla pyrittiin pitkään poistamaan köyhyyttä ja tasaamaan tuloeroja – ja köyhyys väheni aina 1980-luvun loppuun asti. Mitä sitten tapahtui?

Massatyöttömyys avaa kannustinkeskustelun

Vuosien 1991–1994 suuri lama loi taloudellisen perustan ”filosofoida” kannustinloukuista ja leikkauksista. Esko Ahon hallitus teki julkisesta taloudesta syntipukin, vaikka julkisten kokonaismenojen bkt-osuus oli koko 1980-luvun ollut Suomessa matalampi kuin Länsi-Euroopassa keskimäärin. Kun kokonaistuotanto laman alkaessa romahti, oikeisto aloitti julistukset rakenteellisesta kriisistä. Risto Uimonen kirjoitti Helsingin Sanomien pääkirjoituksessaan vuonna 1994, että ”maassa riehuu poliittinen pöhötauti. Se on tuhoisa sairaus, koska siihen on vaikea keksiä lääkettä. Tiedossa ei ole edes lääkäriä, joka ottaisi vastuun potilaasta.”¹¹ Tämänkaltaiset hengentuotteet legitimoivat leikkauksia ja epäpolitisivat kansallis-

ta päätöksentekoa.

Ahon hallitus vältti velanottoa laskusuhdanteen taittamiseksi. Velkaloukun todellinen riski oli kuitenkin vähäinen, olihan Suomi yksi maailman vähiten velkaantuneista maista. Kun taloudenhoitoa fokuoitiin menoleikkauksiin, piittaamattomuus työllisyydestä aiheutti vaikean kierteen: leikkaukset kasvattivat työttömyyttä, mikä vaikeutti kotimarkkinatuotantoa kulutuskysynnän supistuesssa. Hallitus kuroi budjettivajeen umpeen pysyvillä leikkauksilla. Ottaen huomioon talouden käänteen alkuvuonna 1993 voidaan kysyä, kuinka välttämättömiä leikkaukset ja verouudistukset olivat. HS uutisoi kesällä 1993 talousnäkymistä otsikolla *Ulkomaankaupan ylijäämä on kasvanut ennätyksellisen suuresti seuraavasti:*

”Ulkomaankaupan ylijäämä on kasvanut tammikuun ja kesäkuun aikana sodanjälkeisen historian suurimmaksi... Vienti jatkui ripeänä myös kesäkuussa. Kesäkuun vaihtotaseen ylijäämä oli 2,4 miljardia markkaa. Kesäkuussa viennin arvo oli 13 prosenttia viimevuotista suurempia ja tuonnin arvo neljä prosenttia pienempi... Suomesta vietiin alkuvuonna tuotteita 13 miljardilla markalla enemmän kuin suomalaiset ostivat ulkomailta.”¹²

Tuotantorakenteen muutos näkyi myös ideologisena prosessina, jossa kriisin taustalta etsittiin rakenteellisia tekijöitä, kuten liian suuria veroja, kilpailun puutetta, sosiaaliturvaa ja ”jäykkää” tulopoliitiikkaa. Ahon hallitus sääti veroreformin, jolla tuli olemaan kauaskantoisia vaikutuksia rikkaiden ja köyhien tulokuilun repeämiseen. Veroreformit vaikuttivat myös siihen, että nousukaudella valtava määrä työpaikkoja jäi luomatta: yritykset ovat investoineet Suomeen varsin vähän, vaikka rahoitusresurssija on ollut tuottavuuden kasvun seurauksena aikaisempaa enemmän. Tutkijat Pekka Sauramo ja Ritva Pietikäinen toteavat tämän näkyvän suurena yrityssektorin rahoitusylijäämänä ja koko kansantalouden vaihtotaseen ylijäämänä.¹³ HS:ssa pääomatuloveron uudistuksesta puhuttiin kesällä 1993 esimerkiksi seuraavasti:

”Pienet ja keskikokoiset teollisuusyritykset vaativat julkista tukea, verotuksen muutoksia ja työehtosopimusjärjestelmän muuttamista. Teollisuuden ja työnantajien keskusliiton TT:n pienen ja keskikokoisen teollisuuden valtuuskunta julkisti perjantaina Helsingissä ohjelman, jota noudattamalla yritysten kilpailukyvyyn pitäisi parantua... Yrittäjät haluavat oman pääomansa kasvattamiseen apua yhteiskunnalta. Oman pääoman muodostumista pitäisi yritysten mielestä edistää verotuksen keinoin... Käytännössä yritysten omaa pääomaa voitaisiin yrittäjien mielestä kasvattaa muun muassa siten, ettei voitoista yrityksiin jätettävää osuutta verotettaisi lainkaan... Yrittäjien mielestä verotusta on yleensäkin muutettava niin, että yrittäjämotivaatio säilyy. Tämä merkitsee muun muassa sitä, että omistajayrittäjät saisi laskea tuloistaan nykyistä suuremman osan pääomatuloiksi, jolloin he joutuisivat maksamaan vähemmän veroja kuin tavallisesta palkkatasosta... Heille [yrittäjille] tulee antaa vaurastumisen mahdollisuus... Ohjelmassa vaaditaan

myös varallisuusveron poistamista... Työntekoon kuulumattomista sosiaalimaksuista on luovuttava, valtion on myönnettävä yrityksille enemmän valtiontakauksia... Työehtosopimukset solmittavaksi työpaikoilla...”¹⁴

Lisäksi keskuskauppakamarin varatoimitusjohtaja Pauli K. Mattila perusteli verouudistusta seuraavasti:

”Vuoden 1993 alusta voimaan tulleen pääomaverouudistuksen tarkoituksena oli yhdistää hajanainen ja epäyhtenäinen pääomamarkkinoiden verotus... Suomesta tulisi löytyä niin paljon järkeä ja malttia, että voisimme rauhassa katsoa, mitä kansantaloudellisesti positiivisia seurauksia syntyy siitä, että meillä on kansainvälisestikin tarkastellen attraktiivinen ja kilpailukykyinen pääomatulojen verokanta. Liiallisella hätäilyllä ei aikaansaada muuta kuin tarpeetonta epävarmuutta.”¹⁵

Jälkikäteen menneisyyden arvioihin tulee helposti jälkiviisautta. Koska ihmiset luovat itse historiansa, myös 1990-luvun alun päätöksiä on tarkasteltava kriittisesti. Silloiset päätökset ovat eri tavoin kasautuneina osa nyky-yhteiskuntaa – haluttiin sitä tai ei. Samoin kuin 1990-luvulla myös tilanteessa voidaan soveltaa erilai-

sia ratkaisuja, joita ei toivon mukaan

tulevaisuudessa pidetä ainoina oikeina ja välttämättömyyksinä.

Determinismillä ei voida vapauttaa politiikkoja ja julkisia viranomaisia vas-

tuustaan. Nykypoliittikka on vääjäämätöntä vasta tulevaisuuden ihmisille, sillä heidän aineelliset olonsa seuraavat nyt tehdyistä valinnoista. Olisiko siis voinut olla mahdollista, että vuonna 1994 Suomessa olisikin kauhisteltu 6 % työttömyyttä? Sitä, että poliittisia vaihtoehtoja tosiasiaassa esitettiin 1990-luvun alussa, kuvaa HS:ssa uutisoitu kritiikki kesällä 1993:

”Teollisuusmaiden järjestö OECD on laskenut, että Suomen julkisen talouden vajeesta valtaosa johtuisikin lamasta, jälkityöttömyyden menoista ja vähentyneistä verotuloista eikä suinkaan rakenteellisista syistä. OECD:n laskelmat antavat ymmärtää, ettei Suomen julkinen talous olisi niin epäterveen pöhöttynyt kuin poliittiset päättäjät ovat väittäneet ja väittävät yhä... Valtiovarainministeriössä ei OECD:n laskelmille haluta antaa paljonkaan arvoa. Ministeri Iiro Viinanen ja johtavat virkamiehet pysyvät sitkeästi kannassaan, että hyvin suuri osa julkisen talouden vajeesta on nimennomaan rakenteellista vajetta eikä suhdannetekijöistä johtuvaa... Porvarihallitus on politiikassaan paneutunut pontevasti julkisen talouden rakenteellisiin korjauksiin: säästämään, leikkaamaan, purkamaan... Kansalaisethan on saatu tarmokkaalla poliittisella markkinoinnilla uskomaan, että rakenteelliset leikkaukset ovat olleet väistämättömiä.”¹⁶

OECD arvioi laman aikaansaaneen talousvajeesta 90 %.¹⁷ Tämä soti Ahon hallituksen pöhöttymis-teesiä vastaan. Onko tänä päivä-

nä varakkaiden omistajien vaikutusvalta vielä suurempi, ettei tasaisempaa tulonjakoa ja oikeudenmukaista verojärjestelmää voida rakentaa? Nykyisen hyvinvointivaltion turvaaminen edellyttää työttömyyden vähentämistä, aktiivisempaa tulonjakopolitiikkaa ja kasvaneiden tuloerojen tasaamista. Kun yritysten tulokset heikkenivät talouskriisin puhjettua, osinkotulot ja myyntivoitot laskivat. Tämä näkyi vuonna 2008 suurituloisemman kymmenyksen tulojen 5,5 % laskulla. Toisin kuin hallituspuolueet ovat julistaneet, tulojen tasaantuminen ei seurannut tietoisista ratkaisuista – ellei sitten porvarihallitus halua ottaa talouskriisiä omille harteilleen. Oppositiotakaan ei voi kehua tällaisten huuhaa-väitteiden alas ampumisesta.

Nykyisen verojärjestelmän pääongelma ei välttämättä ole pääomatulojen veroaste, vaan se että 28 % astetta sovelletaan - tuloja muuntamalla – tuloihin jotka eivät ole pääomatuloja. Nykyinen verotuoton kasvu on tapahtunut pitkälti ansiotuloveron syrjäytymisellä. Yrittäjäjärjestöt ja EK puolustautuvat, että yhtiövero jää silti omistajan maksettavaksi. Tällaiset näkemykset ovat avointa totuuden vääristelyä. Vähintään puolet yritysverosta siirtyy pienempinä palkkoina työvoiman kannettavaksi ja loput muille tahoille joista yksi ryhmä on omistajat!¹⁸ Listaamattomien osakeyhtiöiden mahdollisuus jakaa osinkojaan 9 % nettovarallisuuden määrästä verovapaasti vääristää pääoman kohdentumista. Oikeudenmukaisuuden, kohtuuden ja talouden toimivuuden näkökulmasta tulisi välittömästi luopua eriytetystä tuloverosta ja tehtävä pääomatuloverotuksesta progressiivinen. Eriytetyn tuloverojärjestelmän ja tulojen muuntamismahdollisuuden poistaminen vähentäisi verosuunnittelua. Pelkoa pääomatulojen maastapaosta ei olisi, sillä iso osa listaamattomien yhtiöiden – insinööritoimisto-

jen, laki- ja lääkärifirmojen – verovapaista osingoista on kiinni paikallisessa toiminnassa. Tuloerojen kasvulla on yhteys sosiaalisten terveyserojen kasvuun, alkoholi- ja väkivaltakuolemien nousuun, koetun hyvinvoinnin laskuun ja talouden epävakauteen. Samalla kun taloudessa meni hyvin (köyhyyden lisääntymisestä huolimatta) porvarihallitus toteutti suurituloisille veronkevennyksiä. Hallituksen elvytystoimet eivät kohdistuneet niihin, jotka olivat jo ennen kriisiä vaikeimmassa sosiaalisessa asemassa.¹⁹ Lopuksi onkin syytä esittää kaikkein tärkein kysymys: onko ihmiskasvoinen kapitalismi anomalia? •

Lähteet:

- 1, Eero Lehto, Suomen julkisen sektorin kestävyys, Hyvinvointivaltion suunta – nousu vai lasku. Toimittanut Heikki Taimio. TSL, Helsinki 2010, 155.
- 2, Vuonna 2009 talouskriisi supisti kokonaistuotantoa 8 %.
- 3, Lehto 2010, 154.
- 4, Lehto 2010, 155.
- 5, Valtiovarainministeriö, Julkisen talouden valinnat 2010-luvulle. VM:n julkaisuja. 49/2010. Taloudelliset ja talouspoliittiset katsaukset.
- http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/01_julkaisut/02_taloudelliset_katsaukset/20101209Julkis/Valinnat_2010.pdf, luettu 2.3.2011.
- 6, Eero Lehto, VM:n kestävyysvaje ei kelpaa leikkauslistojen pohjaksi. Lehdistötiedote. http://www.labour.fi/Tiedote/tied1210.pdf, luettu 2.3.2011.
- 7, Lehto 2010, 154.
- 8, Lehto 2010, 160.
- 9, Lehto 2010, 159.
- 10, Heikki Hiilamo, Köyhät talouskriisin kurimuksessa, Hyvinvointivaltion suunta – nousu vai lasku. Toimittanut Heikki Taimio. TSL, Helsinki 2010, 74.
- 11, Risto Uimonen, Pahat palkitaan, hyviä rangaistaan. Helsingin Sanomat. Pääkirjoitus 15.3.1994. HS:n verkkoarkisto: http://www.hs.fi/arkisto/artikkeli/Pahat+palkitaan+hyvia+rangaistaan/940315196?fr ee=rikkaita%20rangaistaan&date=1990&advancedSearch=&, luettu 4.2.2011.
- 12, Helsingin Sanomat 28.7.1993.
- 13, Ritva Pietikäinen ja Pekka Sauramo, Pääoman lähtö. Suomalaisten yritysten kansainvälistyminen ja tulopolitiikka. Palkansaajien tutkimuslaitos. Tutkimuksia 98, Helsinki 2005, 7–8.
- 14, Helsingin Sanomat 12.6.1993.
- 15, Helsingin Sanomat 26.7.1993.
- 16, Helsingin Sanomat 24.7.1993.
- 17, Helsingin Sanomat 23.7.1993.
- 18, Professori Matti Tuomalan esitelmä Suomen sosiaalifoorumissa. 2.4.2001. ”Miksi ja miten pääomatuloverotusta on muutettava?”.
- 19, Hiilamo 2010, 107.

LIITY TILIASIAKKAAKSI!

- Tiliiasiakkuus on ILMAINEN
- Teet ostoksia milloin vain - maksat neljä kertaa vuodessa
- Nautit kuukausittain vaihtuvista eduista ja tiliasiakastarjouksista

Täytä tiliasiakkuuslomake
kirjakaupallamme tai tulosta se
verkkosivuiltamme
www.maenkirjakauppa.fi.

**YLIOPISTONMÄEN
KIRJAKAUPPA**

Bremer
bar · kitchen

ma-ti 16-24
ke-to 16-01
pe 16-02
la 13-02
su 16-24

**BAR BREMER
AVOINNA MYÖS
SUNNUNTAISIN!**

Meillä aina pysyvästi edulliset hinnat!

Esim. **OLUEN KERA** 6,00
bratwurstmakkaraa, saaristolais-
leipää, coleslaw-salaattia,
emmental-juustoa, suola-
kurkkua

SANDELS 0,41 3,00
vaalea tai tumma olut

**TERVETULOA
BREMERIIN!**

Uudenmaankatu 1, puh. 010 764 5372, www.tokravintolat.fi

Takaako hyvinvointivaltio vapauden ja tasa-arvon?

Teksti: Saska Heino

TEOREETTISESTI tarkasteltaessa hyvinvointivaltion suhde vallitsevaan talousjärjestelmään näyttäytyy päällysrakenteen suhteena perustaan. Hyvinvointivaltio on laadullinen määre ja kertoo keskusvallan suhteesta kansalaisiinsa; siitä, miten se käyttää verotulojaan ja missä muodossa se ne kansalaisilleen palauttaa – tässä tapauksessa palveluina, tulonsiirtoina, infrastruktuurina, toisin ilmaistuna hyvinvointina. Hyvinvointivaltio on rahoituksellisesti riippuvainen kansalaisistaan, jotka rahoittavat valtioapparaattia joko palkka- tai pääomatuloista kerättävillä veroilla. Nämä tulot kansalaiset haalivat itselleen kansantalouden tuotannossa syntyvän arvonlisäyksen piiristä. Toiset myyvät työvoimaansa ja toiset ostavat sitä. Ihannetilanteessa kysyntä ja tarjonta, työvoima ja sen tarvitsija, kohtaavat työmarkkinoilla, jonka seurauksena solmitaan työsuhteita, jotka ovat kohtuullisen tasa-arvoisia.

Työsuhteet kapitalistisessa tuotantojärjestelmässä ovat rakenteellisesti alisteisia; palkansaaja hyväksyy työnantajan korvauksen työajastaan, jona hän käyntelee työnantajan hankkimia tuotantovälineitä sekä muovaa tuotannon tekijöistä eli raaka-aineista ja tiedoista omalla työllään työnantajan haluamia tuotteita. Tuotannossa syntyy arvonlisäystä, joka ei näy työntekijän palkassa, eli lisäarvoa. Mitä enemmän lisäarvoa tuotantoprosessin aikana syntyy, sitä suurempi on tuotteen voittoaste ja toisaalta sitä vähemmän työntekijän palkka vastaa hänen työnsä reaalista arvoa. Toisin sanoen, mitä kannattavampaa työntekijän työpanos on teettäjälleen, sitä epätasa-arvoisemmassa asemassa työsuhteen osapuolet ovat toisistaan.

Poleemisesti ilmaistuna epätasa-arvoinen suhde työntekijän ja -antajan välillä on koko nykyisen tuotantojärjestelmän objektiivinen edellytys. Työtä ei voida määritellä palkkatyöksi ilman tätä alistussuhdetta, eikä ilman palkkatyötä ole mahdollista kasata pääomia, jotka voidaan uudestaan investoida tuotannon tekijöihin, kuten työntekijöihin, jotka jatkavat osaltaan pääoman kasautumisprosessia. Tärkeää on kuitenkin ymmärtää, ettei työnantaja kykene uusintamaan tuotantoprosessiaan, toisin sanoen hankkimaan uusia koneita vanhentuneiden tilalle eikä haalimaan raaka-aineita saati työvoimaa epävakailta tuotannon tekijämarkkinoilta, ellei hän kykene hyötymään palkollistensa työpanoksesta enemmän kuin nämä hyötyvät oman työnsä tuloksista. Kasautumisen seurauksena työnantajan valta ei enää kasva vain suhteessa yksittäisiin palkkatyöntekijöihin, vaan kaikkiin palkansaajiin luokkana.

Kilpailutaloudessa, jossa alkupääomavaatimus kasvaa paitsi inflaation, myös maailmanmarkkinoiden avautumisen myötä, on osakeyhtiö yleensä kaikkein järkevin muoto yritystoiminnan järjestämiselle. Osakeyhtiömuotoisuuden myötä työnantaja on vastuullinen tuotantovälineidensä todellisille omistajille, osakkaille, joiden tuesta hän on riippuvainen siinä missä palkansaaja työnantajastaan.

Kasvatavat tuottovaatimukset sekä pääomien vapaa liike ovat destabilisoineet taloutta; sijoittajien kollektiivisen reagointiaan lyhentäminen fiskaalivuoden neljännekseen, kvartaaliin, on joh-

"Hyvinvointivaltion rahoituksen perustan taannut sisämarkkinatalous, jonka kansainvälinen kilpailukyky pohjautui markan devalvointiin, poliittisin perustein käytyyn bilateraalseen idänkauppaan sekä työvoimaintensiiviseen teollisuustyöhön ja jonka rahoitus pohja oli pitkälti kotimainen, on, niin hyvässä kuin pahassakin, integraatioprosessin myötä osa hävinnyttä kansanperinnettä."

anut investointien liikkeiden nopeutumiseen, eikä yrityksillä ole varaa pitkäaikaiseen taloussuunnitteluun. Mikrotaloudelliset inhimilliset sijoitusvirheet ja katteettomiksi osoittautuneet johdannaiset ovat johtaneet koko maailmantalouden systeemiriskin kasvamiseen. Tuotantotalouden osalta tämä on tarkoittanut palkansaajien aseman heikkenemistä, epävarmuutta ja koetun hyvinvoinnin heikentymistä. Hyvinvointivaltion sekä valtion suhdanepolitiikan avulla tätä epäsuhtaa on pyritty lieventämään, muttei ole kuitenkaan kyetty poistamaan, vaikka suomalainen hyvinvointivaltio onkin pystynyt historiallisesti kaventamaan tuloeroja korporatismiin sekä aktiivisen tulonsiirtopolitiikan avulla menestyksekkäästi.¹ Tulonsiirtojen avulla palkansaajien asemaa on kohennettu mm. ilmaisen koulutuksen eli sosiaalisen pääoman tarjoamisen sekä terveydenhuollon avulla, joka ovat lisänneet heidän vapauttaan suhteessa työnantajiin.

Ongelmallista hyvinvointivaltiossa kuitenkin on, että sen rahoitus hankitaan verotuksella, joka on riippuvainen kapitalistisessa talousjärjestelmässä esiintyvistä suhdannevaihteluista.² EMU:n vallitsevan poliittisen linjan myötä valtion finanssipolitiikan vaikutusmahdollisuudet ovat kaventuneet, joten valtio ei voi enää tukea hyvinvointia suoraan joko korkopolitiikan eli rahan arvon säätelyn tai valtioyritysten tasapainottavan vaikutuksen kautta. Vaikka EMU onkin vakaaseen korkotasoon pyrkineellä politiikallaan mahdollistanut Euroopan unionin integraatioprosessin tasaisuuden, on sekin ollut voimaton, kun puhutaan koko maailmantaloutta koskettaneesta kriisistä. Washingtonin konsensusta ylläpitäneet kansainväliset talousorganisaatiot, kuten WTO ja IMF ovat nekin olleet voimattomia, kun spekulatiivisen rahoitusmarkkinatalouden piiristä lähtenyt kriisi on laajentunut vastustamattomasti myös tuotantotalouteen.

Hyvinvointivaltion rahoituksen perustan taannut sisämarkkinatalous, jonka kansainvälinen kilpailukyky pohjautui markan devalvointiin, poliittisin perustein käytyyn bilateraalseen idänkauppaan sekä työvoimaintensiiviseen teollisuustyöhön ja jonka rahoitus pohja oli pitkälti kotimainen, on, niin hyvässä kuin pahassakin, integraatioprosessin myötä osa hävinnyttä kansanperinnettä. Koska tuotantolaitokset olivat vielä 1980-luvulla pitkälti suomalaisessa omistuksessa ja (näennäinen) kansallinen

"Niin sanottu ihmiskasvoinen kapitalismi ei ole ainoastaan eufemismi, vaan optimaalisten taloudellisten olosuhteiden mahdollistama tilanne markkinataloudessa."

konsensus puolestaan erityisesti tulopoliittisten kokonaisratkaisujen myötä hyvinvointivaltion rakennusta tukevaa, ei valtion toimin ole pystytty takaamaan tuolloin vallinneen tilanteen jatkuminen myös EU-integraation kaudella.³

Näin ollen markkinatalouden sisäänrakennettu antagonismi palkkatyöntekijöiden ja työnantajien välillä on syventynyt, kun markkinoiden tarve ulkomaiselle pääomalle on yhä massiivisempien, globaaleille markkinoille tähtäävien yritysten myötä kasvanut yli kansantalouden rahoituskyvyn.⁴ Näissä olosuhteissa hyvinvointivaltio kykenee lieventämään syntyviä sosiaalisia epäkohtia, muttei suinkaan poistamaan niitä. Hyvinvointivaltio ei ole autonominen rakennelma, jota ulkomaailman palautteet eivät kosketa. Hyvinvointivaltio on riippuvainen siitä poliittisesta mandaatista, jonka kansalaiset edustuksellisen demokratian kautta sille myöntävät.

Artikkelin alkua heijastaakseni myös tällä mandaatilla on laadulliset määreensä: mikäli hyvinvointivaltiolle annetaan valtuudet sosiaalisen tasa-arvoisuuden ajamiseksi ja mikäli hyvinvointivaltio kykenee turvaamaan rahoituspohjansa, on se edelleen validi päällysrakenne suhteessa perustaansa markkinatalouteen. Hyvinvointivaltiosta ei kuitenkaan ole kapitalistisen tuotantojärjestelmän suurimman epäkohdan eli palkkatyön poistamiseen. Mikään järjestelmä ei voi selvitä purkamalla oman perustansa, sillä perusta edeltää ajallisaikallisesti päällysrakennetta, ja annettu rakenne on aina riippuvainen perustastaan.

Hyvinvointivaltion ja markkinatalouden välistä suhdetta ei pidä liiallisesti dramatisoida, sillä myös hyvinvointia ja tasa-arvoa edistävällä päällysrakenteella on vaikutuksensa siihen, miten kapitalistinen perusta toimii. Toisin sanoen myös markkinataloudella on laadulliset määreensä sekä muuttujansa, joihin on mahdollista, joskin rajatusti, vaikuttaa myös demokraattista tietä. Niin sanottu ihmiskasvoinen kapitalismi ei ole ainoastaan eufemismi, vaan optimaalisten taloudellisten olosuhteiden mahdollistama tilanne markkinataloudessa. Kapitalismin perimmäisestä luonteesta johtuen on kuitenkin osoittautumassa, että samalla kun markkinatalouden jatkuva tarve uusintaa itsensä, tässä tapauksessa maailmanlaajuisista kilpailua varten, ovat mahdolliset yhteiskuntavastuullisuutta korostaneet piirteet vaarassa hävitä. Näin ollen antagonistinen suhde työntekijöiden ja -antajien välillä näyttää säilyvän yli valtion tulonjako- ja tulonsiirtopoliittikan interventiokausien. Hyvinvointivaltio kykenee ohjaamaan yhteiskuntaa kohti sosioekonomista ja demokraattista tasa-arvoa, mutta käskyvaltasuhteen säilyminen sen mahdollistavan osapuolen, markkinatalouden, piirissä, estää askeleen pitemmälle.⁵

Vaikka muu yhteiskunta näyttäytyykin likimain demokraattisena, on työelämässä säilynyt sääty-yhteiskunnalle ominainen hierarkia ja feodalistinen monarkia. Työnantaja on yrityksessään ylin auktoriteetti, mutta johtuen yhä massiivisemmasta rahoitustarpeesta, hän on yhä riippuvaisempi sijoittajista, jotka

puolestaan hamuavat nopeita voittoja. Näin ollen ollaan tilanteessa, jossa yrityksen johdon ja työntekijäportaan välissä aikaisemmin vallinnut looginen syy-seuraussuhde on katkennut: yritysjohtaja esittää vaatimuksia alaisilleen, jotka entistä harvemmin vastaavat hänen todellisia intressejään, vaan pikemminkin rahoitusvallan intressejä. Rahoitusvallalle tarkastellun yrityksen selviytyminen taas ei ole olennaista. Täten käsittelemäni ajatuksen voi tiivistää seuraavasti:

hyvinvointivaltio = demokraattinen päätöksenteko, tasa-arvo

↑ yksipuolinen riippuvuussuhde ↓

kapitalistinen tuotantotapa = autoritaarinen päätöksenteko, hierarkia

Väitän, ettemme tule saavuttamaan täydellistä tasa-arvoa yhteiskunnassa, jossa ihmisten todellinen päätösvalta rajoittuu ylhäältä annettuihin rooleihin sopeutumiseen; olemme kuluttajia, palkansaajia tai pienituloisia, alihankintasuhteissa kamppailevia toiminimiyrittäjiä. Kykenemättömyytemme vaikuttaa hyvinvointimme mahdollistavan tekijän, markkinatalouden, toimintaan kertoo jonkun mielestä niukkojen resurssien tehokkaasta allokoinnista. Mielestäni se taas kertoo demokratian puutteesta sekä koko kansantaloudessa olevan kollektiivisen tietotaidon väheksynnästä. Mikrotasolla tapahtuvan suunnittelun intressit eriyvät kokonaisten kansantalouksien intresseistä. Nämä epäävät valtaosalta kansalaisista aktiivisen vaikuttamisen omaan hyvinvointiinsa ja asettavat valtavasti vastuuta ja valtaa pienen, omistavan luokan käsiin, joka pystyy myös vaikuttamaan politiikkaan omalla painoarvoltaan.

Väitän, että hyvinvointivaltio ei saavuta täydellistä legitimitettä ja suostuntaa, mikäli se ei tarjoa todellista päätäntävaltaa suurimmalle rahoittajaryhmälleen, palkansaajille. Tarvitsemme niin mikro- kuin makrotasonkin talousdemokratiaa ja -suunnittelua, emme talousjärjestelmää, joka nojaa neuvostotyyppiseen keskusjohtoiseen autokratiaan, saati yritystason komentovaltaan. Hyvinvointivaltio ei voi olla ainoastaan ad hoc -tyylinen päällysrakenne, joka verhoaa kapitalismin ihmiskasvoiseen, parlamentaariseen, apukoulutason demokratiaan. Meidän tuleekin vaatia kaikille tarpeidensa mukaan ja kaikilta kykyjensä mukaan – vai kuinka se menikään? •

Lähteet:

- 1, http://www.tilastokeskus.fi/til/tjt/2005/tjt_2005_2007-05-16_tau_003.html (viitattu: 27.3.2011) Pienituloisten lukumäärät ja osuudet 1971-2005. Huomionarvoista on vuosien 1992-1995 osalta tuloerojen nopea kaventuminen, joka voidaan liittää yhteen pääoma- ja omaisuustulojen hetkelliseen laskuun kyseisellä tarkastelujaksolla.
- 2, http://www.tilastokeskus.fi/til/tvt/2009/tvt_2009_2011-02-18_tie_001_fi.html (viitattu: 27.3.2011) Veronaiset tulot. Tärkeää on ymmärtää, että pääomatulojen laskusuhdanteeseen liittyvä suhteellinen vähentyminen kokonaisverokertymässä liittyy olennaisella tavalla talouskriisiin, ei valtion tulonjakopoliittikan radikaaliin muutokseen (vrt. ylempään tilastoon).
- 3, http://www.tilastokeskus.fi/artikkelit/2010/art_2010-08-04_001.html?s=0#1 (viitattu: 27.3.2011) Ulkomainen raha pyörittää kolmannesta Suomen viennistä. Vaikka ulkomaalaisomisteisten yritysten keskittyminen myös suomalaiselle palvelusektorille onkin merkittävää, uhkaa palkkatulojen suhteellisen osuuden heikentyminen myös kotimaisen kulutuskysynnän kehitystä.
- 4, http://www.tilastokeskus.fi/til/velk/2009/velk_2009_2010-07-02_tie_001_fi.html (viitattu: 27.3.2011) Velkaantumistilasto. Alhaisten palkkatulojen korvaaminen velalla on Suomessakin lisääntynyt hälyttävällä vauhdilla, joka heikentää ihmisten taloudellista autonomiaa ja vapautta.
- 5, Hahnel, Robin: Poliittisen taloustieteen aakkoset, 356-357.

SATA-komitean suurin saavutus?

Teksti: Milla Ikonen

SATA-komitean päämääränä oli suomalaisen sosiaaliturvan kokonaisuudistus. Sitä ei tullut. Jotain konkreettista saatiin silti aikaan: perusturvajaoston puheenjohtaja Osmo Soininvaaran mielestä komitean merkittävin onnistuminen oli maaliskuun alussa voimaan astunut takuueläke.

KUN SATA-komitea perustettiin kesäkuussa 2007 uudistamaan Suomen sosiaaliturvajärjestelmää, sen tavoitteiksi asetettiin työn kannustavuuden parantaminen, köyhyyden vähentäminen ja perusturvan riittävyys turvaaminen kaikissa elämäntilanteissa. Lisäksi sosiaaliturvan kokonaisuutta piti selkeyttää ja sen rahoituksen kestävyys varmistaa. Rakenteen muokkauksen ohella haluttiin nostaa etuuksien tasoa; ajatuksena oli, että ensisijaisten etuuksien parantaminen vähentäisi toimeentulotuen tarvetta, ja etenkin pienimpiä eläkkeitä haluttiin korottaa. Kunnianhimoisista lähtökohdista alkoi yli kahden vuoden tuskainen prosessi. Kun komitea luovutti loppumietintönsä joulukuussa 2009, alkuperäisestä tavoitteesta oli jäänyt kauas: kokonaisuudistuksen sijaan komitea päätyi ehdottamaan tukkua yksittäisiä reformeja. Niistä tärkein oli komitean perusturvajaoston puheenjohtaja Osmo Soininvaaran mielestä vähimmäiseläkkeiden tasoa nostava takuueläke.

Merkittävä ehdotus takuueläke olikin – ainakin sillä kriteerillä, että se toteutui. Hallitus antoi eduskunnalle esityksen takuueläkkeestä huhtikuussa 2010. Laki hyväksyttiin kesäkuussa, ja se astui voimaan 1.3.2011, jolloin pienimmät eläkkeet nousivat reilusta 500 eurosta 687,74 euroon. Täyden takuueläkkeen saavat vain ne, joilla ei ole lainkaan muita eläkkeitä; pientä kansan- tai työeläkettä saaville maksetaan niiden yhteissumman ja takuueläkkeen välinen erotus. Takuueläkkeeseen vaikuttavat siis hakijan kaikki muut lakisääteiset eläkkeet, mutta muita tuloja, kuten palkka- tai pääomatuloja tai vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ei siitä vähennetä. Uusi etuus tasaa tuloeroa yksin ja parisuhteessa asuvien välillä, sillä toisin kuin kansaneläkkeen, sen määrä ei riipu perhesuhteista. Näin ollen se nostaa suurimmillaan yksin elävän eläkeläisen tuloja 101 eurolla ja avio- tai avoliitossa olevan 168 eurolla kuukaudesta. Takuueläkkeeseen oikeutettuja on Suomessa Kelan arvion mukaan noin 120 000 eli vajaa kymmenen prosenttia kaikista eläkeläisistä, ja valtiovarainministeriö on arvioinut uudistuksen hinnaksi vuositasolla 111 miljoonaa euroa.

Takuueläkettä on yleisesti pidetty tervetulleena uudistuksena. Se parantaa juuri kaikkein pienituloisimpien eläkeläisten asemaa - mikä oli yksi SATA-komitean keskeisistä päämääristä - ja vähentää vanhusten toimeentulokiriippuvuutta sekä perhesuhteiden

aiheuttamia tuloeroja. Maahanmuuttajajärjestöt puolestaan ovat kiitelleet uutta etuutta yhdenvertaisuuden parantumisesta sen korvattua syrjiväksi koetun maahanmuuttajien erityistuen.

Arvosteluakin on toki kuulunut. Uudistuksen voi ajatella olevan ristiriidassa SATA-komitean päätavoitteen, sosiaaliturvan selkeyttämisen kanssa. Kuinka järkevää oli lisätä Suomen jo valmiiksi liian monimutkaiseen tukiviidakkoon kokonaan uusi etuusmuoto? Olisiko saman lopputuloksen voinut saavuttaa korottamalla valmiiden etuuksien tasoa? Takuueläke tosin myös yksinkertaisti eläke-etuuksien rakennetta poistaessaan käytöstä

maahanmuuttajien erityistuen. Toimeentulotuen tarpeen lasku palvelee tietysti mielessä samaa tavoitetta: kokonaisuudessaan etuuksien määrä ei vähentynyt, mutta yksilötasolla riittävä tulotaso on jatkossa useammin saatavissa samalta luukulta. Valmiiden eläke-etuuksien nosto sen sijaan olisi todennäköisesti ollut takuueläkettä kalliimpi ja huonommin kohteeseensa osuva ratkaisu. SATA-komitea – Mik-

si asioista päättäminen on niin vaikeaa -teoksessaan Osmo Soininvaara painottaa takuueläkkeen tehokkuutta: kansaneläkkeen korotus hyödyttäisi myös niitä, jotka saavat sitä vain työeläkkeensä täydennyksenä. Takuueläkkeen kautta nimenomaan pienituloisimmat hyötyvät uudistuksesta – joka tuli myös halvemmaksi, kun etua ei vouda suurempiin eläkkeisiin.

SATA-komitean oli tarkoitus myös esittää konsteja työurien pidentämiseen. Elinkeinoelämän keskusliitto, Työeläkevakuuttajat TELA ry ja monet työmarkkinajärjestöt ovatkin kritisoineet takuueläkettä siitä, että se ei kannusta työelämässä pysymiseen, kun eläkkeen taso nousee työhistoriasta riippumatta. Työmarkkinajärjestöjen mielestä takuueläke kannustaa lisäksi yrittäjiä huijaamaan eläkevakuutusmaksuissaan: yrittäjän kannattaisi ilmoittaa tulonsa todellista pienemmäksi ja maksaa näin liian alhaista vakuutusmaksua, kun takuueläke on luvassa joka tapauksessa. Huoli lienee ylimitoitettu; teoriassakaan maksumotivaatio ei heikkenisi kuin niillä, joiden eläke olisi jäämässä takuueläkettä eli 687,74 euroa pienemmäksi, mikä edellyttää varsin vaatimatonta kuukausiansiota. Etenkin internetin keskustelupalstoilla on väitetty takuueläkkeen valuvan maaseudun vanhoille emännille tai ikänsä

kotirouvina olleille ”vuorineuvosten vaimoille”, joilla ei ole edulle todellista tarvetta puolisoiden nostaessa korkeita eläkkeitä. Soininvaaran mukaan tällaisia tapauksia on melko vähän, eikä uusia enää juurikaan tule – tyypillinen takuueläkkeen saaja on työkyvyttömyyseläkkeellä oleva naimaton työikäinen mies. Hän muistuttaa myös, että mikään sosiaaliturva ei kohdistu täydellisesti vain tavoiteltuun ryhmään. Väistämättömyydestään huolimatta kohdistumiskysymys on ollut takuueläkkeen kritiikille keskeinen. Arvostelua on nimittäin herättänyt myös muiden kuin eläketulojen sivuuttaminen: kun tuen on tarkoitus auttaa nimenomaan pienituloisimpia, olisiko sen määrässä perusteltua ottaa huomioon myös palkka- ja pääomatulot tai omaisuus?

Rakenteellisten seurausten ohella takuueläkkeeseen liitetty monia yksittäisiä epäkohtia. Ehkä näkyvin on sen vaikutus eläkkeensaajan asumistukeen. Takuueläke pienentää asumistukea samoin kuin muutkin eläkkeet, mikä leikkaa eläkeläiselle käteen jäävää lisätuloa. Täyden eläkkeensaajan asumistuen tuloraja on 674,25 euroa kuukaudessa, siis alle uuden vähimmäiseläkkeen määrän. Kelan laskurin mukaan takuueläkkeen tuoma korotus vähentää asumistukea 5,42 eurolla kuukaudessa. Ero on pieni, mutta mielessä käy silti, onko rahan siirtelyssä tuesta toiseen mitään järkeä. Ainakaan sosiaaliturvan selkeyttä menettely tuskin edistää. Samoin takuueläke otetaan huomioon toimeentulotuen tarveharkinnassa; eläkkeen korotus vähentää toimeentulotuen määrää. Ristiriitaisesti ongelma kohdistuu juuri kaikkein heikoimmasa taloudellisessa asemassa oleviin eläkeläisiin, joiden elintason korottaminen oli uudistuksen ensisijainen tavoite. Soininvaara kyseenalaistaa blogissaan kritiikin relevanttiuden: ”Eläkeläiset eivät käytä paljonkaan toimeentulotukea eivätkä olisi siihen oikeutettuja”. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2009 kuitenkin 12,7 prosenttia kaikista toimeentulotuen saajista oli eläkeläisiä.

Kaikkia köyhiä eläkeläisiä uudistus ei hyödytä lainkaan. Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevien vanhusten kohdalla tulonousu voi siirtyä käytännössä kokonaan kunnille. Vuoden 2010 alusta lähtien pitkäaikaisen laitoshoidon maksu on saanut olla kor-

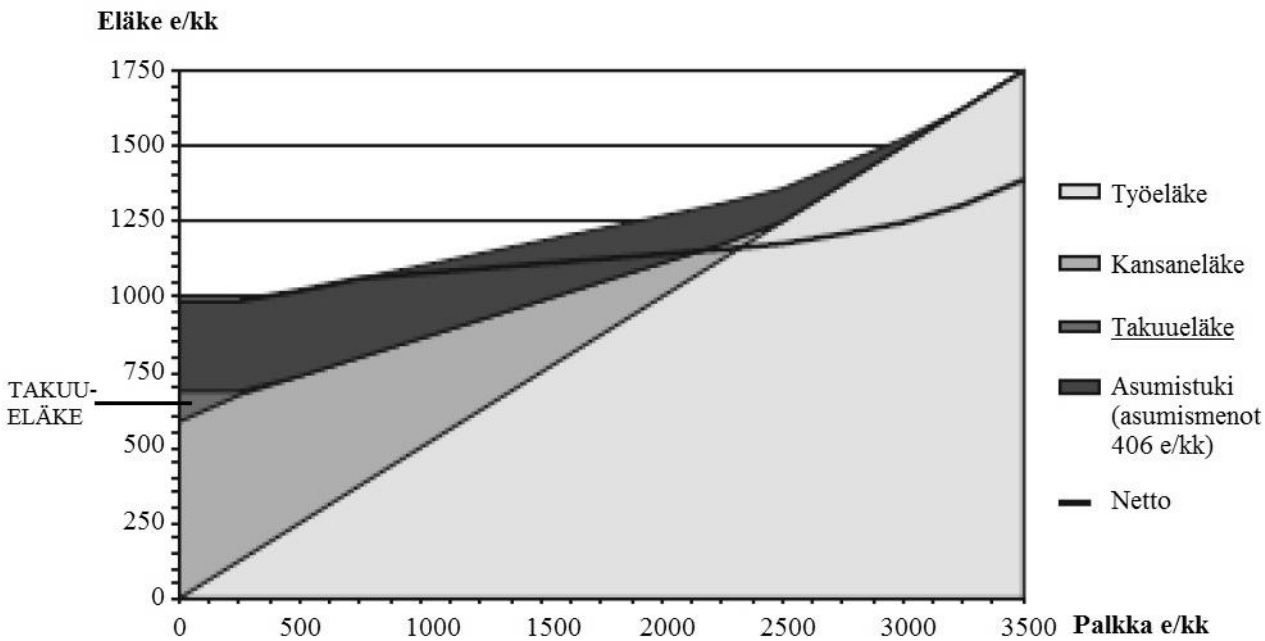
"SATA-komitean suurimpana saavutuksena takuueläkkeellä ei silti kannata kehuskella. Sosiaaliturvan kokonaisuudistus epäonnistui kertakaikkisesti., ja takuueläke jää yhdeksi palaseksi sosiaalietuuksien monimutkaisessa sekasotkussa."

keintaan 85 prosenttia vanhuksen käytössä olevista tuloista, kuitenkin niin, että hänelle jää käyttörahaa vähintään 97 euroa kuussa. Takuueläkkeen voimaantulo ei muuttanut tätä summaan mitenkään, vaikka Kuntaliitto otti lausuntokierroksella asian esiin. Jälleen palataan takuueläkkeen oikeaan kohdentumiseen: tällaisissa tilanteissa uudesta etuudesta hyötyy kunta, ei itse eläkeläinen. Käyttörahan vähimmäismäärän nosto tuskin olisi ollut kovin vaativa uudistus.

Kokonaisuudessaan takuueläke on kuitenkin ongelmistaan huolimatta varsin kelvollinen reformi. Se auttaa kohtuullisin kustannuksin pienituloisia eläkeläisiä, joiden taloudellinen tilanne on kiistatta ollut vaikea. Niille, joiden eläke on ollut hyvin pieni, tulonlisäys on merkittävä. Takuueläkkeen vahvuus onkin juuri sen hinta-laatu-suhteessa: 111 miljoonalla eurolla pienituloisimpien eläkkeitä nostettiin 100–168 eurolla, kun vuonna 2008 tehdyn kaikkien kansaneläkkeiden 20 euron korotuksen arvioitiin maksavan 160 miljoonaa euroa. On lisäksi poikkeuksellista, että Suomessa voidaan korottaa perusturvaa tekemättä vastaavaa parannusta ansioturvaan. Periaatteellisesti takuueläke on tässä mielessä huomattava uudistus.

SATA-komitean suurimpana saavutuksena takuueläkkeellä ei silti kannata kehuskella. Köyhyys saattaa vähetä Suomesta aavistuksen, mutta muista tavoitteistaan komitea jäi kauas. Sosiaaliturvan kokonaisuudistus epäonnistui kertakaikkisesti., ja takuueläke jää yhdeksi palaseksi sosiaalietuuksien monimutkaisessa sekasotkussa. •

Työeläke, kansaneläke ja asumistuki sekä käteen jäävä eläke (esimerkki 2011):

Lähde: Kautto, Mikko (15.3.2011): "Eläketurva - kansallinen haaste." Luento Turun yliopistolla.

Kerttulinkieväri
- seurusteluravintola -

Beer is cheaper
than therapy!

Avoinna 15-23

Kellonsoittajankatu 3-7

02 2333 007

ROCKAHOLIC & BED HEAD - SHOP
TIGI

PuLp / MEIKIT & HIUKSET
02 2391000 / Satu Aikio
Sibeliuksenkatu 5, 20100 Turku
(Puutorin laidalla katutasossa)
Avoinna joustavasti ti-la, myös ilta aikoja.
www.pulpturku.com

PARTURI // KAMPAAMO // MEIKKAUS // MASKEERAUS
hiusmuotoilu | värjäys | kihartamiskäsittely | ripsien & kulmien värjäys
hiustenpidennys teippimenetelmällä | meikkaus | maskeeraus

Kasva ihmisenä

Koti keskellä kylää

Ma, Ti, To 16.30-02.00

Ke, Pe, La 16.30-03.00

Su 18.00-02.00 **Inspehtoorinkatu 4**

**Cosmic
Comic
Cafe**
Beer and Comics

Hyvää juomaa ja luettavaa.

Pelejä, internet, avoin WLAN

Ma-To 14-02

Pe-La 14-03

Su 16-02

kauppiaskatu 4

Hyvinvointivaltio vai paremminvointivaltio?

Kokoomuksen eri puolet

Teksti: Juuso Koskinen

Walpon viimeisimmässä numerossa päätoimittaja Kacar huuteli oikeistolaisten tai oikeistomyönteisten kirjoittajien perään. Nyt allekirjoittanut vastaa parhaansa mukaan annettuun haasteeseen. Haluan kuitenkin huomauttaa, että vaikka laskenkin itseni enemmän oikealle kallellaan olevaksi henkilöksi politiikan kentällä, en silti kuulu yhteenkään puolueeseen tai poliittiseen nuorisjärjestöön. Haluankin pitää itseäni enemmän tarkkailijana kuin tiettyyn ideologiaan sokeasti uskovana henkilönä. Antakaa silti anteeksi välttämätön subjektiivisuuteni, hyvät lukijat!

Kokoomuksen arvomaailma - mitä siihen kuuluu?

KOKOOMUKSEN arvomaailmaa moni vasemmiston edustaja pitää uusliberalistisena riistäjäpolitiikkana, mutta tämä ei tosiaankaan pidä paikkaansa. Tarkasteltaessa kokoomuksen linjaamaa, ja myös toimeenpanemaa, arvomaailmaa, voimme huomata sen monipuolisuuden. Toki kokoomuksen arvomaailmaan kuuluu ripaus uusliberalismin oppeja, mutta siihen kuuluvat myös esimerkiksi ekologisuus ja hyvinvointivaltion kannattaminen. Useat kokoomuksen arvostelijat vetoavat juuri siihen, että kokoomus purkaisi hyvinvointivaltion yksityistämällä julkisen sektorin lähes kokonaan. Tämä on tietenkin tämä on harhaluulo. Yksityistäminen on osittain välttämätöntä julkisella sektorilla juuri sen takia, että pystymme pitämään palveluiden tason korkealla ja kannattavana. Jotain kertoo myös se, että kokoomus on edelleen suurin puolue samalla kun tutkimuksista käy ilmi kansalaisten halu säilyttää hyvinvointivaltio, vaikka siihen liittyisikin veronkorotuksia.¹ Kansan mielestä siis juuri kokoomus ajaa hyvinvointivaltion etua, ja haluaa ennen kaikkea kehittää sitä. Kokoomus on esimerkiksi lupautunut sitomaan opintotuen indeksiin, sillä koulutus ja tutkimus ovat elintärkeitä osa-alueita Suomen tulevaisuuden kannalta.²

Kokoomus myös linjaa periaateohjelmassaan yksilön vastuun ja vapauden tärkeyttä ja niiden keskinäistä tasapainoa.³ Yksilöt halutaan valjastaa yhteiskuntaa kehittäväksi voimavaraksi, ei taakaksi, joten täytyy panostaa kannustavuuteen ja kannustinloukkujen poistamiseen, jotta nykyinen hyvinvointivaltiomme voi edelleen kehittyä. Tämä vaatii myös talouden kasvua, jota vasemmistossa ei tunnuta ymmärtävän. Vasemmiston huolena tuntuu lähinnä olevan taloudellisten varojen tasainen jako, mutta se ei välitä näiden taloudellisten varojen määrästä. ”Kunhan kaikilla on yhtä vähän omaisuutta”, tuntuu olevan arhinmäkiläisten ajatus. Kokoomus haluaa panostaa talouden kasvuun, jotta hyvinvointia voidaan jakaa kaikille. Etenkin vähäosaisista täytyy pitää huolta, ja muutenkin vastuunkannon ja välittämisen pitäisi välittyä politiikassa sekä yleisesti ihmisten elämässä. Kokoomus myös ajaa mahdollisuuksien tasa-arvoa⁴, joka allekirjoittanutta meritokratian kannattajaa lämmittää. Tämän seikan takia ihmetyttääkin opetusministeri Virkkusen suunnitelma yliopistojen pääsykokeiden merkityksen vähentämiseksi ja lukion yo-kirjoitusten arvosanojen merkityksen korostamiseksi, joka mie-

lestäni sotii kokoomuksen ajamaa mahdollisuuksien tasa-arvoa vastaan.

Jo mainittu yksilön vastuun ja vapauden merkitys on oleellinen osa kokoomusaatetta ja kokoomuksen ajaman politiikan yksi merkittävimmistä lähtökohdista. Hyvinvointivaltio on mahdollistanut turvatu elämän kansalaisillemme, ja epäilemättä emme olisi nykyisessä asemassamme ilman hyvinvointivaltion rakentamista - josta ansaittu kiitos SDP:lle ja Maalaisliitto-Keskustalle. Säilyäkseen hyvinvointivaltion täytyy kuitenkin myös mukautua nykyajan globaaleihin haasteisiin. Kokoomuksen lääke tähän on juuri yksilön ominaisuuksien kehittäminen yksilön omista lähtökohdista. Juuri tasa-arvoisten mahdollisuuksien olemassaolo mahdollistaa vapaiden yksilöiden kehittymisen. Juuri luova ja yritteliäisyyteen taipuvainen yksilö on hyvinvointivaltion perusta ja vastuunkantaja, jota yhteisöllinen vastuu tukee. Esimerkiksi vasemmistoliiton tiukasti yhteisöön ja järjestelmään perustuva arvomaailma kuristaa yksilön luovuuden ja yritteliäisyyden, juuri ne ominaisuudet joita yhteiskuntamme tarvitsee tulevaisuudessa kiipeimmin.

Kokoomus myös osaa arvostaa erilaisia osaamisen alueita, sillä yksipuolinen osaaminen ei riitä kehittämään koko hyvinvointiyhteiskuntaamme tasapuolisesti. Kokoomus esimerkiksi ajaa

yrittäjäopintoja korkeimmille koulutusasteille, sillä kun asiaa tarkemmin pohtii, niin juuri yrittäjät työllistävät yhteiskuntamme jäseniä ja täten ovat yksi hyvinvointimme perustoista. Kokoo-

"Juuri luova ja yritteliäisyyteen taipuvainen yksilö on hyvinvointivaltion perusta ja vastuunkantaja, jota yhteisöllinen vastuu tukee."

mukselle onkin tärkeää yrittäjän aseman parantaminen, sillä tällä hetkellä Suomessa yrittäjät ovat uusi proletariaatti, jolla ei ole työntekijöiden nauttimaa yhteiskunnallista turvaa. Yrittäjä ottaa aina nimensä mukaisesti riskin perustaessaan yrityksen, joka ei välttämättä tuotakaan tulosta. Tällaisessa tilanteessa yrittäjä jää ilman tukea yhteiskunnalta. Pitkällä tähtäimellä tämä, varsinkin pieni- ja keskiuuria yrittäjiä sorsiva järjestelmämme on kannattamaton, sillä tuleamme tulevaisuudessa tarvitsemaan yrittäjien luomia työpaikkoja säilyttääksemme elintasomme ja mahdollisesti yhä kehittääksemme sitä. Tämänhetkisessä työntekijää suosivassa Suomessa on ehkä vaikeaa ymmärtää yrittäjän panosta ja valtavaa riskinottoa yhteiskuntamme hyväksi, kun palkansaajilla ei ole muuta vastuuta kuin toimia kuluttajana. Yrittäjyyteen panostaminen mah-

"Totta on, että kokoomus on arvoliberaali puolue, joka antaa suuren arvon yksilönvapaudelle, mutta kokoomuksessa on myös konservatiivisia aineksia."

dollisesti myös vähentäisi syrjäytymisvaarassa olevia nuoria lopulta syrjäytymästä yhteiskunnastamme. Tällä saavutettaisiin merkittäviä säästöjä julkisella sektorilla, jotka voitaisiin jakaa oikeasti apua tarvitseville heikko-osaisille, kuten mielenterveysongelmista kärsiville, työkyvyttömille kansalaisille.

Kokoomusaatteen yksi mielenkiintoisimmista puolista on arvoliberaaliuden ja konservatiivisuuden yhteensulautuminen yhteisen arvomaailman alle. Kokoomuksen nykyjohto kataisineen ja stubbeineen on leimautunut arvoliberaaliksi, kansainvälisyyttä ja yhteistä vastuunkantoa ajavaksi poliittikkoryhmäksi. Totta on, että kokoomus on arvoliberaali puolue, joka antaa suuren arvon yksilönvapaudelle, mutta kokoomuksessa on myös konservatiivisia aineksia. Esimerkiksi tämä ote kokoomuksen periaateohjelmasta huokuu konservatiivisuutta:

"Tahdomme säilyttää sen perinteisen ja arvokkaan henkisen, hengellisen ja aineellisen pääoman, jonka edeltävät sukupolvet ovat meille jättäneet. Se tarkoittaa myös hiljaisen tiedon eli sanattoman tai kirjoittamattoman tietotaidon, perinteen ja osaamisen vaalimista sekä siirtämistä seuraaville sukupolville. Kristillinen etiikka ja arvopohja ovat tärkeä osa tätä suomalaista kulttuuriperintöä."

Kokoomushan oli alun perin konservatiivinen puolue, tosin se koostui aluksi 1900-luvun alun sosiaalireformisteista, joten äärikonservatismista on kokoomuksen kohdalla turha puhua. Nykykokoomus pitää varauksenomaisesti arvokonservatiivisia piirteitä periaateohjelmassaan, sillä kokoomus haluaa olla yleispuolue. Tämä on tuntunut toimivan, sillä kokoomus on säilynyt perussuomalaisten rynnistyksestä huolimatta suurimpana puolueena. Epäilyt liberaaliuden ja konservatiivisuuden yhteiselosta taitavat siis olla turhia. Ehkä tämä monimuotoisuus onkin kokoomuksen vahvuus, sillä laajan arvopohjan omaaminen ja muiden mielipiteiden kuuleminen sekä ymmärtäminen ovat tärkeitä tekijöitä politiikassa. Kärjistäen nykykokoomuslainen on siis arvoliberaali ja punavihertävä internationalistinen oikeistodemari, eli nykykokoomus on yleispuolue - ei pelkästään uusliberalistinen puolue.

Kokoomusnuorten radikaali arvomaailma

Tutkailemalla ja vertaamalla kokoomuksen ja kokoomusnuorten periaateohjelmia voidaan havaita, hieman yllättäen, suuria eroja näi-

den kahden järjestön arvomaailmoissa. Suurimpana erona allekirjoittaneen silmään osuu maahanmuutto- ja pakolaispolitiikka. Sekä kokoomus että kokoomusnuoret kannattavat suunnitelmallista maahanmuuttoa, mutta kokoomusnuoret selkeästi haluavat "suomalais-taa" maahanmuuttajat, eli suomenkielen opetusta halutaan maahanmuuttajien keskuudessa lisätä ja maahanmuuttajien omaa, synnynnäistä kulttuuria halutaan karsia.⁵ Mielestäni kokoomusnuorten nuiva suhtautuminen maahanmuuttoon on epärelevanttia nykyisessä tilanteessa, jossa ulkomaalaistaustaisia ihmisiä asuu Suomessa noin 3 prosenttia väestöstä ja noin 5 prosenttia työväestöstä on maahanmuuttajia.⁶

Kokoomusnuoret olisivat valmiita myös merkittäviin julkisen sektorin leikkauksiin, jopa 40 prosentin leikkaus- ja säästötoimenpiteisiin.⁷ Kokoomus ei ole valmis tämänkaltaisiin leikkauksiin. Näkisinkin näiden erojen kokoomuslaisten ja heidän nuorisojärjestöllään olevan juuri kyse toisen osapuolen jäsenten nuoruudesta, jopa idealismista. Nuorempana maailma usein tuntuu olevan mustavalkoisempi, ja mielestäni tämä heijastuu hyvin kokoomusnuorten tavoiteohjelmasta. Siinä ei osata ottaa koko kansakuntaa huomioon, sillä se on selkeästi hyväosaisten asiaa ajava ohjelma, joka onneksi ei ole samanlainen kuin kokoomuksen periaateohjelma. Lukijasta voikin tuntua ihmeelliseltä kirjoittajan epäilevä suhtautuminen kokoomusnuoriin, varsinkin kun kokoomus saa allekirjoittaneelta miltei varauksettoman kannatuksen. Vaikka kokoomus pitää moniarvoisuutta tärkeänä ja tavoiteltavana, niin silti kokoomusnuorten kannanotot esimerkiksi talous- ja sosiaalipolitiikasta ovat itselleni liian konservatiivisia sekä uusliberalistisia.

"Kultainen keskitie" on mielestäni taas se tavoiteltavin asioiden tila - ei vaakakupin painuminen joko liian oikealle taikka liian vasemmalle. Tämä ei saisi unohtua kun tehdään yhteisiä päätöksiä Suomen hyväksi. Mutta kyllä se sosialismi silti on etova aatesuunta! Kiitos ja anteeksi. •

Lähteet:

- 1, <http://www.hs.fi/politiikka/artikkeli/Puoleet+kannattaa+kuntaveron+korotusta+palveluiden+turvaamiseksi/1135243625849>, luettu 2.4.2011
- 2, http://www.utuonline.fi/sisalto/ajankohtaista/Opintotukea_korotetaan_ja_sidotaan_indeksiin.html, luettu 2.4.2011
- 3, <http://www.kokoomus.fi/aate/tavoitteet/periaateohjelma/#anchor-27625>, luettu 2.4.2011
- 4, <http://www.kokoomus.fi/aate/tavoitteet/periaateohjelma/#anchor-27625>, luettu 3.4.2011
- 5, http://www.kokoomusnuoret.fi/images/stories/Sivonen/Kokoomusnuorten_tavoiteohjelma_2011.pdf, s.1, luettu 4.4.2011
- 6, Seura, julkaistu 10.3.2011, s.29
- 7, http://www.kokoomusnuoret.fi/images/stories/Sivonen/Kokoomusnuorten_tavoiteohjelma_2011.pdf, s.2, luettu 4.4.2011

Eurooppalaisen työväenliikkeen vaiheita

Maailmansotien välisestä ajasta Unkarin kansannousuun

Teksti: Ville Okkonen & Henri Sundholm

EUROOPPALAISESTA työväenliikkeestä kehittyi poliittinen mahtitekijä 1800-luvun lopulla. Ensimmäiseen maailmansotaan asti sen poliittinen merkitys kuitenkin vaihteli eri maissa, mikä näkyi järjestäytymisessä, poliittisessa kannatuksessa, työväenyhdistysten toiminnassa ja kannattajien yhteiskunnallisissa näkemyksissä. Vertailemalla Suomen työväenliikettä Euroopan poliittisen kartan ja ideologioiden muutoksiin voidaan hahmottaa erilaisia kehityskulkuja ja kansallisia erityispiirteitä. Aiheesta on runsaasti tutkimusta, ja tässä artikkelissa keskitytään suuriin linjoihin ja vasemmistopuolueiden toimintaan ensimmäisen maailmansodan päättymisestä vuoden 1956 Unkarin kansannousuun.

Ensimmäinen maailmansota päättyi Saksan kukistumiseen 11.11.1918. Saksan sosialidemokraattinen puolue (SPD) oli hajaantunut sodan puhjettua ja syksyllä 1918 maassa vaikutti kolme vasemmistoryhmittymää: SPD, USPD ja spartakistit. Sodan päättymisestä huolimatta Euroopassa jatkuivat sisäiset levottomuudet ja sotavuosista seurannut tyytymättömyys. SPD:n ja kommunistien myöhemmän hajaannuksen sinetöi se, että Saksan hallitus ja vapaaehtoisjoukot kukistivat spartakistien mielenosoitukset väkivaltaisesti tammikuussa 1919. Lisäksi Kominternin perustaminen Neuvosto-Venäjällä vahvisti eurooppalaisen vasemmiston hajaannusta. SPD haki yhteistyötä keskustasta, minkä vuoksi sen oli vaikea toteuttaa perusteellisia sosiaalisia uudistuksia. SPD:n ja KPD:n fraktioituminen merkitsi myöhemmin politiikan voimasuhteissa oikeiston etua. Huolimatta siitä, että Weimarin tasavallan demokraattinen järjestelmä lisäsi kansalaisoikeuksia, reformit eivät varsinaisesti uudistaneet yhteiskunnan taloudellista ja sosiaalista perustaa. SPD sai 1920-luvulla poliittisia voittoja lähinnä ulkopolitiikassa. Pörssiromahduksen seurauksena KPD:n kannatus kasvoi.

Samaan aikaan perinteisten konservatiivipuolueiden kannatus siirtyi kansallissosialisteille, jotka saivat syyskuussa 1930 valtiopäiville 95 lisäpaikkaa – tämä merkitsi 18,3 % äänistä.

Professori Pertti Haapalan mukaan 1900-luvun alun Suomi oli jyrkästi jakautunut luokkayhteiskunta. Neuvosto-Venäjä oli tunnustanut Suomen itsenäisyyden joulukuun 31. päivänä 1917 neuvostojen toimeenpaneman keskuskomitean hyväksymisellä. Suomen poliittisesta vapautumisesta huolimatta yhteiskunnalliset ristiriidat olivat kärjistyneet vuoden 1917 aikana, mikä johti tammikuun lopulla 1918 veriseen sisällissotaan. Sodassa menehtyi 27038 punaista ja 5179 valkoista. Filosofian tohtori Tauno Saarelan mukaan valkoinen osapuoli vaikutti toimillaan työväenliikkeen muotoutumiseen kansalaissodan jälkeen.¹ Osa työväenliikkeen aiemmista toimintamalleista, jotka liittyivät ilmaisu-, kokoontumis- ja julkaisumahdollisuuksiin, katsottiin ensimmäisessä tasavallassa rikollisiksi.² Oikeistovoimien noususta huolimatta maltillinen porvaristo ja sosialidemokraatit olivat enemmistönä eduskunnassa. Maaliskuun 1919 vaaleissa SDP oli saanut 80 eduskuntapaikkaa, mikä viestitti ympärysvallolle saksalaissuuntauksen lievenemistä. 1920-luvun alusta alkaen – jo ennen kommunistilakeja – kommunistien toiminta oli Suomessa käytännössä laitonta.

Kohti kansanrintamaa

Radikaalin oikeiston nousu Euroopassa näkyi Kominternin linjauksissa. Jo ennen kun Komintern vaihtoi niin kutsutun ”kolmannen vaiheen” politiikkansa kansanrintamataktiikan edistämiseksi, Ranskan vasemmisto oli aloittanut keskinäisen yhteistyönsä kansallissosialistien noustua valtaan Saksassa. Ranskassa ammattiyhdistysliike yhdistyi ja sosialistit, kommunistit sekä radikaalit pystyttivät kansanrintaman. Taktiikkana oli, ettei valtaa käy-

"Maailmansotien välisenä aikana ympäri Eurooppaa vasemmisto-puolueista tuli yleinen oppositio- ja muutosvoima. Sitä vastusti vain demokratianvastaisten ja autoritaaristen regimien synty."

tetty sosialististen tavoitteiden ajamiseksi vaan ensisijaisesti fasismin ehkäisemiseksi. Kysymys oli ennen kaikkea puolustuksellisesta strategiasta. Ranskan lakko-aalto vuonna 1936 pakotti työnantajat ja unionit neuvotteluun, ja vasemmistohallitus sääti palkalliset lomat sekä 40-tunnin työviikon. Vaikka Ranskan kommunistinen puolue (PCF) jäi kansanrintamahallituksen ulkopuolelle, Ranskan ja Espanjan vastaavilla hallituspohjilla oli merkittävä vaikutus myöhempään vasemmistoajatteluun. Maailmansotien välisenä aikana ympäri Eurooppaa vasemmistopuolueista tuli yleinen oppositio- ja muutosvoima. Sitä vastusti vain demokratianvastaisten ja autoritaaristen regimien synty.

1930-luvulla talouden suunnittelu ja rationalisoiminen innosti vasemmisto-älykköjä. Ranskassa nuori, Léon Blumin kansanrintamahallituksen julkistettujen ministeri Jules Moch (1893–1985) ideoi kansallistamishankkeita ja samoin Isossa-Britanniassa tutkittiin innostuneesti Neuvostoliiton talouskehitystä sekä immuniteettia globaalille talouskriisille. Belgialainen sosialisti ja sosiologi Henrik de Man (1885–1953) piti neuvostososialistisia menetelmiä kapitalismin rationalisoimisen ehtona, ja hän vaikutti ajatuksillaan Hollannin sosialidemokraattisen työväenpuolueen (SDAP) teeseihin vuoden 1935 parlamenttivaaleissa. Suunnitteluideologian perusta ei ollut vanhan työväenliikkeen traditioissa, eivätkä läntiset sosialidemokraatti- ja kommunistipuolueet aiemmin kannattaneet sellaista. Myöskään Neuvostoliitossa suunnittelun ideologiaan ei siirrytty heti, vaan kymmenen vuotta lokakuun vallankumouksen jälkeen. Ideologia nojasi raskasteollisuuden ja tuottavuuden kehitykseen. Erilaisia teknokraattis-korporatiivisia suunnittelumetodeja oli käytössä useissa autoritaarisissa järjestelmissä, kuten António de Oliveiran Portugalissa, Engelbert Dolfussin Itävallassa, Juan Domingo Perónin Argentiinassa ja Benito Mussolinin Italiassa.

Italian vasemmisto oli ensimmäisen maailmansodan päätymisen jälkeen erittäin fraktioitunut. Sosialistipuolueen (PSI) fraktioihin 1920-luvulla lukeutuivat intellektuelli Filippo Turatin (1857–1932) johtamat reformistit, vasemmistolehti Avantin päätoimittaja Giacinto Menotti Serratin (1874–1926) maximalistit, Amadeo Bordigan (1889–1970) marxistit ja kulturistit, kuten teoreetikko Antonio Gramsci, Umberto Terracini (1895–1983) ja myöhemmin vuosina 1927–1964 kommunisteja johtanut Palmiro Togliatti (1893–1964). PSI ei suostunut kominternin ohjeistuksesta huolimatta muuttamaan nimeään kommunistiseksi tai erottamaan reformisteja.

Toisen maailmansodan aikana, kahdessa miehitetyssä maassa, Tanskassa ja Ranskassa, sosialistit ajautuivat vastentahtoisesti yhteistyöhön natsien kanssa. Tanskan hallitus lakkautti kommunistipuolueen, mutta pian vuonna 1943 sosialistien ja natsien yhteistyö päättyi kommunistien organisoimaan lakkoaltoon. Eri puolilla natsi-Saksan miehittämää Eurooppaa kommunisteista tuli vastarintaliikkeen keskeinen voima. Tämän vuoksi Jugoslaviassa, Kreikassa, Albaniassa, Italiassa ja Ranskassa kommunistien arvovalta oli sodan jälkeen huomattava.

Suomessa kommunistien toiminta pysyi laittomana koko 1930-luvun. Toisen maailmansodan jälkeen suomalaiset kommunistit ja SDP:n vasemmistosiipi perustivat SKDL:n, joka nousi niin kutsuttuun kolmen suuren hallitukseen vuosina 1945–1948. Hallitusta johti kansandemokraatti Mauno Pekkala. Kuten Ranskassa ja Italiassa, kommunistien kannatus pysyi Suomessa korkealla. Sen sijaan maissa, joissa ei toiminut sodan aikana vastarintaliikettä, sosialistipuolueet kasvoivat. Ranskassa kommunistipuolue oli sosialisteja suurempi ensimmäisistä sodan jälkeisistä vaaleista 1970-luvun puoliväliin asti. Vuonna 1947 Ranskassa kommunistit ajettiin hallituspaitsioon ja nousivat hallitukseen seuraavan kerran vasta vuonna 1981. Sodanjälkeisissä vuoden 1946 vaaleissa Ranskan kommunistit olivat saaneet 28,6 prosenttia annetuista äänistä. Länsi-Euroopan valtiot nousivat nopeasti tehokkaiden jälleenrakennusohjelmien ansiosta miehityskauden ja sodan hävityksestä. Neuvostoliiton panos Saksan kukistamisessa

sa valtioissa, kuten Portugalissa, Espanjassa ja Kreikassa, kommunistit säilyivät suurena maanalaisena oppositiovoimana. Tanskassa, Norjassa, Länsi-Saksassa, Belgiassa, Briteissä ja Hollannissa kommunistien kannatus laski näkyvästi vuoden 1948 jälkeen. Sen sijaan Ruotsissa kommunistit saivat vuonna 1946 jopa 11 prosentin kannatuksen!

Kylmän sodan puhjettua Länsi-Euroopassa kommunistien hallituspaitsion yhtenä perusteena käytettiin Tšekkoslovakian vallankaappausa. Tätä voidaan kuitenkin pitää jälkikäteistulkintana, koska kommunistit jätettiin Italiassa ja Ranskassa – huolimatta vaalivoitoista – hallitusten ulkopuolelle jo vuonna 1947. Tšekkoslovakian vallankaappaus välillisesti vaikeutti läntisten kommunistipuolueiden asemaa: kommunistien suhdetta demokratiaan alettiin pitää ongelmallisena. Euroopan sosialistien jakautuminen kylmän sodan puhjettua tarkoitti valintaa joko oikealta tai vasemmalta. Kylmän sodan paineessa sosialistit hakivat tukea keskiryhmistä. Yhteistyö keskiryhmien kanssa merkitsi myös sosialistien jakautumisia. Esimerkiksi Suomessa niin kutsutut skogilaiset perustivat oman puolueen vuonna 1958. SKDL kohosi vuonna 1958 eduskunta-vaalien suurimmaksi puolueeksi. Kansandemokraatteja ei kuitenkaan päästetty hallitukseen. Samoin kuin Suomessa Italian kommunistien kannatus kohosi 1950-luvulla. Italian kommunistien kannatus kasvoi vakaasti aina vuoteen 1971 asti.

Saksan läntisellä alueella järjestettiin vaalit vuonna 1949, joissa kristillisdemokraatit nousivat Konrad Adenauerin johdolla maan johtoon. Kurt Schumacherin johtama SPD jäi opposition. Kuriositeettina voidaan mainita, että Schumacher oli menettänyt ensimmäisessä maailmansodassa toisen kätensä ja istunut Dachausssa koko natsivallan ajan. Idässä SPD:tä johti Otto Grotewohl. Hän haki yhteistyötä Wilhelm Pieckin ja Walter Ulbrichtin johtamasta kommunistipuolueesta (KPD). Vuonna 1946 Saksan itäisellä alueella perustettiin yhteistyöjärjestö SED, mikä muistutti organisatorisesti hieman Suomen kansandemokraattista järjestöä. Saksan hallinnoimisesta tuli miehitysvaltojen kiistakysymys ja kylmän sodan näyttämö. Iso-Britanniassa valtaan noussut Clement Attleen johtama työväenpuolue pyrki tukemaan tuotannon kansallistamisia miehitysvyöhykkeellään. Yhdysvallat kuitenkin esti kansallistamiset vuonna 1946. Saksassa niin SPD, KPD kuin CDU:kin olivat tukeneet hankkeita. Lisäksi Yhdysvallat esti vastaavia kansallistamisia Hessenin, Baden-Württembergin ja Bremenin alueilla.³

Itä-Euroopan kansallismieliset kommunistit vastustivat maidensa integroimista imperialismiin. Samoin kuin USA, Neuvostoliitto tuomitsi kommunistien kansallismielisyyden. Yksi näkyvä esimerkki NL:n tuomioista oli Tšekkoslovakian pääministeri Rudolf Slanskyn teloitus vuonna 1952.⁴ 1950-luku merkitsi vaikeaa aikaa Länsi-Saksan, Ison-Britannian ja Ranskan sosialisteille. Länsi-Saksassa SPD hävisi kaikki vaalit 1950-luvulla ja Ranskan PSI pysyi oppositiossa koko vuosikymmenen. Samoin Isossa-Britanniassa konservatiivit lähes koko 1950-luvun. Ranskassa gaullistinen metodologia vasemmistopuolueiden kukistamiseksi oli

mielenosoitusten kieltäminen ja äänijärjestelmän muutos. Koko vuosikymmenen konsumerismi legitimoivat kapitalismia. Vasemmiston tuli pohtia suhdettaan kapitalistiseen tuotantoon ja kasvaneisiin kulutushyödykemarkkinoihin uudella tavalla. Itä-blokin maissa näkyviä 1950-luvun tapahtumia olivat Berliinin itäisen vyöhykkeen (1953), Puolan (1956) ja Unkarin (1956) kansannousut. Berliinin kriisin taustalla oli puoluejohdon tekemä päätös laskea työläisten reaali-palkkoja. Ongelmallisimmaksi Länsi-Euroopan kommunisteille muodostui suhtautuminen Unkarin kansannousuun.

Näkyvä 1950-luvun alun kysymys oli myös Saksan mahdollinen yhdistyminen. Käytännössä tätä vaikeutti Länsi-Saksan liittyminen Natoon. SPD epäonnistui tavoitteissaan pitää Saksa de-

"Euroopan sosialistien jakautuminen kylmän sodan puhjettua tarkoitti valintaa joko oikealta tai vasemmalta. Kylmän sodan paineessa sosialistit hakivat tukea keskiryhmistä. Yhteistyö keskiryhmien kanssa merkitsi myös sosialistien jakautumisia."

militarisoituna ja liittoutumatomana. SPD:ssä tiedettiin, että nämä olivat ainoat keinot yhdistymiseen. Neuvostoliitto vastasi Länsi-Saksan politiikkaan perustamalla Varsovan liiton. Historiantutkimuksessa on runsaasti pohdittu kevään 1952 mahdollisuuksia Saksan yhdistämiseksi. Maaliskuun 10. päivänä Stalin teki Adenauerille

tarjouksen, jonka mukaan Saksa tulisi yhdistää vuoden 1945 Potsdamissa sovitulla rajoilla. Ehtona oli, ettei Saksa osallistuisi Neuvostoliiton vastaisiin sotilassopimuksiin. Lisäksi kaikki ulkomaiset sotilaat olisi vedettävä pois Saksasta. Parantaakseen Neuvostoliiton geopoliittista asemaa Stalin oli valmis luopumaan DDR-satelliitista.⁵ Huhtikuun 22. päivänä Schumacher tiedusteli Adenauerilta mahdollisuuksia selvittää keinoja Saksan yhdistämiseksi. Adenauer ei kuitenkaan visioinut neutraalista Saksasta. Yhdistyminen vaikutti kaatuvan. Myöskään Isossa-Britanniassa ja Ranskassa ei historiallisista syistä suhtauduttu myönteisesti Saksan yhdistymiseen. Voidaan kysyä, olisiko Saksan asema voinut toteutua kuin Itävallassa, josta puna-armeija vetäytyi, minkä jälkeen maassa järjestettiin vapaat vaalit. Itävalta pysyi neutraalina ja demokraattisena. •

Lähteet:

- 1, Tauno Saarela, Suomalaisen kommunismin synty 1918–1923. KSL, Tampere 1996, 25.
- 2, Saarela 1996, 23.
- 3, Donald Sassoon, One Hundred Years of Socialism: The West European Left in the Twentieth Century. Tauris, London 2010, 159.
- 4, Sassoon 2010, 212.
- 5, Sassoon 2010, 215.

REILU JUOMINEN EDISTÄÄ HENGITYSTÄ

Päiväntölä
PROFFAN
KELLARI
REHTORINPELLONKATU 6
PUH. 250 5515

SUOMEN
Toivo
KOKOOMUS

Kokoomus vaikuttaa
myös yliopistolla!

Tule mukaan Turun
Kokoomusopiskelijoiden toimintaan
- lisätietoja www.akn.fi ja
pj Juho Heino, juhjhe@utu.fi

**Routa
porsaan
omaan
kotiin
ajaa**

Älä kärsi enää vanhempien nurkissa,
sillä TYSillä asuminen on samanhenkistä,
laajakaistalla varustettua ja sikamaisen halpaa.
Tervetuloa omaan kotiin: www.tys.fi

TURUN YLIOPIILASKYLÄSÄÄTIÖ
Asuntoja opiskelijoille.

Irrationalismin aave

Teksti: Sebastian Koskinen

"Tarkoituksenmukainen pysyminen tunnetasolla tietotason sijaan on puhdas älyllinen itsemurha."

TUNTEISIIN vetoamista pidetään politiikassa hyveenä, eikä ihme, sillä affektiivisen retoriikan hallitsijat kykenevät keräämään kannattajia tyhjillä lupauksilla. Poliittisesti tunteisiin vetoaminen on kannattavaa, jopa suositeltavaa. Näin ei kuitenkaan pitäisi olla, ja seuraavaksi yritän selittää miksi. Ihmisten tunteisiin vetoamista tapahtuu jokaisella elämän osa-alueella, eikä kyse ole suinkaan aina negatiivisesta vaikuttamisesta. Konteksti määrittelee sen, milloin tunteisiin vetoaminen on sopivaa – aivan kuten konteksti määrittelee sen, milloin on sopivaa käyttää voimasanoja tai puhua kaksoismerkityksin. Älyllisesti rehellinen ja empaattinen ihminen pyrkii aina totuuteen, ja älyllisen viestimisen tarkoitus on välittää totuudenmukaista tietoa. Voidaankin todeta, että yritykset vääristellä tai pimittää totuutta kertovat yksinkertaisesti siitä, ettei henkilön kompetenssi riitä avoimeen ja rehelliseen toimintaan. Tällöin ihminen joko myöntää kyvyttömyytensä tai lähtee valheen tielle, toisin sanoen siirtyy tiedottamisesta tunteellistamiseen. Valitettavasti useimmat valitsevat jälkimmäisen vaihtoehdon, ja politiikassa tällainen toiminta on erityisen tuhoisaa.

Tässä vaiheessa on kuitenkin hyvä selvittää, miten itse ymmärrän tunteet. Jo etymologisesti sana tunne viittaa tuntemukseen, siihen, että henkilö kokee jotain, muttei kuitenkaan samassa mielessä kuin silloin, kun henkilö tietää jotain. Tunne viittaa siis tietämistä edeltävään tilaan, tunne jostakin on jonkin tietämisen esiaste, lupaus potentiaalisesta tiedosta. Tunteella ei ole siis samaa tiedollista arvoa kuin tiedolla, ja toisaalta tunne johtaa yleensä (ainakin sen tulisi johtaa) tietoon, sillä selvästikin varmuus tietämisen muodossa on arvokkaampaa kuin tunne orastavana

aavistuksena. Tunne on siis ensisijaisesti tiedon esiaste ja nimenomaan tällaisena arvokas. Sen sijaan tarkoituksenmukainen pysyminen tunnetasolla tietotason sijaan on puhdas älyllinen itsemurha. Valitettavasti useille ihmisille tunteellisuus ja tunteet ovat korotetussa asemassa, mikä heijastuu useissa arkikielen ilmauksissa ("Tämä on tunneasia.", "Olen tunteellinen ihminen.", "Eikö sinulla ole tunteita?"). Näin esitettyinä nämä ilmaukset vaikuttavat varsin luonnollisilta ja positiivisilta, mutta lähempi tarkastelu paljastaa toisenlaisen todellisuuden.

Tunne ja tunteet laajasti ymmärrettynä liittyvät kaikenlaiseen inhimilliseen toimintaan. Ooppera, kaunokirjallisuus, katastrofialueen näkeminen televisiossa tai maahanmuuttopolitiikka voivat laukaista tunnereaktion, mutta oleellista on se, miksi tunteet syntyvät ja miten ne vaikuttavat. Merkittävin yhteinen nimittäjä on epätietoisuus: Kun televisioruutu täyttyy savusta, tulesta ja ruumiista toisen maailmansodan maisemissa, syntyy tunnevaikutus epätiedon, ymmärryskyvyn riittämättömyyden ja vihan ajatuksista. Katselija ajattelee: "Miksi? Mitä tapahtuu? Kuka haluaisi toimia näin julmasti? Miten tällaista voi tapahtua?". Samanlaiset tunteet heräävät Fukushiman tullessa suomalaisiin olohuoneisiin tai maahanmuuttajien ja paikallisten tapojen törmätessä toisiinsa. Keskeistä on se, että tunne on aluksi aina voimakkaampi mutta heikkenee ajan kanssa – olettaen, että ymmärryskyky kasvaa ja epätietoa aiheuttavat tekijät väistyvät. Kuten ihmiselämässä yleensä, myös näissä tapauksissa järjen käyttö, asioiden selvittäminen, lieventää tuskaa ja järjeistää tapahtumat. Tietoa jo luontonsa puolesta etsivä ihminen pyrkii tähän automaattisesti, mutta vallitseva kulttuuri tai ympäristö saattaa suosia tunteellista lähestymistapaa.

Tämä on yleistä uskonnollisesti ja poliittisesti tukahduttavissa ympäristöissä. Ääri-ilmiöstä ei valitettavasti voida puhua, vaan epärationaalisuus on vahvasti lujittunut myös suomalaiseen kulttuuriin.

Kyse ei ole siitä, että tunteet voisi lukita pois tai että tunteellisuutta voisi ylipäänsä edes estää. Edellä mainitun mukaisesti tunteet ovat osa tiedon sisäistämisprosessia, mutta nimenomaan lähtökohta, eivät lopputulos. Missä kohtaa tunteista muodostuu siis ongelma? Yksilötasolla, esimerkiksi parisuhteessa, tarkoituksellinen tunteellisuus saattaa huumeen tavoin tarjota korkeat huiput ja pudotukset, mutta muodostuu hyvin nopeasti ongelmaksi. Jatkuva asioiden tunteellistaminen on yksinkertaisesti asioiden epäjärkeistämistä, ja on selvää, ettei asioita voida selvittää, jos tavoitteena ei ole analyttisesti etsiä ongelmien syitä ja yrittää ratkaista niitä. On syytä muistaa, että tunne – ja siis tunteellisuus – on tiedon saavuttamisen lähtötaso, ei itseisarvoa nauttiva määränpää. Tunteellinen korostus voi tosin eräässä tapauksessa tukea tietoa: tämä tapahtuu silloin, kun tieto välittyy tai on jo välittynyt, jolloin tunnetason korostus toimii retorisenä veturina rationaaliselle argumentoinnille. Ehdonä on siis se, että molemmat osapuolet ovat jo siirtyneet tai siirtyvät affektiiviselta tasolta rationaaliselle tasolle. Erityistä merkitystä tällä huomiolla ei ole, koska tällaisessa tapauksessa kommunikointi tapahtuu itse asiassa oikein. Huomio on silti tärkeä siksi, ettei synny sellaista kuvaa, etteikö kieltä voisi värittää tunteilla tiedon vahvistamiseksi.

Tunteellisten mantrojen toistaminen viittaa yksinkertaisesti siihen, ettei yksilö joko osaa tai tahdo selvittää asiaa, vaan pitää sen tunnetasolla itsekäistä tai irrationalisista syistä. Juuri samasta syystä useat poliitikot liikkuvat tunnetasolla, sillä tunnetasolla syyt ja seuraukset ovat sekoittuneet; liikkumavaraa on enemmän. Valtansa puolesta poliitikko on tiedollisesti kansalaisen yläpuolella, mutta samalla tiedollinen erityisasema luo myös vastuuta. Liikkuessaan tiedollisella tasolla (joka on usein erittäin vaikeaselkoinen ja haastava) poliitikko toimittaa työtään asianmukaisesti, mutta joutuu myös tiedollisesti heikommassa asemassa olevien kansalaisten kritiikin kohteeksi helposti. Tämä johtuu siitä, että kohdatessaan vaikean asian (esimerkiksi EU-integraation) ihminen reagoi ensin tunnetasolla, mutta toisin kuin arkisemmissä kysymyksissä, reagointi usein myös jää tunnetasolle. Tavoite ihmisten välisessä kommunikaatiossa on se, että molemmat liikkuvat samalla tasolla; näin dissonanssia syntyy vähän ja keskustelu on mahdollista. Esimerkin tapauksessa poliitikolle on kuitenkin helpompaa ja suotuisampaa astua alas tunnetasolle kuin nostaa kansalaiset tiedolliselle tasolle. Tähän on parikin eri syytä: Ensinnäkin laskeutumisen tyytymättömän kansan tasolle on jo itsessään positiivinen ele, ele empatiasta. Toiseksi poliitikko on se, jolla on vastuu ja tieto, joka saattaa usein olla jopa epämiellyttävä. Kuitenkin totuus on se, että monimutkaisessa maailmassa kysymykset ovat monimutkaisia ja näin ollen myös vastaukset. Tunnetasolle virittäytynyt ihmismassa sulattaa vaikeaselkoisen ja epämieluisan tiedon paremmin tunne- kuin järkitasolla, ja siksi varmasti pelaava ja laskelmoiva poliitikko vetoaa tunteisiin. Lopputulos tyydyttää ihmisiä ja päättää

jä pääsee helpolla.

Edellä annetun määritelmän mukaisesti tunne on siis tiedon vastakohta, tai toisin sanoen tunteet ovat osa irrationalismia, tieto rationalismia. Tieto on luonteeltaan vallankumouksellista ja edityksellistä, tunteet sen sijaan ovat taantumuksellisia ja säilyttäviä. Tieto särkee perustuksia ja toimii luovana tuhona. Tieto on usein raakaa ja epämieluisa, mutta samalla se valottaa monimutkaista todellisuutta. Tunteet säilyttävät ja toimivat jarruina, mutta tämä ei tarkoita, etteikö tunteille olisi ihmisen elämässä tarvetta. Tunteet toimivat katalyyttinä tiedolliselle etsinnälle. Tunteiden kauneus – se miksi tunteista puhutaan, miksi niissä roikutaan – liittyy

"Tunteet toimivat katalyyttinä tiedolliselle etsinnälle. Tunteiden kauneus - se miksi tunteista puhutaan, miksi niissä roikutaan - liittyy siihen huumavaan vaikutukseen, joka valtaa ihmisen epätiedon ja tiedon rajalla. Ei ole sattumaa, että niin autoritaariset johtajat, uskonnolliset ääriliikkeet kuin karismaattiset johtajat vetoavat tunteisiin."

siihen huumavaan vaikutukseen, joka valtaa ihmisen epätiedon ja tiedon rajalla. Tunteellinen purkaus on lupaus ja samalla tuon lupauksen negatio. Tunteellinen purkaus liikuttaa, koska käsillä on tiedollinen muutos, johon liittyy saamisen mahdollisuus ja menetyksen riski. Jatkuva affektiivinen liikutus

vaikuttaa huumeen tavoin, se pitää ihmisen epätietoisuuden julkassa mutta ekstaasimaisessa tilassa. Ei ole sattumaa, että niin autoritaariset johtajat, uskonnolliset ääriliikkeet kuin karismaattiset johtajat vetoavat tunteisiin. Ääriesimerkki irrationalisuuden voimasta on natsi-Saksa, jonka hurmoksellinen lupaus tuhatvuotisesta valtakunnasta liikkutti ihmisiä ennen kaikkea affektiivisella tasolla. Siirtyminen tiedolliselle tasolle olisi murtautunut illuusion hyvin nopeasti, mitä ei kuitenkaan tapahtunut, koska tiedolliselle tasolle siirtyminen oli kaikin mahdollisin keinoin estetty.

Millaista siis on järjellinen rakkaus tai järjellinen politiikka, lopulta järjellinen elämä? Järjellinen rakkaus ei uhraa totuutta, siis tietoa, intohimon ja tunteiden alttarilla. Dionyysisen huumen jatkuva tavoittelu ja tiedollisen tason välttely tarjoavat kenties hetkellisen huipun, mutta kestävä pohjaa ei voida näin luoda. "Käsittämätön rakkaus" ei kuole järjellistymisen myötä, vaan paranee, sillä tunteen kiteytyminen tiedoksi luo varmuuden, jota puhdas tunne ei voi koskaan tarjota. Poliitikko, joka ei puhu monimutkaisista asioista tarvittavalla tarkkuudella ja kurilla, vaan sortuu fraaseihin, yleistyksiin ja affektiivisiin silmäkääntötemppeihin on kansan pahin vihollinen. Poliitikko on nostettu kansan keskuudesta juuri siksi, että tämä voisi työllään pyyhkiä epätiedon pois ja tuoda kansalle tietoa ja näin myös lohtua siihen epävarmuuteen, joka välttämättä kuuluu yhteiskunnalliseen elämään. Laskeutumalla takaisin tunnetasolle epä-älyllisistä, raukkamaisista tai populistisista syistä poliitikko laiminlyö täysin tehtävänsä. Ymmärsivätpä ihmiset sitä tai eivät, he tarvitsevat lopulta tietoa, oli se kuinka epämieluisa tahansa. Itseriittoinen ripustautuminen tunteisiin on eskapismia, johon terveessä politiikassa ei ole varaa. Muutos on mahdollinen, mutta vasta sitten, kun ihmiset lakkaavat uskomasta itsepetokseen. •

Kannattamisen politologiaa

Teksti: Lasse Winter

**"Onko AC Oulun kannattaminen
rationaalista, kun vaihtoehtona on
kannattaa Manchester Unitedia?"**

AC OULULLA kaiken piti olla paremmin kuin koskaan. Toimistolla uusi toimitusjohtaja, joka pistäisi tuhatlappuset lentelemään niin, että pankkitili pursuaa yli. Remontoitu Raatin stadion, jossa olisi liigan kärkipään fasiliteetit ja joka pelkällä sijainnillaan imisi muutaman sata katsojaa per peli lisää. Oululaiskonkarien Nurmelan, Hietasen ja Kauppilan ympärille rakennettu joukkue höystettynä useammalla erittäin potentiaalisella juniorilla ⁽¹⁾, kirkkaimpana kruununjalokivenä 94-syntynyt Matias "Litti on vain Lahden Matigol" Ojala. Kaiken piti olla valmista kaikkien aikojen Veikkausliigakautteen. Palloliiton suuret visionäärit päättivät toisin. AC Oulun lisenssi evättiin.

3.2.2011 alkoi henkinen odysseijani, joka on kestänyt aina tähän päivään saakka; "miksi minä siedän tätä kaikkea?" Olisi niin paljon helpompaa polttaa AC Oulu- huivini ja alkaa kannattamaan vaikka ManU:a kuten Suomessa on perinteisesti ollut tapana. Ei tarvitsisi pelätä joukkueen olemassaolon puolesta ja torillakin tavattaisiin jatkuvalla syötöllä. Kuitenkaan en ole kironnut Piispasen ja Malisen nimeä ja jaksan uskoa parempaan tulevaisuuteen. Miksi? Mikä saa minut sitoutumaan tähän lähinnä kärsimystä tuottavaan sadomasokistiseen suhteeseen?

Henkisen vaellusretkeni oppaana on toiminut Ted Richardsin toimittama "Soccer and Philosophy - Beautiful Thoughts on the Beautiful Game". Siinä kirjava joukko filosofeja on soveltanut erilaisia filosofia ajattelutapoja aina Kantin estetiikasta Platon ideaoppiin jalkapallon ja sen ympärillä vellovien ilmiöiden ymmärtämiseksi. Koska en kuitenkaan ole mikään punaviiniä litkivä vasemmistolainen Trebarin kanta-asiakas, jätän korkealentoiset filosofoinnit pätevempien henkilöiden vastuulle. Tässä artikkelissa pohdin kannattajana olemisen mahdollisia selityksiä valtio-opin teorioiden ja

käsitteiden pohjalta. Käyttämäni teoriakehikot ovat identiteettipolitiikka, normatiivinen institutionalismi sekä rationaalisen valinnan teoria.

Identiteettipolitiikalla tarkoitetaan toimintaa, jossa itse-identifioitu ryhmä pyrkii kasvattamaan omaa itsetietoisuuttaan ja saada valtakulttuurilta tunnustusta omalle olemassaololleen. Sille ryhmän identiteetti on oleellinen käsite yksilön ymmärtämiseksi. Identiteettipolitiikka on eräänlainen mini-ideologia, jonka tavoitteena ei ole niinkään muuttaa yhteiskuntaa kohti jotain tiettyä maalia vaan luoda ryhmälle "elintilaa" yhteiskunnan sisällä. Yhteiskunnan siirtyessä modernista teollisuusyhteiskunnasta postmoderniin palveluyhteiskuntaan identiteettipolitiikka on saanut lisää kannatusta perinteisten luokkajakoon perustuvien identiteettien kuihtuessa, jolloin korvaavat identiteetit tuovat turvaa. ⁽²⁾

Voiko identiteettipolitiikan käsitettä hyödyntämällä ymmärtää myös minun suhdettani AC Ouluun? Muuttoani pohjoisesta opiskelemaan tänne Turkuun voidaan vertauskuvallisesti pitää minun siirtymisenäni järjestäytyneestä modernista yhteiskunnasta postmoderniin kaaokseen. Tällä tarkoitan muuttoa totutuista kaavoista ja sosiaalisista verkostoista outoon kaupunkiin sekä outoon yliopistoympäristöön. Toiko AC Oulu minulle sitä vanhan maailman järjestystä ja selkeyttä, jota perussuomalaiset lihaa syövät heteromiehetkin kaipaavat vihervasemmistolaisen postmodernien vegaanifemakkolesbojen paineen alla? Ainakin AC Oulusta tuli näkyvämpi osa elämäni. Oulussa oli itsestäänselvää, että jalkapalloihminen kävi AC Oulun matseissa, täällä Turussa se on normista poikkeavaa käytöstä. Kannattamisen korostaminen voidaan nähdä analogiana identiteettipolitiikkaan kun vähemmistön edustaja tahtoo ympäristöltään tunnustusta identiteetilleen. Tämän teorian selitysvaikutus ei kuitenkaan riitä kertomaan, että miksi alun perin aloin kannattamaan AC Oulua.

Normatiivinen institutionalismi syntyi 1980-luvulla vastareaktiona yksilökeskeiselle behavioralismille. Sen pääargumentti on, että instituutiot vaikuttavat hyvin vahvasti jäsentensä arvomaailmoihin. Toisin kuin rationaalisen valinnan teoriassa, preferenssejä käsitellään endogeenisinä eli yksilöiden toiveet eivät tule annettuina vaan ovat instituutioiden muokkaamia. Tärkeä konsepti normatiivisen institutionalismin koulukunnassa on ns. "sopivuuden logiikka" (logic of appropriateness), jonka mukaan ihmisen toimintaa ei ohjaa niinkään seurauksen logiikka eli toiminnan seuraukset vaan pohdinta siitä, että sopiiko teko instituution arvomaailmaan. ⁽³⁾

Tätä teoriaa soveltaessa pääasiallinen ongelma on määritellä instituutio ja identifioida ne instituutiot, jotka ovat vaikuttaneet kannattajuuteeni. Tässä viitataan instituutioon sen laajimmassa merkityksessä vakiintuneena tapakoodistona. Koska AC Oulu on neljän oululaisen seuran fuusiona syntynyt vasta sen jälkeen kun aloin seuraamaan jalkapalloa, mikään "isän kanssa lauantaina Castrenille"-instituutio ei ole ACO-kannattajuuttani pistänyt alulle. Tärkeimmäksi instituutioksi erittelen Oulun Luistinseuran, jonka riveissä olen pelannut 10 vuotta ja valmentanut 3. OLS sosialisoi minuun esimerkiksi reiluun peliin, joukkuehenkeen ja seurauskollisuuteen liittyviä arvoja, unohtamatta jalkapallon iskostamista keltasiniseen sydämeeni. Tämä loi perustan AC Oulun ottamiseksi omakseni, mutta ei suoraan liittänyt minua varauksettomasti ACO-leiriin sen synnyttyä.

Ensimmäiset pari vuotta AC Oulun perustamisen jälkeen olin vielä keltasininen, mutta sympppasin siinä sivussa AC Oulua käyden molempien seurojen otteluissa. OLS:n tippuessa Kakkoseen ja liittyessä entistä selkeämmin ACO-leirin kasvattiseuraksi en kuitenkaan automaattisesti siirtänyt varauksetonta lojaliteettia ACO:lle, vaikka sen peleissä kävin yhä enemmän. Se vaati Juntusen ja Kampmanin ulostamista seurasta. Vasta Veikkausliigakauden 2007 jälkeen Malisen tultua seuraan pystyin antamaan seuralle täyden tukeni.

Miten tämä lyhyt historiikki nivoutuu normatiivisen institutionalismin teoriaan? En voi pitää siirtymistä OLS-instituution jäsenestä AC Oulu-instituution jäseneksi johdonmukaisena lineaarisena jatkumona, vaikka AC Oulu-instituutio subsumoikin OLS-instituution osaksi itseään. Nuorena luistinseurassa oppimani arvot joukkuehengestä ja seurauskollisuudesta eivät mahdollistaneet minun antautua täysin alkuaikojen AC Oulun kannattajaksi vaan olin aina varautunut seuran suhteen, silloinkin kun olin juhlimassa ensimmäistä nousua liigaan 21.10.2006 Atlantis-matsissa 5000 muun oululaisen kanssa. Tämä johtui AC Oulun henkimästä arvomaailmasta, jota en pystynyt allekirjoittamaan. Vasta arveluttavan pelaajaruletin (kaudella 2007 AC Oulun paidassa esiintyi 29 pelaajaa ⁽⁴⁾ ja moni muu pyöri treeneissä, huhut puhuvat yhteensä yli 40 pelaajasta) loputtua pystyin todella ottamaan AC Oulun omakseni. "Sopivuuden logiikka" siis esti minua toimimasta OLS-instituution arvomaailman vastaisesti vaikka seurausten logiikan mukaan minun olisi pitänyt olla nauttimassa noususta koko sydämelläni, kerrankin kun menestystä tuli.

Päällisin puolin normatiivinen institutionalismi näyttää siis selitysvomaiselta, mutta lähempi tarkastelu osoittaa sen heikkouden. Kauden 2007 jälkeen seura on ollut jatkuvissa talousvaikeuksissa, joutuen turvautumaan palkkaturvaan ja kriisi-rahankeräykseen kauden loppuunsaattamiseksi. Axel Orrströmin kohtelu oli suorastaan ala-arvoista. ⁽⁵⁾ Nämä eivät luonnollisestikaan ole minun hyväksymiä arvoja (ja loogisena jatkumona siis myöskään OLS:n arvoja) Silti kannatukseni ei ole horjunut hetkeksikään näiden uutisten aikana. Miksi sopivuuden logiikka esti minulta pelaajaruletin hyväksymisen, mutta ei jatkuvaa yli varojen elämistä? Joudun siis hylkäämään tämänkin teorian vain osittain osuvana.

Rationaalisen valinnan teoria perustaa analyysinsä utiliteettiaan maksimoiviin yksilöihin. Preferenssit oletetaan eksogeenisiksi eli niillä ei analyysin kannalta ole merkitystä. ⁽⁶⁾ Määrittelen tässä tapauksessa preferenssiksi "jalkapallosta saatavan mielihyvän", joka minun tulisi maksimoida.

Onko AC Oulun kannattaminen rationaalista kun vaihtoehtona on kannattaa Manchester Unitedia? Tämän voi operationalisoida yksinkertaisen yhtälön tarkastelemiseksi; (instrumentaalinen + emotionaalinen utiliteetti) - (materiaaliset + emotionaaliset investoinnit), jossa emotionaalinen utiliteetti/investoinnit ovat seuran kannattamisesta saatavaa mielihyvää/aiheutuvaa mielipahaa, instrumentaalinen utiliteetti käytännön hyötyjä ja materiaaliset investoinnit rahallista tappiota.

Jääkö yhtälö AC Oulun tapauksessa positiiviseksi? ACO antaa minulle ajoittain joukkueen pärjätessä mielihyvää ja seuraan liittyvä spekulointi on mielekästä ajanvietettä. Instrumentaalisenä hyötynä voi pitää kannattamisen avaamia uusia ihmissuhteita. Materiaaliset kustannukset pysyvät inhimillisinä, kiitos Suomen halpojen sisäänpääsylippujen. Tosin Turussa asuminen hankaloittaa huomattavasti AC Oulun otteiden seuraamista. Emotionaaliset investoinnit ovat huomattavia seuran ongelmien vuoksi. Varsinkin tämän kevään aikana yhtälön lopputulos on valunut reilusti negatiiviselle jatkuvan epävarmuuden, katkeruuden ja ketutuksen takia.

Jos kannattaisin ManU:a, saisin useammin emotionaalista mielihyvää jatkuvan menestyksen johdosta. Myöskin globaalina yhteisönä se lisäisi ihmissuhteitani huomattavasti AC Oulua enemmän, tosin yhteisön hajanaisuuden ja pääasiallisen virtuaalisuuden vuoksi nämä jäisivät yksilöarvoltaan huomattavasti pienemmiksi kuin ACO:n tarjoamat. Materiaaliset maksut nousisivat potentiaalisesti jos tahtoisin matkata Old Traffordille seuraamaan ManU:a, mutta kuten tarkka kenttätutkija Pikku Torressa varmasti huomaa, on televisiolle laulaminen täysin varteenotettava vaihtoehto. Streamien ansiosta materiaaliset kulut voisivat olla käytännössä olemattomat. Myös emotionaaliset investoinnit jäävät selkeästi alhaisemmiksi, koska menestyvän seuran kannattaminen ei vaadi paljon mielenterveydeltä. Yhtälön tulos on selkeästi positiivinen. Rationaalisesti ajateltuna minun siis pitäisi tämän yksinkertaisen yhtälön mukaan kannattaa ManU:a eikä ACO:a.

21.3.2011 AC Oulu sai lisenssin Ykköseen, mikä tarkoittaa sitä, että seura pystyy jatkamaan Piispanen aloittamaa suunnanmuutosta. Seuran tulevaisuuden varmistuminen on myös luonnollinen loppupiste henkiselle itsetutkinnalleni. Pystyn katsomaan tulevaan positiivisin mielin. Piispanen on tehnyt hyvää työtä lyhyessä ajassa, seurassa on lukuisia loistavia junnuja ja Raattikin on ihan nasta mesta. Tunnelin päässä alkaa näkyä valoa ja tulevaisuus tuo varmasti enemmän kuin mitä menneisyys on tarjonnut. Katkeruus Palloliittoa kohtaan ei kuitenkaan laannu koskaan. (ottakaa nyt pellet edes TamU:lta lisenssi pois niin olisi edes jokin johdonmukaisuus toiminnassa ⁽⁷⁾)

AC Oulun kannattaminen on ehkä yhtä irrationaalista kuin Vasemmistoliiton äänestäminen, mutta ainakaan AC Oulu ei ole kuoleva seura.

Kaikkia päihin! •

Lähteet:

- 1 <http://www.acoulu.fi/otteluraportti/20110327/juuso-majavan-hattutemppu-siivitti-ac-oulu-jatkoon-suomen-cupissa>
- 2 Schwarzmantel, John (2008) Ideology and Politics. Sage Publications. London. 124-125.
- 3 Peters, B. Guy (2005) Institutional Theory in Political Science - the "New Institutionalism". Continuum. London. 25-30.
- 4 <http://www.sinitahdet.net/2010/aco/144-kausi-2007.html>
- 5 <http://kymppipaikka.fi/2011/03/16/inhimillisyyden-kahdet-kasvot-tapaus-ac-oulu-ja-axel-orrstrom/>
- 6 Peters 47
- 7 <http://www.aamulehti.fi/cs/Satellite/Urheilusahkeet/1194672451372/-artikkeli/tamu+seuran+liigalisenssi+ya+voimassa.html>

Muutama lisäys seksuaalisuuskeskusteluun

Teksti: Sebastian Koskinen

SEKSUAALISUUSKESKUSTELUN merkitys on korostunut jatkuvasti suomalaisessa arjessa, mikä on hyvä asia. Jo Alfred Kinsey osoitti 40- ja 50-lukujen Yhdysvalloissa, millaisessa itsepetoksessa maan kansalaiset elivät. Ennen Kinseyn raportteja yleinen usko oli se, että yhdysvaltalaiset ovat muutamaa poikkeusta lukuunottamatta sataprosenttisen heteroseksuaalista ja seksuaalisesti konservatiivista kansaa. Mutta mitä kävi WASP-Yhdysvalloille raporttien jälkeen? Kinseyn urauurtavat tutkimustulokset paljastivat huomattavalla tarkkuudella sen, että yhdysvaltalainen monokulttuuri oli kaikkea muuta kuin siisti ja siiveä. Bible belt -utopia yksiulotteisesta ihmisestä särkyi, ja Kinsey osoitti vaihtamisen ja itsepetoksen voiman tekemällä laajimman ja kiistanalaisimman tutkimustyön kuin koskaan aikaisemmin oli tehty. Tutkimus nosti Kinseyn kertaheitolla kansalaiskeskustelun keskelle ja toi tutkijalle paljon tunnustusta mutta myös paljon vihamiehiä. Sitten 60-luvulla seksuaalisuus tuli osaksi tavanomaisesta keskustelusta ja politiikasta, ensin Yhdysvalloissa ja lopulta muuallakin. Kinsey ei luonnollisestikaan keksinyt mitään uutta; hän yksinkertaisesti uskalsi rikkoa tabuja ja tutkia aihetta, joka kiistanalaisuutensa vuoksi oli jäänyt tutkimatta. Ihmisen seksuaalisuus sen sijaan on aina ollut samanlainen, ainoastaan sen ilmentymistä on voitu estää ja rohkaista eri kulttuureissa. Pyrin tässä tekstissä rationalisoimaan Suomessakin pinnalla olevaa keskustelua seksuaalisuudesta ja löytämään lopputuloksen, joka leikkaa niin uskonnollisen pelkistetyt sekä liberaalin ideologisen argumentoinnin terän. Seksuaalisuuden käyttäminen lyömäaseena on tarpeetonta, mutta toisaalta seksuaalisessa itsepetoksessa ja epätietoisuudessa eläminen ei sekään ole sopivaa, mikäli haluaa antaa johdonmukaisen kuvan itsestään ja toiminnastaan.

Lähtökohtaisesti olen sen yleisen ja nykyään kenties suositumman teorian kannalla, että ihmisen seksuaalisuus ei ole geneettisellä tasolla determinoitua, vaan seksuaalisuus muokkautuu epigeneettisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden yhteisvaikutuksesta. Epigeneettinen viittaa tässä siihen, etteivät ihmiset ole geneettisesti staattisia olentoja, jotka vain saavat tietyt geenit ja joutuvat pärjäämään niillä. Sen sijaan ihmisen noin 20 000 geeniä aktivoituvat ja passivoituvat niin kohdunaikaisessa kuin -jälkeisessäkin elämässä ympäristötekijöiden ja ravinnon vaikutuksesta. Kenties tunnetuin esimerkki epigeneettisestä vaikutuksesta on vuosien 1944-45 Alankomaiden nälänhätä ja sen seuraukset tuona aikana raskaana olevien naisten jälkeläisiin, mikä johtui natsien toiminnasta alueella. Myöhempien tutkimusten mukaan tuolloin raskaana olevien nälänhätä vaikutti epigeneettisellä tasolla näiden naisten jälkeläisiin, jotka sairastuivat myöhemmällä iällä keskimääräistä suuremmalla todennäköisyydellä diabetekseen, liikalihavuuteen sekä sydän- ja verisuonitauteihin. Syy tähän oli se, että alkio oli kohdussa "ohjelmoitunut" äidin välittämän informaation kautta käyttämään niukassa olevaa energiaa normaalia tehokkaammin. Kun toinen maailmansota ja sen mukana nälänhätä Alankomaissa päättyi, oli lopputulos se, että sota-aikana syntyneet lapset yksinkertaisesti käyttivät normaalimääräistä ravintoa liian tehokkaasti koh-

"Seksuaalisuuskeskustelun keskiössä on kysymys siitä, millainen kasvatus ja seksuaalisuus ovat suojelamisen ja opettamisen arvoisia. Piiloutuminen pyhien kirjojen taakse fyysikaalisia realiteetteja väheksyen ei ole tervettä, kuten ei ole myöskään se, että osa ihmisistä rajataan pysyvästi heteroseksuaalisuuden ulkopuolelle."

dunaikaisen epigeneettisen ohjelmoitumisen seurauksesta. Uusimmat tutkimustulokset paljastavat epigeneettikan vaikutuksen väkivaltaiseen käyttäytymiseen, masennukseen, lahjakkuuteen, syrjäytymiseen ja lukuisiin muihin poikkeamiin, joita perinteisesti on käsitelty asenteella "se on geeneissä". "Virheellinen" geeni ei itsessään aiheuta vielä mitään, ellei sitä aktivoivaa tekijää löydy ravinnosta tai ympäristöstä. Pallo palaa siis takaisin yhteiskunnalle, vastuu on jälleen ihmisen. Eugeniikan ja genetiikan masentavan fatalistiset implikaatiot eivät onneksi enää hallitse tiedemaailmaa; se ei ole geeneissä.

Seksuaalisuus on piirteinä vain yksi osa ihmistä, oli kyseessä sitten hetero-, homo-, tai transseksuaalisuus. Kukaan ei kuitenkaan ole syntymästään homo, hetero tai lesbo, vaikka jotkin geenit seksuaaliseen suuntautumiseen vaikuttaisivatkin. Näin ollen seksuaalisuus pelastuu toisaalta sairauksien ja epänormaaliuksien listoilta ja samalla myös erityisen suojelun tai tuomitsemisen agendalta. Suomalainen keskustelu on liikkunut ennen kaikkea fatalistisella tasolla: konservatiivit ja uskonnolliset ovat yrittäneet parantaa tätä "sairautta", liberaalit ja seksuaalivähemmistöt ovat vedonneet tähän "piirteeseen" ikään kuin ihonväriin tai sukupuoleen, ts. koska se on synnynnäistä eikä sille voi mitään, on se luonnollista ja pysyvää. Tällaiselle seksuaalisuuden staattiselle tituleeraamiselle on molempien osalta selvät syyt. Jos homous on sairaus, voidaan siitä parantua. Samalla se on sairautena negatiivinen, poikkeava ja sattumanvarainen – heteroseksuaalisuuden täydellinen vastakohta. Jos homous ei ole sairaus, vaan positiivinen ja luonnollinen ominaisuus, tulee sitä suojella ja vaalia kuten tällaisia ominaisuuksia yleensä. Toisin sanoen jotkut vain ovat homoja, toiset eivät. Mikään ei ole niin helppoa kuin iskeä ihmiseen leima ja määritellä tämä pysyvästi tietynlaiseksi. On totta, että molemmissa leireissä on myös niitä, jotka ymmärtävät seksuaalisuuden ennen kaikkea sosiaali-kulttuuriseksi ilmiöksi, ja jatkossa keskityn vain tähän tulkintaan, sillä selvästikään tautidiagnoosilla eteneminen ei ole mielekäästä.

Kun tutkimme eri kulttuureja, huomaamme hyvin nopeasti, että seksuaalisuus ilmenee niissä lukuisilla eri tavoilla. Esimerkiksi Thaimaan theravada-buddhalaisuus tunnustaa kolmannen sukupuolen ja toisaalta buddhalaisuus ei myöskään mene yksityiskohtiin seksuaalisuuden määrittelyssä. Thaimaassa katoeyt, "lady-boy", ovatkin yleinen ilmiö, ja heitä on miesväestöstä arviolta

5-10%. Suhtautuminen tähän väestöön on jopa Thaimaan nurkkakuntaisimmillakin alueilla hyvin suopeaa, sillä ilmiötä pidetään luonnollisena. Toisen esimerkin tarjoavat alkuperäiskansat, esimerkiksi Tahiti, jonka seksuaalisen ilmapiirin poikkeuksellisuutta muun muassa kuvataiteilija Paul Gauguin kuvasi teoksissaan. Alkuperäiskansojen seksuaalisuutta on usein vääristelty, mutta on yleisesti tunnettua, että näiden kansojen käsitykset seksuaalisuudesta – sopivasta iästä, puolisoloiden määrästä, homoseksuaalisuudesta – poikkeavat huomattavasti länsimaiden käsityksistä. Polygamiset suhteet Saudi-Arabiassa, Salt Lake Cityssä ja muualla ovat jälleen esimerkki seksuaalisuuden kirjosta. Luettelointia voisi tietysti jatkaa lähes loputtomiin, mutta se ei ole tässä tarpeen. Tärkeää on huomata se, että nimenomaan kulttuuri ja myös uskonto määrittelevät sopivan seksuaalisuuden.

On selvää, että valtaosa suomalaisista on heteroita ja pitää itseään heteroina. Biologiselta kannalta syy heteroseksuaalisuudelle on selvä; seksuaalinen vietti – jonka päämäärä on lisääntyminen – on vahvin ihmistä ohjaava voima. Tässä mielessä heteroseksuaalisuus on luonnollista. Toiseksi tämän biologisen tosiasiain rinnalla elää sosio-kulttuurisia traditioita, joiden olemassaolon merkittävimpana syynä voidaan pitää tarvetta turvata lisääntyminen, lisääntymisen ihanne ja hyväksi koettu perhemalli. Heteroseksuaalisuutta ei toisin sanoen tarvitse erityisesti perustella. Miksi osa ihmisistä kuitenkin poikkeaa normista? On selvää, ettei lisääntyminen ole seksuaalisuuden ainoa tarkoitus. Nautinto, läheisyys ja himo ajavat myös ihmistä, eivätkä nämä ole sidoksissa heteroseksuaalisuuteen. Hetero- tai homoseksuaalisuus ovat tapoja olla, ja kuten muut tavat, voidaan näitä suosia tai sorsia. Liian lukuisat esimerkit heterosta, joka aloitti homosuhteen tai homosta, joka aloitti heterosuhteen osoittavat, ettei homous tai heterous ole sisäsyntyistä. On vielä hyvä lisätä, että heteroseksuaalisuus-homoseksuaalisuus on vain yksi asteikko seksuaalisuudessa, ja pitäisikin puhua seksuaalisuudesta yleensä. Esimerkit polygamiasta, asexuaalisuudesta tai transseksuaalisuudesta osoittavat, että seksuaalisuus ilmenee monella tasolla.

Mitä siis esimerkiksi Suomessa oikeastaan tapahtuu, kun eri näkemykset ottavat yhteen niin poliittisella kuin uskonnollisellakin tasolla? Jos seksuaalisuus ei ole kiveen hakattua – kuten olen tässä yrittänyt osoittaa ja mitä myös useimmat tutkimukset tukevat –, on suomalaisessa keskustelussa kyse yksinkertaisesti ideologisesta kamppailusta. Se, mikä nähdään perinteisenä ja konservatiivisena mallina (monogaminen heterosuhde) löytää entistä enemmän haastajia seksuaalisesti "vapautuneempien" joukosta. Sitä tuskin tarvitsee erikseen perustella, että jokaisen kansalaisen tulee saada

samat oikeudet lain edessä seksuaalisista taipumuksistaan huolimatta ja tulla kohdelluksi ennen kaikkea ihmisenä. Tämän useimmat suomalaiset onneksi nykyään ymmärtävät ja hyväksyvät. Kyse ei olekaan tästä, vaan siitä, että tällainen passiivinen tukeminen ei itse asiassa ole tasa-arvoistavaa ja avarakatseista suhtautumista seksuaalisuuteen – ainakaan kasvavan väestönosan mielestä. Tästä pääsenkin oikeastaan koko tekstin keskeisimpään osaan.

Jo Aristoteleen mukaan johdonmukainen, älykäs ja rehellinen ihminen pyrkii tuomaan ajatuksensa, puheensa ja tekonsa täydelliseen harmoniaan. Sama ajatus löytyy hindulaisuudesta (manasa, vacha, karmana), kristinuskosta ja ylipäänsä kaikesta vakuuttavasta filosofiasta. Miksi tämä periaate on niin tärkeä? Filosofiasa puhutaan teonfilosofiasta, joka käsittelee teon syitä, seurauksia ja sitä, mitä ihminen oikeastaan tahtoo ja miten tämä tahto näkyy teoissa. Jos kuvittelemme ihmisen, jonka ajatukset eivät näy hänen puheessaan ja jonka puhe ei ole harmoniassa hänen tekojensa kanssa, voimme päätyä muutamaa eri lopputulokseen. On mahdollista, ettei henkilö tiedä, mitä hän tahtoo. Tämä voi johtua hulluudesta, huumausaineista tai olla tarkoituksenmukaista. Lopputulos on kuitenkin sellainen, jota tuskin moni haluaa. Yksi vaihtoehto on se, ettei henkilö kiinnosta se, että hän esimerkiksi lupaa jotain, mutta toimii lupauksensa vastaisesti. Tällainen henkilö siis valehtelee eikä pyri totuuteen. Lopulta on tietysti mahdollista, että rohkeuden puute estää henkilöä viemästä tekonsa loppuun. Teko siis koostuu kolmesta vaiheesta: ajatuksesta, puheesta ja teosta. Puhe (tai kirjoittaminen) on itse asiassa ajattelua ääneen, mutta on mainitsemisen arvoinen, koska monet ihmiset tunnetaan puheistaan, ei teoistaan. Jo psykologisen integriteetin ja mielen terveyden vuoksi on tärkeää, ettei yksilö valehtelee itselleen vaan toimii johdonmukaisesti. Toimivatko ihmiset seksuaalisuutensa suhteen johdonmukaisesti? Väitän että eivät.

Johdonmukaista on olla konservatiivi ja elää sen mukaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että hyväksyy poikkeavan seksuaalisuuden, muttei varsinaisesti toteuta sitä. Nimittäin jos henkilö antaa ymmärtää, että kaikenlainen seksuaalisuus ja seksuaalisten kokemusten kerääminen on suotavaa, tulisi hänen edellä mainitun harmonian säilyttämiseksi viedä teko loppuun, siis pelkän puheen lisäksi myös aktiivisesti toteuttaa laajasti seksuaalisuuttaan: kasvatuksessa ja omassa toiminnassaan. Johdonmukaista ei siis ole olla ihminen, joka on sateenkaari liikkeen aallonharjalla puheineen, muttei koskaan tekoineen. Tekeminen ja tekemättä jättäminen ovat aina vahvin merkki yksilön tahdosta ja suhteesta seksuaalisuuteen juuri tekeminen määrittelee henkilön position. Jos joku siis toteaa, että kaikenlainen seksuaalisuus on tasapuolisesti tervet-

män toteamuksen mukaisesti. Jos hän ei toimi, hän ei oikeasti ole tätä mieltä. Konservatiivien ja avoimesti homoseksuaalisten toiminnalle on helppo nostaa hattua, koska heidän toiminnassaan ilmenee johdonmukaisuus. Samaa on vaikea sanoa niistä ihmisistä, jotka syystä tai toisesta tahtovat olla osa avant-garden terävää kärkeä, mutta joiden toiminta jää oikeastaan konservatiiviselle tasolle. Seksuaalisuuskeskustelu on kahden vallitsevan ideologian, seksuaalisen konservatismiin ja liberalismiin, konfliktin lopputulos. Sellaisena se ei poikkea mitenkään muusta ideologisesta keskustelusta. Heterot tai homot eivät ole katoava ja suojelua tarvitseva luonnonvara, eikä ihminen ole pysyvästi ja välttämättä jompi kumpi.

Mikä siis on ongelma? Miksi vaivautua kirjoittamaan tämä teksti aiheesta? Erilaisissa vähemmistöliikkeissä – mm. eläinoikeusliikkeessä – itsekin toimineena olen törmännyt siihen, että mukana on aina ihmisiä, jotka konformismin hengessä ovat inessä mutta jotka eivät tosiasiaassa tuo liikkeelle yhtään mitään. Eivät niille, jotka ovat puolesta eivätkä niille, jotka ovat vastaan. Suomen seksuaalisuuskeskustelussa tilanne on aivan sama. Ryhmiä on oikeastaan neljä: Ensimmäinen ryhmä ei voi sietää mitään vieraita tapoja, ei siis myös muiden ihmisten kohdalla. Nämä ihmiset eivät ole valmiita antamaan vähemmistöille mitään oikeuksia. Toinen ryhmä myöntää rehellisesti konservatiivisuutensa, mutta ymmärtää, ettei toisten oleminen ole itseltä pois. Tämä ryhmä on valmis nostamaan seksuaalivähemmistöjen oikeudet enemmistön tasolle. Kolmas ryhmä on profiloitunut uuden ajattelun edistäjänä ja puhuu laajan seksuaalikäsityksen (käytännössä bi-seksuaalisuuden) puolesta. Ryhmä ajaa edellisen tavoin vähemmistöille samoja oikeuksia, mutta samalla myös elää ideologiansa mukaisesti; toteuttaen käytännön elämässä uutta seksuaalisuutta. Viimeinen ryhmä koostuu ihmisistä, jotka haluaisivat syystä tai toisesta kuulua kolmanteen ryhmään, mutta eivät tähän tekotasolla kykene. Ryhmä ajaa kahden edellisen tavoin vähemmistöjen oikeuksia ja antaa sen kuvan, että he itse asiassa ovat omaksuneet laajan seksuaalisuuskäsityksen. Keskityn vielä lyhyesti tähän viimeiseen ryhmään.

Saatan olla näkemykseni kanssa yksin, mutta uskon siihen, joten tahdon antaa esimerkin. Jos henkilöltä kysytään tukeeko tämä kannabiksen käyttöä, siis pitää sitä positiivisena, harjoittamisen arvoisena ja suositeltavana asiana, ja henkilö vastaa että kyllä, niin eikö tästä vastauksesta tulisi edellä mainitun teonfilosofian teorian mukaan seurata, että henkilö myös polttaisi kannabista? Jos vastaus on kyllä, mutta henkilö ei missään olosuhteissa suostu koskaan polttamaan kannabista, niin on syytä epäillä, ettei henkilö pidä kannabiksen polttamista hyvänä asiana. Samalla metodilla voidaan uudestaan ja uudestaan paljastaa ihmisen todellinen tahto asiassa kuin asiassa. Pelkkä "kyllä"-vastaus luokittelee henkilön passiiviseksi tukijaksi, toisin sanoen henkilö sietää asiaa, muttei koskaan tekisi sitä itse. Henkilö ei siis juuri arvosta asiaa, koska arvostamisen tulisi johtaa ilman muuta tekemiseen. Edellisen kappaleen viimeisenä mainittu ryhmä sortuu juuri tähän epäloogisuuteen. Ryhmä on äänekäs, avaramielinen ja moderni, mutta tämä ei näy mitenkään teoissa. Kuitenkin juuri tämän ryhmän – tai kolmannen ryhmän, varsinaisesti vapautuneen – status on sellainen, johon tulisi kasvavan näkemyksen mukaan pyrkiä. Itsensä asettaminen toiseen ryhmään, konservatiivisiin, on yhä enemmän ja enemmän sosiaalinen itsemurha. Siis siitä huolimatta, että

tämä ryhmä sentään toimii johdonmukaisesti. Jos tekeminen on hyve ja yksilön tahdon osoittaja, ovat uskottavat vaihtoehdot toinen ja kolmas ryhmä. Ensimmäinen ryhmä on toki johdonmukainen, mutta sortuu sellaisiin epäinhimillisyyksiin, ettei siihen kuulumista voida pitää hyvänä asiana. Viimeinen ryhmä sen sijaan on pelkkää bluffia, konformistin päätepesti.

Kun jäljelle jäävät toinen ja kolmas ryhmä, on aiheesta helpompi keskustella. Kun yleinen näkemys on se, ettei kukaan ole syntymästään homo tai hetero, vaan että seksuaalisuus rakentuu elämän aikana, voidaan todeta, että merkittävin tekijä on ympäröivä kulttuuri. Seksuaalisuus palautuu siis kysymykseen siitä, millaista kulttuuria ihmiset haluavat rakentaa. Jo tekstin alkuvaiheessa nostin vain muutamia esimerkkejä kulttuureista, jotka ovat valinneet toisenlaisen suunnan. Kulttuurin suurin yksittäinen seksuaalisuuden määrittäjä on uskonto. Esimerkiksi Suomessa kristillisyys määrittelee sopivan suhteen monogamiseksi heterosuhteeksi. Tämä on ideologinen väite, uskomus siitä, mikä on hyvää. Liberaalien määritelmä on jotakuinkin: "Se, mikä sinusta tuntuu hyvältä". Tämäkin on ideologinen väite, uskomus siitä, mikä on hyvää. Kun molemmat osapuolet on tuotu samalle tasolle, kun molempien sijainti on joko yhtä hyvä tai yhtä huono, voidaan asiasta keskustella sivistyneesti. Kyse seksuaalisuudesta ei tule siis lähellekään ihonväriä, sukupuolta tai jotain muuta ominaisuutta, joka määrittyy jo syntymästä. Varianssia on tietysti ihmisten välillä; jotkut syntyvät väärään sukupuoleen. Keskustelu seksuaalisuudesta ei kuitenkaan liiku vain harvinaisten oireyhtymien reunoilla. Sen keskiössä on kysymys siitä, millainen kasvatus ja seksuaalisuus ovat suojelemisen ja opettamisen arvoisia. Piiloutuminen pyhien kirjojen taakse fyysikaalisia realiteetteja väheksyen ei ole tervettä, kuten ei ole myöskään se, että osa ihmisistä rajataan pysyvästi heteroseksuaalisuuden ulkopuolelle. Olemme kaikki seksuaalisia samalla tavalla, kunnes rajaamme teoilla, siis valinnoilla, seksuaalisuutemme – syystä tai toisesta.

Pysyvä kantani keskusteluun on se, että yksilön arvot ja uskomukset määrittelevät ennen kaikkea sen, kuinka hän seksuaalisuuttaan ilmentää. Seksuaalisuus rakentuu usealla tasolla – aina geneettisestä uskonnolliseen –, mutta tässäkin kysymyksessä mikään ei ole lopullista. Vasta tämän myöntäminen voi johtaa johdonmukaiseen toimintaan, tai muuten olemme edelleen tilanteessa, jossa meillä on homoja, satunnaisesti homostelevia, heteroita, satunnaisesti heteroksi heittäytyviä homoja jne. Ylipäänsä seksuaalisuuden kirjo puhuu ambivalentista ilmiöstä, ei siitä, että kyseessä on kahtiajako. Tämän ymmärtäminen palauttaa keskustelun paikalleen ja tuo esiin sen, että kyseessä on ennen kaikkea arvoihin pohjautuva keskustelu, jonka ääripäitä ovat maltillinen ja lähes puhtaasti biologisiin syihin nojaava heteroseksuaalisuus ja toisaalta muut vaihtoehdot, joiden asema ankkuroituu yleensä olemiseen, nautintoon ja tapaan. Tärkeää on johdonmukaisuus ja se, että ymmärtää mistä seksuaalisuudessa on kyse. Mistä siis tietää oman suuntautumisen? Siitä, miten toimii, sillä toiminta selittää parhaiten olemuksen. Rehelliset vaihtoehdot ovat konservatismi tai liberalismi, teot oman kannan paras osoittaja. •

Erikokoisia juhlahuoneistoja
 Ei erillistä tilavuokraa
 Erinomainen ruoka
 Perhejuhlat, kokoukset, yritysjuhlat,
 karonkat, sauna

**Herkullista ja edullista iltapalaa sitseihin
 ja muihin opiskelijatilaisuuksiin.
 Ruokalistamme löytyvät kotisivuiltamme.**

Puh. 2511122, 0400-487167

turun.upseerikerho@kolumbus.fi
 www.turunupseerikerho.fi

TURUN UPSEERIKERHO r.y.
 tilausravintola

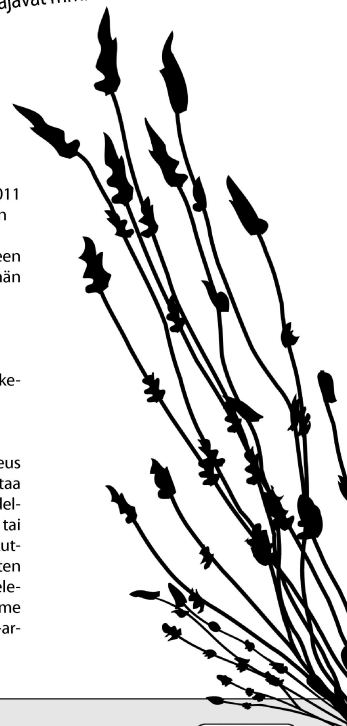
Vänrikinkatu 4
 20500 Turku

Opiskelijan ääni

demarinuoret ja demariopiskelijat ajavat mm. seuraavia asioita:

- Opintotuki on päivitettävä vuoden 2011 tasolle. Se on myös sidottava indeksiin
- Maksuton koulutus on säilytettävä
- Opiskelijoiden henkiseen ja fyysiseen jaksamiseen on kiinnitettävä enemmän huomiota
- Julkista liikennettä on kehitettävä ja lippujen hintojen oltava kannustavia suhteessa autoiluun
- Jokaiselle nuorelle on taattava opiskelu/harjoittelu/työpaikka

Jokaisella ihmisellä on oltava oikeus tehdä työtä, asua, rakastaa, perustaa perhe ja opiskella riippumatta taloudellisesta asemasta, etnisestä taustasta tai seksuaalisuudesta. Jokainen voi vaikuttaa omassa arkipäivässään ja parhaiten se käy yhdessä samalla tavalla ajattelevien ihmisten kanssa. Yhdessä pyrimme kohti oikeudenmukaisempaa ja tasa-arvoisempaa yhteiskuntaa.

**DEMARI
 NUORET**

WWW.LOUNAISSUOMENDEMARINUORET.FI
 WWW.TOSY.FI

Poliittista realismia on kuulua liittoon jo opiskeluaikana

Ritarin tarina

Teksti: Antti Laine

*I feel that life is bent on dividing us
And I am frightened of being left without you
I know perhaps you'll make me suffer*

Kappaleesta "L'ultimo amore", "Viimeinen rakkaus", sanoittanut
Silvio Berlusconi & Mariano Apicella ⁽¹⁾

KERROTAAN että Silvio Berlusconi on tapana tuskan hetkinä kirjoittaa rakkauslauluja. Silloin hän saattaa palata 1960-luvun alkuun, aikoihin jolloin hän viihdytti ihmisiä herkkänä trubaduurina Välimeren risteilyillä. Trubaduurista kasvoi seuraavan puolen vuosisadan aikana Euroopan rikkain mies. Hän sai kunniakkaan liikanimen Il Cavaliere, Ritari. Se ei riittänyt. Berlusconi päätti lähteä politiikkaan, missä hän on monien kauhuksi ja hämmästykseksi yhä edelleen menestyksekkäästi mukana. Miten Silvio onnistui tässä kaikessa?

Silvio rakentajana

Italia on leimallisesti nurkkapatrioottien luvattu maa, vaikka sen "Risorgimentosta", yhdistymisestä, on kulunut jo 150 vuotta. Niinpä Silvio Berlusconiä ei voisi ymmärtää, ellei tiedä hänen olevan Milanon kasvatti. Milano, Italian "moraalinen pääkaupunki", on aina ollut maan talouskasvun veturi, paikka jossa yökerhot kiiltävät, kokaiini virtaa ja muoti sekä design määräävät muun maailman tahdin. Milano on dynaaminen finanssikaupunki toisin kuin katolisen kirkon ja byrokraattien asuttama vanhakantainen Rooma.

"Virkamiehet ja
tuomarit -
Berlusconin
todelliset
viholliset alusta
alkaen"

Berlusconi kävi 11–18-vuotiaana katolisten pappien ylläpitämää Sant’Ambrogion sisäoppilaitosta. Kerrotaan kuitenkin, että jo tällöin hänen halunsa olivat rahanteossa eivätkä rukouksissa. Nuoresta Berluconista ei olisi tuleva silloisen Italian mahtipuolueen, kristillisdemokraattien miestä. Hän lähti pian jatkamaan opiskeluaan Milanon yliopistoon pääaineenaan oikeustiede. Valmistuessaan yliopistosta vuonna 1961 nuorella Berlusconiolla oli edessään hurjaan talouskasvuun hurautanut Italia.

Talouskasvu, muuttoliike köyhästä Etelä-Italiasta pohjoiseen ja vaurastuva keskiluokka loivat loistavan markkinaraon rakennus- ja asuntotoiminnalle. Berlusconi haistoi tämän raon, mutta häneltä puuttui pääoma. 1960-luvun Milanossa Berlusconi joutuikin aluksi kerjäläisen ja suostuttelijan rooliin, jossa hän osoitti omaleimaisen periksi antamattomuutensa. Seuraavina vuosina Berlusconiin ympärille kerääntyi hänen luotettujen miestensä piiri. Samalla rakennusurakat alkoivat poikia rahaa ja raha valtaa. 10 000 ihmiselle rakennutettu asuinalue Milano 2 teki viimeistään Berlusconiasta yhden maan merkittävimmistä liikemiehistä.

Milano 2:n kohtaamat byrokraattiset vaikeudet saivat Berlusconiin myös ensi kertaa ottamaan kantaa politiikkaan. Hänen mukaansa kaiken takana olivat kateelliset, kommunistiset, virkamiehet. Kun epäilyksiä nousi siitä, että Berlusconi sai rakennusprojekteihin rahoitusta Sisilian Cosa Nostralta, löysi Silvio myös toisen kohteen vihalleen, Italian oikeuslaitoksen. Virkamiehet ja tuomarit – Berlusconiin todelliset viholliset alusta alkaen.

Silvion imperiumi

Vuonna 1978 Berlusconi otti elämänsä toisen merkittävän askeleen. Hän perusti lähipiirinsä avulla Fininvestin (Finanzinaria Investimento), jonka johtotähtenä tulisi toimimaan mediayhtymä Mediaset. Mediasetin alaisuuteen liitettiin pian tukku paikallisia tv-kanavia ja vuonna 1980 Canale 5 laajeni koko Italiaan. Siitä tuli saapasmaan ensimmäinen kaupallinen tv-kanava. Tavoite oli kirkas: rikkoa Italian yleisradio RAI:n valtasema, tarjota kansalle kunnianhimoinen ja nuorekas medianava, jonka perusvire olisi amerikkalaisessa viihteessä. Huudahdus ”Non e la RAI!” upposi siihen kansanosaan, joka oli kyllästynyt kristillisdemokraattien ja kommunistien hallinnoimaan yleisradioon. Entinen RAI lopetti lähetyksensä klo 23:00 illalla, eikä panostanut juuri viihteeseen.

Jos Berlusconi olikin törmännyt byrokraatian rakennusprojektiensa kanssa, oli hänen mediahankkeitaan vastassa huomattavasti suurempi poliittinen paine. Kommunisteja ja kristillisdemokraatteja vastaan Berlusconi tarvitsi vahvan liittolaisen. Sellaisen hän löysi Bettino Craxista, joka toimi vuosina 1976–93 Italian sosialistisen puolueen, PSI:n, puheenjohtajana. Vaikka PSI:n tunnuksessa komeilivat sirppi ja vasara, johtivat puoluetta pragmaattiset antikommunistit. Noustuaan pääministeriksi Craxi otti asiakseen suojata Berlusconiin selustan. Tuloillaan olleet medialait, jotka olisivat torpanneet Berlusconiin hankkeen, sysättiin syrjään. Samalla Craxi uskoi hyötyvänsä Berlusconiasta yhtä lailla kuin tämä hänestä. Epäpyhä allianssi vahvistettiin viimeistään 1984, kun Craxista kruunattiin Berlusconiin tyttären Barbaran kummisetä.

Berlusconiin mediatalo kasvoi kiihtyvällä tahdilla läpi 1980-luvun. Siihen liitettiin lisää televisiokanavia ulkomailta asti ja pian myös Italian suurin kustantamo Mondadori. Italialaiset rakastuivat televisioonsa yhä syvemmin. Katsojaluvut ja tv:n edessä vietetty aika nousivat kohisten. Paperinen media jäi lopullisesti jälkeen televisiosta italialaisessa mediakilpailussa. Berlusconi oli yksiselitteisesti iskenyt nykypäivän kultasuoneen. Hänen Midaan kosketuksensa osui

seuraavaksi alamaissa olleeseen jalkapallon mahtiseuraan AC Milaniin. Kesäkuussa 1986 Wagnerin Valkyrioiden soidessa Berlusconi saapui helikopterilla Milanin kotistadionille. Spektakkelikertoi, mitä tuleman piti. Valtavia taloudellisia panostuksia seurasi nopeasti AC Milanin nousu takaisin eurooppalaisen jalkapallon aateliin.

Yksityiselämäkin luisti: Berlusconiolla oli tiivis perhe ja lapset. Niinpä 1990-luvulle tultaessa näytti siltä, että miljardööri Silvio Berlusconi saattaisi ottaa rauhallisemmin. Kävi kuitenkin päinvastoin.

Forza Italia!

Vuonna 1992 italialaisessa politiikassa alkoi tapahtua. Ensin perinteiset puolueet kärsivät vaaleissa tappion, sitten maassa, jossa lakien kiertäminen on oma taiteenlajinsa, ryhdyttiin toimiin rakenteellista korruptiota vastaan muutamien urhoollisten tuomarien ja syyttäjien toimesta. Italialaisille selvisi, miten syvää ja moraalitonta erityisesti kristillisdemokraattien ja jo aiemmin mainitun PSI:n korruptio oli ollut. Media parkkeerasi Milanon syyttäjänviraston eteen vuodeksi, kun korkea-arvoisia poliitikkoja ja liikemiehiä tuotiin kuulusteltavaksi ja vietiin telkien taakse. Useat tekivät häpäistynä itsemurhan. Berlusconiin suosikkimies Bettino Craxi paljastui poikkeuksellisen mädäksi omenaksi. Hän ei jäänyt odottamaan omaa vuoroaan, vaan pakeni koko kansan viha niskassaan Tunisiaan, missä vietti diktaattori Ben-Alin suojissa lopun elämänsä.

Berlusconi seurasi ”Mani Pulite”, ”Puhtaat kädet”-prosessia huolestuneena. Ennen kaikkea hän näytti menettävän kaikki poliittiset turvaverkostonsa. Jäljellä oli enää entisiä kommunisteja, jotka vaihtoivat Neuvostoliiton romahdettua puolueensa nimen ”Demokraattiseksi vasemmistoksi”. Se oli länsimaailman suurimman kommunistipuolueen loppu, mutta monet vasemmistolaiset odottivat vuoden 1994 vaaleja innolla. Näytti siltä, että kristillisdemokraattien, pienten keskustapuolueiden ja sosialistien totaalinen rappio ja poistuminen puoluekentältä tulisi satamaan vasemmiston laariin.

Puoli vuotta ennen vaaleja Berlusconi kutsui kokoon lähipiirinsä. Heille hän kertoi haluavansa politiikkaan. Ensimmäistä kertaa hänen arviointikykyään epäiltiin. Berlusconi oli kuitenkin päätöksensä tehnyt. Tammikuuhun 1994 mennessä Berlusconi oli rakentanut kuin tyhjästä itselleen puolueen, joka sai Italian jalkapallomaajoukkueen kannatushuudon mukaan nimen ”Forza Italia”, ”Eteenpäin Italia”.

”Forza Italia” singahti saman tien gallupien kärkeen. Se liittoutui uusfasistien salonkikelpoisen version Alleanza Nazionalen sekä ”Pohjoisen Liigan” Lega Nordin kanssa. Vaaleissa Berlusconiin persoonaan nojannut keskustaoikeistolainen blokki otti merkittävän voiton. Voitto ei ollut selvä vain äänestyspaikoilla, vaan myös mediassa, johon Berlusconi latoi kaiken voimansa. Massiivinen tv-kampanja herätti kristillisdemokraattien tuhosta hätääntyneet porvarit, mutta vaikutti luultavasti paljon myös liikkuviin äänestäjiin.

Berlusconiin ensimmäinen pääministerikausi jäi lyhyeksi farssiksi. Hänen yrityksensä yhdistää keskusvaltaan luottaneet äärioikeistolaiset nationalistit ja Pohjois-Italian itsenäisyydestä pauhanneet ”leghistit” oli tuomittu epäonnistumaan. Hallitus kaatui ennätyksellisesti puolessa vuodessa. Samalla ”Mani Pulite”-prosessi läheni uhkaavasti Silviota itseään. Yhä epäilyttävämpiä tietoja alkoi liikkua Fininvestin mafiarahasta, veronkierrosta ja korruptiosta. Berlusconiin tähti lähti laskuun. Romano Prodin johtama vasemmisto ottikin niskalenkin keskustaoikeistosta vuoden 1996 vaaleissa ja huokasi helpotuksesta. Monet luulivat, että Berlusconiasta oli päästy eroon.

Silvion toinen tuleminen

Vasemmisto vietti seuraavat neljä vuotta hallituksessa, Berlusconi oppositiossa ja oikeussaleissa. Hänen onnekseen italialaiset alkoivat itse uupua ”Mani pulite”-prosessiin. Sen katsottiin menneen liian pitkälle. Maan moraalinen ilmapiiri muuttui hyökkäävästä puolustusvoittoiseksi, sellaiseksi jossa poliittisen kämminnän annettiin palata kulisseihiin.

Helpolla Berlusconi ei kuitenkaan selvinnyt käynnistyneistä oikeudenkäynneistä. Kolme kertaa Berlusconi tuomittiin ensimmäisessä oikeusasteessa vankeuteen. Syynä olivat talouspoliisin lahjonta, vaalirahoituksen laittomuudet ja tilinpidon vääristely. Tarvittaessa Berlusconi sai lähipiiristään tarvitsemansa avun. Kävi esimerkiksi niin, että Silvion veli Paolo otti kantaakseen talouspoliisin lahjonnasta saadut tuomiot. Suurin syy sille, miksei Berlusconiä koskaan saatu vankilaan oli (ja on) kuitenkin hänen lakimiesarmeijansa kyky venyttää oikeudenkäyntejä useiden valitusten kautta niin pitkälle, että syytteet joko vanhenivat tai todettiin riittämättömiksi.

Berlusconiin nuollessa haavojaan oppositiossa hallitsivat Italiaa siis keskustavasemmistolaiset hallitukset. Niiden perusvire oli yleiseurooppalaiseen tapaan Tony Blairin osoittaman ”Kolmannen tien” mukainen. Vanhojen kommunistien muuntuminen markkinataloutta halaaviksi haaleanpunaisiksi demareiksi oli suorastaan hämmästyttävän nopea. Ne tekivät samalla vakavan virheen aliarvioidessaan Berlusconiin. 1990-luvun lopussa vasemmistolla oli käsissään kaikki avaimet Berlusconiin tv-imperiumin kahlitsemiseksi ja tiukempien korruption vastaisten toimien aloittamiseksi. Mitään ei tapahtunut, ei ainakaan verrattuna Ranskaan ja Saksaan, missä Jacques Chirac ja Helmut Kohl saivat korruptiosyytöksien vuoksi peräänsä yhtenäisen vasemmiston.

Vuoden 2001 vaaleissa Berlusconi palasi parrasvaloihin. Keskustaoikeisto sai nyt toisen mahdollisuuden Silvion johtamana. Itsevarma Berlusconi teki suositussa tv-ohjelmassa ”Porta a Porta” viisikohtaisen sopimuksen Italian kansan kanssa. ⁽²⁾ Hän ilmoitti eroavansa, mikäli tavoitteet eivät toteudu. Vain tavoite minimieläkkeistä toteutui, mutta kaikkien odotusten vastaisesti hallitus pysyi kasassa täyden kauden. Näinä vuosina Berlusconi nousi koko Euroopan tietoisuuteen. Yleensä syyt olivat vähemmän mairittelevia, kyse oli lähinnä Berlusconiin liitetystä korruptiosta tai miehen omista sammakkokommenteista.

Vuoden 2006 vaalikamppailu oli Italiassa äärimmäisen likainen ja kuluttava. Romano Prodin johtama keskustavasemmisto yhdistyi Berlusconiä vastaan ja saavutti niukan voiton. Berlusconiin kerrottiin olleen tämän jälkeen hermoromahduksen partaalla. Hän tituleerasi itseään politiikan Jeesukseksi. Vasemmistoa arvostellessaan Berlusconi otti

asiakseen kertoilla mm. tarinoita Maon Kiinasta ja varoittaa, että ”kommunistit syövät lapsia”. ^(3, 4)

Vapauden kansan johtajana

Prodin hallituskausi oli pettymys niille, jotka odottivat asioiden muuttuvan. Minimaalinen 0,1% vaalivoitto tarkoitti sitä, ettei mihinkään suuriin uudistuksiin pystytty tilanteessa, jossa piti miellyttää toisaalta äärivasemmistoa, toisaalta katolisia keskustapuolueita. Prodi luovutti eronpyyntönsä kahden vuoden nuorallatanssin jälkeen.

Vuoden 2008 välivaaleja varten Berlusconi kokosi uuden puolueen, joka sai mahtipontisen nimen Il Popolo della Liberta (Vapauden kansa). Yhdessä Lega Nordin kanssa se saavutti murskavoiton vasemmistosta. Moni perusteli Berlusconiin äänestämistä sillä, että vain tällä oli edellytykset koota toimintakykyinen ja vahva hallitus. Seuraavat vuodet ovat näyttäneet, ettei tämä pidäkään paikkaansa. Berlusconiin entinen liittolainen ja Alleanza Nazionalen karismaattinen puheenjohtaja Gianfranco Fini oli ensimmäinen merkittävä Silvion lähipiirin selkäänpuukottaja, kun hän jätti hallituksen viime vuonna. Berlusconiin valta on pitkälti Lega Nordilta ostettua, jolloin hintana ovat myönnytykset pohjoisitalialaisille maakunnille. Niiden itsemääräämisoikeudet kasvavat, mutta Italia on pysähdyksissä. ⁽⁵⁾

Silvion joutsenlaulu?

”Luulin nähneeni jo paljon, mutta en tätä: 20 tyttöä vain yhtä miestä varten. Muilla miehillä ei ollut juhliissa mitään sanomista. Oli vain yksi mies, jolla oli oikeus paritella: pääministeri.” ⁽⁶⁾

– Patrizia D’Addario, Berlusconiin maksama ”seuralaisnainen”, kertoo ns. ”Bunga Bunga” juhlista

Kaatuuko Berlusconi lopulta suurimpaan rakkauteensa, naisiin? 12:sta talousrikoksiin ja lahjontaan liittyneen oikeudenkäynnin jälkeen Berlusconi haastetaan tänä keväänä uudelta suunnalta. Pääministerin saamat syytteet seksin ostamisesta useilta nuorilta, jopa alaikäisiltä prostituoiduilta, ovat vakava paikka. Vatikaani, joka on perinteisesti tukenut seksuaalivähemmistöihin, ehkäisyyn ja aborttiin penseästi suhtautuvaa Berlusconiä menetti hermonsä jo aiemmin. Italian konservatiivipiireissä laskeskellaan, meneekö mukana katolisten ääniä laajemminkin. Erityisesti huolta on herättänyt Berlusconiin ydinkannattajien, kotiäitien, suhtautuminen tilanteeseen.

Berlusconiin oma, kauneusleikkauksien läpi käynyt virne ei kuitenkaan tunnu hyytyvän. Hän on luvannut puhdistaa maineensa koko Italian kansan edessä. Puhdistessaan omaa mainettaan pitäisi pääministerin pelastaa Italian uppoava valtiontalous. Toistaiseksi Berlusconiin uudistukset ovat johtaneet lähinnä repiviin yhteenottoihin ammattijärjestöjen ja yliopistojen kanssa. Hänen yrityksensä olla Italian Ronald Reagan ei ole onnistunut.

Il Cavaliere luottaa sokeasti populismin sävyttämään uusliberalismiin. Berlusconiin ohjenuora on Italian yhdistymisen tunnuslause ”fare da se”. Se merkitsee individualismia ja vapautta valtiosta, byrokratiasta sekä virkamiehistä. Huomionarvoista on, ettei Berlusconiin suhtautuminen demokratiaan ole lainkaan niin palavaa kuin ”vapauteen”. Berlusconiä ei ole silti Mussoliniksi. Parempia vertailukohtia ovat Thaksin Shinawatra tai Rupert Murdoch, miehet joista ensin mainittu populistisi pääsi Thaimaan johtoon omien tv-kanaviensa tuella ja toinen, jonka mediaimperiumi oli ratkaisevalla tavalla nostamassa Margaret Thatcheria Ison-Britannian pääministeriksi 1980-luvulla.

Lopuksi saattaa olla parasta palata ”L’ultimo amore” sanoihin. Ne voisivat yhtä hyvin kertoa italialaisten ja Silvio Berlusconiin suhteesta. Kumpikaan ei osaa päästää irti, vaikka kipeää tekee. •

"Kaatuuko Berlusconi lopulta suurimpaan rakkauteensa, naisiin?"

ANNA POLITIIKKASI NÄKYÄ

Varsinais-Suomen Keskustanuoret

Linnankatu 21 B 35, Turku
toiminnanjohtaja Petri Ahola
044 5322 332
varsinais-suomi@keskustanuoret.fi
www.keskustanuoret.fi/varsinais-suomi

Turun Keskustaopiskelijat

YO-talo B, 2. kerros
puheenjohtaja Marjaana Hoikkala
040 7367 524
kmhoik@utu.fi
www.turunkeskustaopiskelijat.net

Lähteet:

Gingborg P. (2005) Silvio Berlusconi – Television, Power and Patrimony. Verso: Lontoo.

1. <http://news.bbc.co.uk/2/hi/7581952.stm>
2. <http://www.youtube.com/watch?v=JIcSlkWWCtg&feature=related>
3. <http://news.bbc.co.uk/2/hi/3041288.stm>
4. <http://www.youtube.com/watch?v=vrop7qhLKj0>
5. <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/italy/7919481/Silvio-Berlusconi-loses-parliamentary-majority-as-Fini-leaves-party.html>
6. http://www.mtv3.fi/uutiset/ulkomaat.shtml/ar_kistot/ulkomaat/2009/11/1003771

Nykyajan orjamarkkinat ja sen näkymättömät uhrin

Teksti: Virva Viljanen

Kontrolloituja, alistettuja ja pakotettuja naisia toimii prostituoituina Suomessa, mutta huomaako kukaan?

IHMISKAUPPA on erittäin vakava ja suora loukkaus ihmisarvoa vastaan. Siinä henkilö alistetaan seksuaaliselle tai taloudelliselle hyväksikäytölle moninaisilla kontrollointimekanismeilla rajoittaen tämän itsemääräämisoikeutta ja koskemattomuutta. Vaikka täsmällisiä lukuja ei ole, kansainväliset arviot ihmiskaupan uhrien määrästä liikkuvat miljoonissa vuosittain. Silti Suomi, sekä ihmiskaupan kauttakulku- että kohdemaana, kompuroi ihmiskaupan uhrien tunnistamisessa ja heidän oikeuksiensa toteuttamisessa. Erityisen huono tilanne näyttäisi olevan ihmiskaupan kautta prostituution päätyneillä naisilla, jotka kärsivät usein alisteisesta asemasta parittajiinsa tai salakuljettajiinsa nähden. Vaikka tyypillistä tapausta ei ole olemassakaan, riskiä tällaiseen seksuaaliseen hyväksikäyttöön lisää muun muassa naisten kasvava työttömyys, sukupuolten välinen palkkaero ja sosiaalisten turvaverkostojen puute. Kyse on siis Suomessa yhä suuremmasta ongelmasta. Seksuaalisen ihmiskaupan estämisen ja ehkäisemisen kannalta onkin keskeistä nimenomaan ihmiskaupan tunnistaminen eli se, mikä tulkitaan ihmiskaupaksi ja ketkä sen uhreiksi.

Ihmiskauppa kriminalisoitiin Suomessa vasta vuonna 2004, ja tältä osin lainsäädäntö noudattelee lähes identtisesti Euroopan unionin ja YK:n aikaisemmin viitoittamaa kansainvälistä linjaa. Suomen rikoslain (RL 25: 3, 3a) määritelmän mukaan ihmiskauppaan liittyy toisen ihmisen taloudellinen tai seksuaalinen hyväksikäyttö tai muu ihmisarvoa loukkaava kohtelu hyödyntäen tämän riippuvaista tai turvatonta tilaa tai erehdystä. Myös seksin osto ihmiskaupan uhrilta on Suomessa rangaistava rikos. Ihmiskaupan tunnusmerkistöön liittyy olennaisesti alistussuhde uhrin ja tekijän välillä, jolloin tekijä kontrolloi uhria esimerkiksi velkaannuttamalla tai uhkailemalla. Ihmiskaupaksi voidaan lukea muun muassa työperäinen tai seksuaalinen hyväksikäyttö, pakkoavioliitot, adoptiokauppa ja elinkauppa.

Ongelmana on kuitenkin lainsäädännöllisen tunnusmerkistön epämääräisyys, joka on johtanut tulkinnan ja soveltamisen vaikeuksiin. Tästä on seurannut, ettei ihmiskauppaa siis havaita poliisin esitutkinnassa, eikä tuomioistuimissa. Ylitarkastaja, OTT Venla Roth vähemmistövaltuutetun toimistosta

uskoo, että monia tapauksia jää ilman asianmukaista tunnistusta. ”Viranomaiset eivät tunnista ihmiskauppatapauksia. On oletettavaa, ettei käännysmenettelyissä tapauksia tunnisteta niin paljon kuin olisi syytä, ja rikosoikeusprosessissa tapaukset tunnistetaan usein muuksi rikollisuudeksi, kuten törkeäksi paritukseksi”, Roth kertoo.

Lainsäädännön epämääräisyys onkin johtanut rikosten luokittelemiseen ihmiskaupan läheisilmiöiksi. Tällaisia tunnusmerkistöltään samankaltaisia rikoksia ovat törkeä paritus, kiskonnantapainen työsyryntä sekä törkeä laiton maahantulon järjestäminen. Esimerkiksi ihmiskauppa-liitännäiseen prostituutioon on helposti sekoitettavissa törkeä paritus (RL 20:9a), jonka rikosoikeudellisessa määritelmässä esiintyy jopa lainsäädännöllistä päällekkäisyyttä. Törkeään paritukseen voi nimittäin kuulua myös väkivaltaa ja tarkoitus hyötyä paritettavasta henkilöstä huomattavia rahallisia summia.

Toinen syy ihmiskaupan näkymättömyyteen on ihmiskaupan luonne piilorikollisuutena: sekä tekijät että uhrin pyrkivät pysymään poissa viranomaisten tiedosta. Uurit eivät halua tai uskalla kääntyä viranomaisten puoleen, koska eivät ole tietoisia oikeuksistaan tai pelkäävät tilanteen kääntyvän entistä huonommaksi. Kyseessä ei olekaan täysin perustelematon pelko. Esimerkiksi ulkomaalaislain (UlkomaalaisL 148:1) nojalla EU:n ulkopuolelta saapunut henkilö on mahdollista käännästä pois Suomesta, jos tämän voidaan perustellusti epäillä myyvän seksipalveluita. Tämä on entisestään marginalisoinut ulkomaalaisten prostituoitujen asemaa.

Havainnollistava esimerkki lainsäädännön oikeuksia heikentävästä vaikutuksesta löytyy kansallisen ihmiskaupparaportoin kertonuksesta vuodelta 2010. Raportissa huomioidaan, kuinka Euroopassa prostituoituina toimivat nigerial-

aiset naiset tunnustetaan kansainvälisesti mahdollisiksi ihmiskaupan uhreiksi, ja esimerkiksi vuonna 2005 Norjassa suurin osa katuprostituidoista oli juuri Nigeriasta kotoisin. Naiset olivat joutuneet seksikaupan kohteiksi useimmiten velkaannuttuaan matkan järjestäneille salakuljettajille. Kuitenkaan ihmiskaupparaporttien mukaan Suomen rajavartiolaitos ja Helsingin poliisilaitos eivät ole riittävällä tarkkuudella selvittäneet ihmiskaupan mahdollisuutta törmätessään nigerialaisnaisiin käännysmenettelyjen yhteydessä – siitäkin huolimatta, että osa naisista oli toiminut seksuaalipalveluissa.

Kolmanneksi syyksi Roth esittää, että prostituutiossa toimivia henkilöitä ei osata viranomaisten keskuudessa yhdistää ihmiskaupan uhreiksi, koska väkivalta tai muu kontrollointi nähdään seksinmyynnin luonnollisena osana. Rothin mukaan edelleen täytyy taistella sitä ajattelutapaa vastaan, että prostituutiossa toimivat henkilöt ovat lähtökohtaisesti luovuttaneet osan itsemääräämisoikeudestaan suostuessaan työhön ja näin ollen myöhemmät hyväksikäytön muodot olisivat ikään kuin oikeutettumpia.

Kuvaava esimerkki tällaisen ajattelun elävyydestä ja ihmiskaupan stereotyyppisestä tulkinnasta on Helsingin kärjäoikeuden ratkaisu heinäkuussa 2006 (R 06/5204, 20.7.2006). Tapauksessa virolais-suomalaisen rikollisjärjestön epäiltiin syyllistyneen ihmiskauppaan, ja asianomistajina oikeudenkäynnissä oli kaiken kaikkiaan 14 paritusrinkiin kuulunutta naista. Kuitenkin vain yhden naisen kohdalla ihmiskaupan tunnusmerkistön katsottiin täyttyvän. Naisen tapaus voidaan nähdä todella äärimmäisenä, sillä hän oli kehitysvammainen ja huijattu prostituutioon lupaamalla lastenhoitajan työtä. Lisäksi nainen oli teljetty asuntoonsa, häntä oli uhkailtu väkivallalla ja hänet oli velkaannutettu vailla minkäänlaista palkkiota prostituoituna toimimisesta. Tuomioistuimien totesi muiden 13 naisen aseman myös heikoksi, mutta katsoi kyseen olevan ainoastaan törkeästä parituksesta, vaikka osaa naisista ja heidän perheitään oli uhattu väkivallalla ja heidän liikkumisvapauttaan rajoitettu sakoilla. Kärjäoikeus perusteli tuomiotaan sillä, että naiset olivat tietoisia ”intiimipalveluihin” ryhtymisestään.

Ylitarkastaja Venla Roth on huolissaan näin karkean ja kapea-alaisen tulkinnan tekemisestä. Roth korostaa, ettei kontrolloinnin täydy aina perustua silkkaan fyysiseen väkivaltaan ja liikkumisvapauden rajoittamiseen, vaan kyse on usein paljon hienovaraisemmasta psyykkisestä painostuksesta: ”Psykologiset pakottamismenetelmät ovat usein paljon tehokkaampia. Ihmiskaupan alistussuhteissa on samaa dynamiikkaa kuin parisuhdeväkivallassa.”

Myös Suomen akatemian tutkijatohtori Anna Kontula näkee ongelmallisena ihmiskaupan luokittelun pelkäsi ääri-ilmiöksi. ”Näen suurimpana

haasteena sen, ettei ihmiskauppaa käsitellä osana työelämän muuta hyväksikäyttöä”, Kontula kommentoi. Kontulan mukaan uhrien tunnistamista tukisi, jos ihmiskaupan määritelmään saataisiin liikkuvuutta rinnastamalla se lievempiin työelämän hyväksikäyttötapauksiin. Nyt ongelmana on vielä ihmiskaupan marginalisointi hyväksikäytön äärimmäisenä ilmiönä, jonka tunnistaminen vaatii korkean kynnyksen ylittämistä.

Uhrin oikeuksien toteutumisen kannalta on tärkeää, että heitä kohtaan tehty rikos nähdään juuri ihmiskauppana. Vaikka esimerkiksi ihmiskaupalla ja törkeällä parituksella on sama rangaistusasteikko ja poliisilla käytössään samat tutkintakeinot molempien rikosten kohdalla, keskeiseksi kysymykseksi nousee ihmiskaupan uhreille suunnattuun auttamisjärjestelmään pääsy, eikä vain rikollisten kiinnisaaminen. Tähän auttamisjärjestelmään kuuluu muun muassa sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut, asumisjärjestelyt, suomenkielen opetus ja oikeusapu. Järjestelmällä pyritään auttamaan joko kotoutumista Suomeen tai vaihtoehtoisesti turvallista paluuta lähtömaahan. Lisäksi ihmiskaupan uhrin statuksen nojalla voidaan uhrille myöntää oleskelulupa Suomessa ja harkinta-aika. Keskeisenä tavoitteena on siis ehkäistä uudelleen uhritumista tai hyväksikäytön jatkumista. Uhrien saaminen viranomaisten ja julkisten palvelujen piiriin on tärkeää juuri näiden tavoitteiden täyttämiseksi. Anna Kontula on puhunut yhtenä riskitekijänä ”epävirallisesta taloudesta”, jossa yhteiskunnasta syrjäytyneet uhrin hakeutuvat epävirallisten tahojen puoleen saadakseen esimerkiksi terveydenhuoltoa ja turvallisuutta. ”Epävirallisuuden käsite liittyy ihmisten kyvyttömyyteen hallita omaa elämäänsä ja olosuhteita. Valtaosa ihmiskaupan uhreista ovat vieraassa ympäristössä ilman turvaverkkoja”, Kontula tarkentaa.

Tosin auttamisjärjestelmäkään ei ole täysin aukoton. Siihen ohjautetaan useammin työperäisen hyväksikäytön kuin prostituution piiristä. Näyttäisi myös siltä, että vaikka auttamisjärjestelmään hakeutuu entistä enemmän mahdollisia uhreja, kynnys päästä mukaan on samalla noussut. Esimerkiksi vuonna 2008 kaikki 17 järjestelmään hakeutunutta henkilöä hyväksyttiin, kun taas vuonna 2009 42 ehdotetusta henkilöstä vain 17 pääsi mukaan järjestelmään. Vuonna 2010 vastaavat tilastot näyttävät jo valoisammilta, vaikka edelleen seksuaalista hyväksikäyttöä kokeneita uhreja ohjautuu auttamisjärjestelmään suhteessa vähemmän. Hämmästyttävää on myös, että oikeudenkäynneissä seksikaupan uhri eli asianomistaja toimii päätodistajana usein ilman turvahuonetta, eikä vastaajan näköyhteyden estävän sermin suojaa aina kunnioiteta oikeudenkäynnin aikana. Vaikuttaisi siltä, ettei tällaisissa oikeudenkäyntijärjestelyissä huomioida tarpeeksi prosessin henkistä raskautta uhrille.

Ihmiskaupan uhrien ei voida olettaa osaavan vaatia itselleen oikeuksia vaan apua tulisi aktiivisesti tarjota ja uhreja oma-aloitteisesti etsittävä. Venla Roth myöntää, että paljon on jo tehty uhrien aseman parantamiseksi, mutta selvää on, että työtä vielä riittää. ”Tilannetta voisi parantaa uhrien tunnistamisella ja lainsäädännön pitäisi tukea tätä tunnistamista”, Roth toteaa. •

Lähteet:

www.vahemmistovaltuutettu.fi

www.ihmiskauppa.fi

http://www.pro-tukipiste.fi/fileadmin/pro-tukipiste/tiedostot/Maaprofiili_Suomi_ENOTES.pdf

Vähemmistövaltuutettu, Helsinki 2010: Kansallinen ihmiskaupparaportti.

Kertomus 2010. Ihmiskauppa ja siihen liittyvät ilmiöt sekä ihmiskaupan uhrien toteutuminen Suomessa. Painoyhtymä Oy, Porvoo 2010.

Venla Roth: Defining Human Trafficking, Identifying its victims: A study on the impact and future challenges of the international, European and Finnish legal responses to prostitution-related trafficking in human beings. UNIPRINT, Turku 2010.

Naisen euro on 87 senttiä, maahanmuuttajanaisten 20

Teksti: Enni Saikkonen

- Ensin olet nainen ja olet sukupuolesi takia sekundaarilla monille ihmisille... Mutta annas olla kun olet vielä sen lisäksi maahanmuuttaja!

Näin puuskahtaa Hüllya ”Hissu” Kytö, Turkista kotoisin oleva ja Suomessa 40 vuotta asunut maahanmuuttajanaisten. Maahanmuuttaja on kattokäsite kaikille ulkomailta uuteen maahan pysyvästi muuttaville ihmisille. Maahanmuuttaja-käsite pitää siis sisällään työn tai puolison takia muuttavat ihmiset yhtä lailla kuin pakolaisetkin. Maahanmuuttajista luonnollisesti noin puolet on naisia ja nämä naiset kohtaavat kahteen eri ihmisryhmään kohdistuvat ongelmat. Heidän täytyy vakuuttaa pätevyytensä Suomessa niin naisina kuin maahanmuuttajainakin.

Suuri ongelma Suomessa on ajatus jo toteutuneesta tasa-arvosta sukupuolten välillä. Ruotsi on aina ollut muutaman askeleen Suomea edellä tasa-arvolainsäädännössä, lukuun ottamatta naisten äänioikeutta. Silti sukupuolten välinen tasa-arvo on Ruotsissa jatkuvasti esillä oleva asia, eikä missään nimessä jo toteutunut itsestäänselvyys. Suomessa vallitsee tällä hetkellä sukupuolien välinen lähtökohtien tasa-arvo, mutta todellinen tasa-arvo saavutetaan luultavasti vasta ajan kanssa. Toinen suuri ongelma on maahanmuuttajiin kohdistetut suuret odotukset yhteiskuntaan sopeutumisesta. Maahanmuuttajat saattavat tulla hyvin erilaisista yhteiskunnista, eikä Suomessa ole tällä hetkellä tarpeeksi tarjolla kieliovetusta tai muuta konkreettista apua yhteiskuntaan integroitumisen tueksi.

Daisy Ladies maahanmuuttajanaisten asialla Turussa

Daisy Ladies on perustettu vuonna 2002 maahanmuuttajanaisten aloitteesta. Yhdeksässä vuodessa toiminta on kasvanut, mutta pää tavoitteet ovat pysyneet samoina. Ensimmäiseksi kaikkien Daisy Ladiesin naisten täytyy oppia hyväksymään toisensa eri kansallisuuksista ja uskonnoista huolimatta. Tämän jälkeen tärkeimpänä tavoitteena on auttaa naisia integroitumaan suomalaiseen yhteiskuntaan mahdollisimman hyvin. Kieliovetus on yksi tärkeimmistä tehtävistä, sillä kielitaidottoman on huomattavasti vaikeampaa päästä mukaan yhteiskuntaan. Daisy Ladiesin kieliovetuksessa tärkeintä on, että maahanmuuttajat pärjäisivät arkipäivän tilanteissa suomen kielellä. Huomioon täytyy ottaa myös naisten erilaiset lähtökohdat. Osa naisista ei välttämättä puhu mitään muuta kieltä kuin äidinkieltään, eivätkä kaikki ole koskaan ennen käyneet koulua. Muita tärkeitä aiheita ovat esimerkiksi terveyteen, ravintoon ja pukeutumiseen liittyvät neuvot ja näin vaalien alla myös vaalijärjestelmään, puolueisiin ja äänestysjärjestelmään tutustuminen.

Miksi vain maahanmuuttajanaiset? Naiset ovat tärkeä osa yhteiskuntaa ja maahanmuuttajanaisten määrä kasvaa koko ajan. Naisten oikeuksista puhuttaessa puhutaan usein syntyperäisen suomalaisen, keski-ikäisen heteronaisen oikeuksista. Maahanmuuttajanaiset ovat yksi naisten vähemmistöryhmä, joka jää tässä keskustelussa enemmistön jalkoihin. Nämä naiset jäävät usein myös miesten varjoon, kun puhutaan maahanmuuttajien oikeuksista. Maahanmuuttajien asioista puhuttaessa ei oteta tarpeeksi huomioon, saavuttavatko tarjottavat palvelut myös naiset. Maahanmuuttajaperheillä ei aina ole mahdollisuutta hankkia kieliovetusta perheen molemmille vanhemmille, sillä toisen vanhemman täytyy huolehtia esimerkiksi lastenhoidosta. Useimmiten äidillä on päävastuu lastenhoidosta ja tämä on yksi syy siihen, miksi äidit kotoutuvat usein Suomeen muuta perhettä heikommin. Monet maahanmuuttajat tulevat kulttuureista, joissa

on Suomea vahvemmin voimassa ajatusmalli, jonka mukaan koti on naisen aluetta ja miehen rooli on toimia perheen päässä julkisessa elämässä. Naiset jäävät Suomessakin useimmiten kotiin, miesten lähtiessä töihin ja lasten kouluihin. Monista lapsista tuleekin kielitaidottomien naisten tulkkeja jokapäiväisten asioiden hoitamisessa.

Maahanmuuttajanaisten on monia erityistaitoja ja vahvuuksia, ongelmana on vain se, miten ne saadaan hyödynnettyä suomalaisessa yhteiskunnassa. Naisten hyvinvointi on myös tärkeää koko perheen hyvinvoinnin takia. Yhteiskunnasta eristäytyneet maahanmuuttajat kärsivät usein masennuksesta ja siirtävät ennakkoluulojaan ja pelkojaan myös muuhun perheeseen. Sen sijaan hyvinvoiva ja yhteiskuntaan kotoutunut nainen toimii esimerkkinä ja mallina myös lapsilleen.

Pienen mittakaavan YK

Hüllya ”Hissu” Kytö on Daisy Ladiesin toiminnanjohtaja. Hissu on kotoisin Turkista ja Suomeen hän saapui miehen perässä 40 vuotta sitten. Nykyään Daisy Ladiesissa käy naisia yli neljästäkymmenestä maasta, joten vieraiden kulttuurien arvostus on Daisy Ladiesissa arkipäivää.

- Tämä on kuin Yhdistyneet Kansakunnat pienoiskoossa, Hissu nauraa

Hissu sanoo omin sanoin, että suuret haasteet ovat hänelle oikeita herkkupaloja. Ja näitä haasteita Suomessa löytyy. Suurimpina haasteina Hissu pitää maahanmuuttajien työllisyystilannetta ja vanhustenhoitoa. Asioita pitää lähteä ratkaisemaan monelta tasolta ja Hissu kokee ruohonjuuritasolla tehtävän työn yhdeksi tärkeimmistä.

- Täällä ihmisiä kohdellaan yksilöinä. Yksityisinä henkilöinä, ei kotimaansa tuotteina. Totta kai jokainen on jossain määrin aina kotimaansa tuote, mutta kaikki eivät millään mahdu yhteen muottiin.

"Maahanmuuttajien asioista puhuttaessa ei oteta tarpeeksi huomioon, saavuttavatko tarjottavat palvelut myös naiset."

Daisy Ladiesin tärkeä tehtävä on auttaa maahanmuuttajanaisia sopeutumaan suomalaiseen yhteiskuntaan, mutta yhtä tärkeää on myös oman kulttuurin ja omien perinteiden säilyttäminen. Oma kulttuuria on tärkeä toteuttaa vieraassakin ympäristössä, niin kauan kuin se vaan onnistuu maan lainsäädännön rajoissa. Hissu on omin silmin nähnyt, miten maahanmuuttokritiikki jatkuu vuodesta toiseen, mutta perustelut sille vaihtuvat. 40 vuotta sitten maahanmuuttajat veivät suomalaisten asunnot, sitten naiset ja työpaikat ja nyt jokainen muslimi leimataan terroristiksi.

- Kannattaisi aina tutustua ihmisiin henkilökohtaisesti. Mitä vahvemmat ennakkoluulot tiettyä ihmisryhmää kohtaan on, sitä hyödyllisempää tutustuminen olisi. Ennakkoluulot syntyvät usein epätietoisuudesta ja asioiden katsominen toisen ihmisen näkökulmasta on ensimmäinen askel kohti suvaitsevampaa yhteiskuntaa.

HERE COMES THE SUN

600B T-paita lajitelma.

8 erilaista printtiä ja väriä kuvan mukaisesti.

DESIGNED TO WORK.

TOOLS Mertek-Group

TOOLS Turku - Mertek-Group Oy
Teräskatu 8
Puh. 010 5850 250
www.tools.fi

www.lbrador.com

Markkinointi Skydda Suomi Oy. 0201 523 200. www.skydda.fi

Ilmoituksen maksaa Suomen Keskusta r.p.

Puhutaanko välillä asiaa?

Asiaa.

Keskusta